

รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ
การมีส่วนร่วมของประชาชน และการกระจายอำนาจในคณะกรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญ

สภาร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๐

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ณ ห้องประชุมกรรมาธิการหมายเลข ๓๗๐๑ ชั้น ๗ อาคารรัฐสภา ๓

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๒๐ นาฬิกา

(นายชูชัย ศุภวงศ์ ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม)

ประธาน : เมื่อมาครบองค์ประชุมแล้ว ผมขอเปิดการประชุมนะครับ พอดีเมื่อที่ผมประชุม
อยู่ข้างล่างชั้น ๕ นี้ครับ เพราะว่าทางคณะกรรมการยกย่องก็ได้เรียนเชิญประธานกรรมาธิการชุดต่าง ๆ
มาพูดคุยด้วย ด้วยเหตุที่ว่าตอนนี้เราไม่ทราบกลไกต่าง ๆ ใน สสร. ใครทำอะไรอย่างไร แล้วจะเคลื่อนไป
สิ่งไหนที่จะเสริมพลังกันอย่างไร ตรงนี้รู้สึกว่ามันจะเป็นการที่ขาดไปนะครับ และก็พอดีท่านรองเสรี รอง
ประธาน สสร. ก็เข้ามาพูดเรื่องงบประมาณว่าใครได้งบประมาณอะไร เมื่อที่ท่านอาจารย์สมชัย ฤชุพันธุ์
ก็อยู่ด้วยนะครับ ก็ทำให้เห็นภาพคร่าว ๆ ว่าเขาจัดสรรงบประมาณกันอย่างไร ถึงไหน แต่ว่าผมก็เลยบอกว่า
ควรที่จะให้ สสร. ๑๐๐ ท่าน มีการสัมมนาไปคุยกัน แล้วกรรมาธิการทุกชุดควรจะไปเสนอความก้าวหน้า
ของตัวเองว่าทำอะไร มีแผนอย่างไร มันจะได้เชื่อมแผนประสานแผนกัน แต่ว่าในที่สุดจุดหนึ่งที่ตั้งตัวหรือที่
ได้เป็นขึ้นเป็นอันเมื่อก็คือ คุยกันถึงเรื่องของการประชาสัมพันธ์ แล้วเราก็คิดว่าการประชุมสัมพันธ์ควรจะ
เกิดจากการดำเนินงานของคณะกรรมการโดยเฉพาะชุดยกย่องว่า ทำอะไรต่าง ๆ โดยเฉพาะก่อนหน้านี้มี
รองประธาน ๒ ท่าน ก็คงเอ่ยชื่อท่านได้ คือ ท่านอาจารย์จรัญ ภักดีธนากุล ท่านอาจารย์วิชา มหาคุณ
ที่ออกมาสัมภาษณ์ต่าง ๆ และก็ผมคิดว่าเป็นเรื่องที่ดีและยึดพื้นที่สื่อได้เยอะ แต่ว่าในกรรมาธิการยกย่อง
ก็หยิบประเด็นนี้ขึ้นมาเถียงว่าจะไม่ใช่ว่าเป็นมติ แต่ว่าเข้าใจผิด ซึ่งตรงนั้นตอนหลังสังเกตดูว่า ๒ ท่าน
ก็ซังกะไปนิดหนึ่งพอสมควร และถ้าไปมอนิเตอร์พื้นที่สื่อ ผมเห็นว่าลดลง ทั้งที่สื่อเขามีใจกับเรามาก ทีนี้ก็
มาพูดถึงเรื่องของการที่จะทำให้อะไรของประเทศ ผมก็ได้ยกกรณีของที่อาจารย์เจิมศักดิ์เคยทำ
เมื่อปี ๒๕๔๐ พูดไปพูดมาก็จบลงที่ว่าจะจัดการเวทีที่ส่วนกลาง และก็จะเป็นการหนุนเนื่องกับเวทีที่แต่ละ
ภาคได้มีแผน คือเวทีที่ส่วนกลางเมื่อได้ข้อตกลงว่าจะใช้รัฐสภาเป็นเวที โดยเชิญกลุ่มคนต่าง ๆ มาจาก
เครือข่ายต่าง ๆ ซึ่งผมคงจะต้องมีการลงทะเบียนมีอะไรต่าง ๆ ทุกสัปดาห์ ตั้งแต่กลางเดือนมีนาคม
เป็นต้นไปก็ต้องประสานกับทางช่อง ๑๑ กับช่อง ๙ เพราะผมสงสัยเวลาทำไม ๒ ช่องนี้ยังไม่ได้ขยับเท่าไร
แล้วก็พวก สสร. หรือกรรมาธิการยกย่องที่จะมาตอบคำถามก็ถ้าเอาตอนบ่ายวันเสาร์ ทุกวันเสาร์เป็นต้นไป
สัก ๓ ชั่วโมงแล้วก็เปิดสภาให้เป็นสภาของประชาชนแล้วจังหวัดจะทำงานง่ายมันจะกระเพื่อมทั่วประเทศ
และประเด็นต่าง ๆ ก็จะเป็นที่รู้กันทั่วไปหมด เพราะว่าเราไปพูดถึงเรื่องการพิมพ์ร่างรัฐธรรมนูญ ๑๙ ล้าน
ฉบับ ใช้เงินเยอะมาก เงินและที่ค่าส่งไปรษณีย์ ซึ่งท่านรองเสรีก็ต้องเชิญทางไปรษณีย์ เรียกมาต่อเรื่อง

ราคาค่าขนส่ง แต่ว่าถ้าเราทำตรงนี้จำนวนพิมพ์ ๑๙ ล้านฉบับอาจจะลดลง แล้วก็ใช้สื่อโทรทัศน์วิทยุ ซึ่งเรารู้เป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดครับ ก็ประชุมได้แค่นี้ก็เลยต่างคนต่างแยกย้ายกัน และก็ทางรองเลขาธิการก็บอกว่าจะรับ กรรมการกิจการประสานภายในจะรับไป ที่ผม Propose ไปว่า ควรจะต้องกลไกต่าง ๆ ต้องเจอกันนะครับ จะไปทำแบบที่ยกย่องจะไปที่ชะอำหรือเปล่าไม่ทราบ แต่ว่าถ้าไม่รู้กันแล้วมันก็ต่างคนต่างทำ มันก็เป็นส่วน ๆ ซึ่งไม่มีพลังนะครับ นั่นก็เป็นเรื่องที่ผมเรียนให้ที่ประชุมทราบนะครับ เมื่อเข้าก็ประชุมเรื่องของคุณกรรมการยกย่องก็มีประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจแล้วก็เมื่อวานของเราที่ประชุมกัน ผมยังไม่ได้อ่านหนังสือพิมพ์ได้ข่าวว่าประเด็นเรื่องนักการเมืองห้ามไม่ให้มาเป็นสื่อมวลชนรู้สึกคนก็สนใจสนใจพูดโดยเฉพาะทางท้องถิ่น นักการเมืองท้องถิ่นกับธุรกิจสิ่งพิมพ์ท้องถิ่นส่วนใหญ่จะไปด้วยกัน และก็มีการประณามผู้หญิงก็พูดเรื่อง ผมไม่ได้บอกว่าคุณสนับสนุนบุคคลเพศอื่น ๆ ชาวออกมาสนับสนุนมากกว่าทุกเพศ แต่ว่าไม่เป็นไรครับให้เป็น และก็ประเด็นเรื่องสหภาพสหพันธ์ของข้าราชการอะไรอย่างนี้ ก็มีการสนใจผมว่าอันนี้ก็ดีครับ ส่วนประเด็นประหารชีวิตหรือไม่ ผมไม่ทราบยังไม่ได้ยิน คือถ้าเป็นประเด็นทางสังคมแล้วให้ถกเถียงเราไม่ได้รับฟังโดยธรรมชาติ อันนี้เป็นเรื่องที่ผมอยากแจ้งที่ประชุมทราบนะครับ ก่อนจะเข้ารายการ ใครมีอะไรครับ

นายสนั่น อินทรประเสริฐ : ท่านประธานครับ ขอแถมนิดหนึ่ง บังเอิญการชิงพื้นที่ข่าวมันมีทั้งข่าวดีข่าวร้ายบางคนอยากให้สัมภาษณ์จากความรู้สึกส่วนตัวแต่ประชาชนไม่เข้าใจ ทีนี้จะเป็นการโยนหินถามทางก็ตาม ตามที่ผมไปรับฟังความคิดเห็นเป็นตัวอย่างง่าย ๆ จากจังหวัดนนทบุรี เช่น เราบอกว่าการจัดการศึกษาอย่างต่ำให้เหลือ ๙ ปี ภาคบังคับ ๙ ปี ให้เปล่าอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ประชาชนเขาบอกอย่างนั้น ถ้าเผื่อว่ามาขอมติจากประชาชนชาวนนทบุรีหรือจะไปหวังเลยว่าจะได้

ประธาน : แต่ว่าพอฉบับจริงปีก็ ๑๒ ปี และตอนที่ ๙ ปีเขาตกใจก็รีบช่วยอาจารย์ว่าให้คง ๑๒ ปี ก็ดีจะได้ไปสนับสนุน

นายสนั่น อินทรประเสริฐ : เปล่า เขาคิดว่ารัฐธรรมนูญเมื่อออกแล้วเขาก็คิดว่าไปเลย เขาก็ไม่เอากันเริ่มต้นใหม่ อย่างนี้เป็นต้น เพราะว่าอย่างน้อยการจะให้ข่าวเราก็มีโฆษกอยู่แล้ว ทีนี้จะใครจะให้ข่าวเพื่อความโดดเด่นของตัวเองก็นึกถึงส่วนร่วมบ้างเราจะไปด้วยกันรอด

ประธาน : ก็คงไม่เป็นไร ผมคิดว่าให้ได้พื้นที่ข่าวมากที่สุดและมีการถกเถียงว่าทราบได้ที่ยังไม่มีรัฐธรรมนูญฉบับที่สุดทำให้เห็นยังคงคุยกันได้เสมอ และก็กรรมการชุดอย่างผม ผมก็บอกทางเจ้าหน้าที่ไว้ว่าเอกสารที่เราได้ทั้งหมดให้ผู้สื่อข่าวได้ทั้งหมด เพราะเป็นการร่างรัฐธรรมนูญโดยที่ชวนประชาชนมาร่วมร่าง รัฐธรรมนูญมันเป็นกฎ กติกา ของสังคมทุกคนต้องช่วยกันนะครับ เมื่อวาน

ทางกระบวนการผู้หญิงกับการปฏิรูปการเมือง Remove ของศาสตราจารย์ดอกเตอร์อมราก็มีตัวแทนมาขึ้น
ผมถ่ายเอกสารให้แล้วมาขึ้นข้อเสนอ ซึ่งข้อเสนอหลายก็คล้าย ๆ กับที่เราที่ทำอยู่และก็มีของทางผมไม่รู้เขา
ไม่ได้บอกข้อเสนอเรื่องสภาที่ปรึกษาจังหวัดก็คล้าย ๆ สภาผู้นำหรือสภาคณะกรรมการในพื้นที่ระดับ
จังหวัดที่คุณวิทยาพูดถึงก็คล้าย ๆ กัน ผมดูพลิก ๆ ดูแล้วผมก็บอกว่าอาจารย์โคทมมากับชุดนั้นพอดี
อาจารย์โคทมนั่งคุยกับชุดนั้นแล้วก็เรียกผมไปรับเรื่อง ผมพลิก ๆ บอกนี่ดูก็คล้าย ๆ กับที่ทางชุดเราได้เสนอ
เขาก็ดีใจใหญ่บอกว่าเดี๋ยวเขาก็จะตามดู นี่ก็ได้ อันนี้ก็จะมียกมาเรื่อย ๆ ผมก็จะทยอยสำเนาแจกและก็ได้
ได้จากท่านประพันธ์ นัยโกวิท ที่ส่งเรื่องมาเรื่องการศึกษามาตรา ๘๑ อันนี้ท่านก็ให้ความเห็นมา มีความเห็น
จากอาจารย์ทวิศักดิ์ กอนันตกุล ท่านส่งให้เมื่อวาน ส่งมาให้ผม มาทางเดียวกัน แยกเป็น ๒ ช่องแล้วก็มา
บรรจบกันอีกที วันนี้คิดว่าจะพยายามประชุมให้ครบทั้งเรื่องการมีส่วนร่วมกับเรื่องหมวดสิทธิเสรีภาพ
ซึ่งเหลือไม่กี่หมวด แต่ว่าจะไม่ลงในรายละเอียดว่าแต่ละมาตราเขียนอย่างไร เพราะว่าอันนั้นเรายังมีเวลา
นะครับ แต่ว่าเอาเฉพาะหลัก ๆ ว่าอย่างไร แล้วก็ฝ่ายเลขาไปทำ และก็มาเรื่องการมีส่วนร่วมว่าประเด็น
หลัก ๆ อย่างไร เพราะว่าวันอังคารถ้าผมจำไม่ผิดผมต้องเสนอความคืบหน้าเพื่อขอสรุปต่อกรรมาธิการ
ชุดใหญ่ ซึ่งเราเสนออีกทีก็จะจบหลังจากนั้นก็ไปสัมมนาที่ชะอำ ตรงนั้นฝ่ายเลขาก็คงจะเตรียมทั้งกรอบ
ประเด็นปัญหาทั้งแนวทางที่เสนอแนะครับ รวมทั้งรัฐธรรมนูญที่เราคิดว่าอาจจะต้องปรับเปลี่ยนอะไรอย่าง
คงไปทำรายละเอียดอีกที เมื่อวานถึงเรื่องสิทธิชุมชน และก็สิทธิชุมชนท้องถิ่น และชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม
นะครับ อยากให้ทางฝ่ายเลขาจริง ๆ อันนี้เราเคยประชุมกันแล้วที่หนึ่ง และก็อยากให้ลองสรุปคร่าว ๆ
นิดหนึ่งก่อนที่จะไปถึงสิทธิอื่น ๆ เพราะว่าเรื่องเขียนตรงมาตราไหน ๆ ก็ไม่ลงรายละเอียด ให้รู้ว่าตรงนี้
ฟังแล้วจากที่ชุดใหญ่บอกว่าให้รับรองอำนาจสิทธิชุมชนแล้วเราก็มาพูดต่อก็ดูว่าสิทธิชุมชน ชุมชนท้องถิ่น
ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมก้าวหน้ากว่าที่เคยเป็นมาอย่างไรนะครับส่วนรายละเอียดก็ไปเถียงกันอีกที่ว่างใน
มาตราไหน เชิญดอกเตอร์สุนทรียา

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : กราบเรียนท่านประธาน ท่านคณะอนุกรรมการ
ในเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม คือ ทางฝ่ายอาจารย์ทวิศักดิ์ อาจารย์จันทจิรา และดิฉันได้ไปคุยกันว่าเรื่อง
ของสิ่งแวดล้อมเราควรจะทำอย่างไรดีและก็มาตรา ๘๖ เดิมว่าไปแล้วมันพันกันระหว่างเรื่องสิ่งแวดล้อม
กับเรื่องอื่น ๆ ก็เลยพยายามดึงมาตราที่เกี่ยวข้องมาทั้งหมด โดยแยกเรื่องสิ่งแวดล้อมออกจากเรื่องจารีต
ประเพณีวัฒนธรรมอื่น ๆ ออก ตอนนี้อ่าดูก็จะเป็นหน้าที่ ๑๘ ในเอกสารก็คือ เรามองว่าในเรื่องของ
กฎหมายเดิมมาตรา ๘๖ หรือว่ามาตรา ๕๖ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ อะไรที่เกี่ยวข้อง พอพูดเรื่อง
สิ่งแวดล้อมจะมาด้วยคำว่า ประชาชน ชุมชนมีสิทธิใช้ประโยชน์ มันเป็นเรื่องของประโยชน์ของมนุษย์ จริง ๆ
แล้วมันมีเรื่องของทรัพยากรระบบนิเวศอะไรที่สำคัญก็เลยคิดว่าน่าจะวางหลักพื้นฐานก่อน ก็วางหลัก ๒

ส่วนที่ขอเพิ่มในช่องกลางมันก็จะเป็นเรื่องทรัพยากรว่าวางหลักว่าเป็นสมบัติของสาธารณะ อันนี้คำอาจจะ
ขออนุญาตท่านแก้หรือว่าหลักการได้

ประธาน : เอาหลักการก่อน

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : หลักการคือ เราอยากจะให้บอกว่า ทรัพยากรเป็น
สมบัติของสาธารณะ แล้วก็การใช้จะต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนร่วม และก็ประโยชน์ของชนรุ่นหลังด้วย
ไม่ว่าจะใช้เพื่อชุมชน เพื่ออะไรก็ตามมันจะต้องคำนึงถึงระบบนิเวศ หรือว่าประโยชน์รุ่นต่อไป แล้วก็ในแง่
ของได้ดูรัฐธรรมนูญหลายประเทศก็จะมีพูดถึงเรื่องสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีอันนี้ก็เป็นแนวใหม่ ๆ ที่ UN
หรืออะไรเขารณรงค์ก็เลยคิดว่าน่าจะเป็นวางหลักเบื้องต้นไว้ก่อน แล้วก็หลักเดิมที่ว่าด้วยการใช้ประโยชน์
การมีส่วนร่วมก็ค่อยตามมา และคราวนี้เมื่อเราดูแล้ว เดิมเราจะ Run โดยมาตรา ๔๖ เรื่องชุมชนดั้งเดิมมี
สิทธิอย่างไร และก็ให้ต่อด้วยมาตรา ๕๖ ว่าเป็นสิทธิของบุคคลเป็นรายตัว เราก็เลยคิดว่าน่าจะเริ่มจากว่า
บุคคลแล้วก็อาจจะโยงเรื่องชุมชน ชุมชนท้องถิ่น เข้ามา อันนี้ในแง่ Subject ตัวคนที่มีสิทธิจะเป็นอย่างไร
ก็คงถกเถียงกันว่า มันยังไม่ลงตัวระหว่างคำว่า ชุมชนทั่วไป ชุมชนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม แต่อยากจะ
ให้เราเริ่มว่ามาตรา ๕๖ เป็นเรื่องว่าทุกฝ่ายมีส่วนร่วมกับรัฐในการใช้ประโยชน์ดูแลจัดการอะไรต่าง ๆ และก็
ตามมาด้วยเรื่องของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมที่จะเป็นลักษณะพิเศษอาจจะมีสิทธิพิเศษบางประการ แล้วก็มา
ต่อด้วยเรื่องของการมีส่วนร่วมในการเข้าถึงข้อมูล ในกรณีเขาเรียกว่า อะไรคะมาตรการในการป้องกัน
ตัวเองอย่างนี้คะ ว่ากรณีถ้ารัฐมาสร้างกิจกรรมอะไรที่มีผลกระทบเขาก็ย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล และก็สิทธิ
โต้แย้งคัดค้านมีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นอย่างเป็นระบบ

และสุดท้ายก็เป็นเรื่องของการมีสิทธิที่จะฟ้องร้อง ซึ่งหลักการทั้งหมดจริง ๆ มันมีอยู่แล้ว
ในรัฐธรรมนูญเดิม ในหลายมาตราที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นมาตรา ๔๖ มาตรา ๕๙ หรืออะไรพวกนี้ เราก็เลย
มา Run มาตราให้เรียงแบบนี้ก็ขออนุญาตให้ประชุมพิจารณาเป็นรายมาตราไปเลยแล้วก็คิดว่าอาจจะเอา
หลักการก่อนแล้วรายละเอียดก็ค่อยทำงานกันต่อไป

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ประธาน : พิจารณาเฉพาะหลักการดีกว่านะครับ เพราะว่ารายละเอียดเดี๋ยวจะมา กับ แก่ แต่ ต่อ อะไรอย่างนี้ ก็เชิญที่ประชุมครับ ก็เพิ่มหลักการเรื่องของค่านึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและชนรุ่นหน้า อันนี้ผมคิดว่าเป็นหลักการที่ดีที่เราไม่ได้วางไว้ ท่านพูดเชิญครับ

นายสุพจน์ ไช้มุกด์ : ท่านประธานครับ ผม สุพจน์ ไช้มุกด์ คืออยากจะทราบความหมายแท้จริงว่าทางด้านกายภาพจำเป็นจะต้องเป็นชุมชนที่มีพื้นที่ของถิ่นนั้นจริง ๆ หรือว่าบุคคลที่มีอุดมการณ์ร่วมกัน แล้วก็มาชุมนุมกันเพื่อจะได้วัตถุประสงค์เดียวกันมีความหมายอย่างนั้นหรือเปล่าครับ เพราะว่าผมดูในบรรทัดแรกเนื้อหาใหม่บอก บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนที่มีการตั้งถิ่นฐานร่วมกันหรือมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการร่วมกันมันมี ๒ ความหมายนะครับ คือทางด้านกายภาพด้วย ทางด้านความคิดร่วมกัน

ประธาน : วัตถุประสงค์ร่วมกัน เชิญครับ

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : ในเรื่องอนุรักษ์อะไรอื่น ๆ เรื่องจารีตประเพณีจะเอาไว้ส่วนหลัง ตอนนี้อยากจะให้ดูเรื่องสิ่งแวดล้อมก่อนดีไหมคะ หรือว่าท่านจะเอาภาพรวมใหญ่ คือเรื่องเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมอื่น ๆ ดิฉันได้เรียงไว้ในมาตราถัด ๆ ไปข้างหลัง

นายสุพจน์ ไช้มุกด์ : คืออย่างนี้ครับ ที่ผมถามเพราะว่าบุคคลอื่นที่ไม่อยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ ในการที่จะอนุรักษ์จารีตประเพณี พื้นฟูจารีตประเพณี หรือว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นมันคงต่างถิ่น และเขาก็จะเข้ามาแชร์ความรู้สึกร่วมกัน ผมคิดว่าประเด็นมันต่างกัน ต่างกันที่ว่าเขามีภูมิปัญญาท้องถิ่นเฉพาะถิ่นของเขา แต่คนอื่นไม่ได้มีสิทธิมีส่วนร่วมเลยในจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นเลย แต่ว่าคล้าย ๆ มีอุดมการณ์เดียวกันในความหมายนี้หรือเปล่า เรายอมรับหรือไม่ มีชุมชนท้องถิ่นอื่นมาร่วมในกระบวนการนี้ด้วย

ประธาน : คือชุมชนไม่ใช่เฉพาะถิ่นพื้นที่ใช่ไหมครับ

นายสุพจน์ ไช้มุกด์ : ใช่ครับ

ประธาน : ชุมชนหมายถึงมาทำกิจกรรมร่วมกัน มีวัตถุประสงค์ร่วมกันใช่ไหมครับ

ที่เพิ่มขึ้น

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : คือตอนนี้ในแง่ว่าจะเป็นชุมชนแบบไหนนะคะ เรียนว่าถ้าจะใช้เวลาถกเถียงในที่ประชุมก็คงจะอีกนาน เพราะว่าคงจะไม่ลงตัว ยกตัวอย่าง น่าจะคราวแรกที่ประชุมนี้คุยกันเรื่องสิทธิชุมชน ก็ได้เห็นในเว็บบอร์ดของประชาไทย คือบางคนก็จะไม่เข้าใจบอกว่า อาจารย์ก็ตัดคดียืนยันว่าใช้แบบคำว่า ดั้งเดิม อย่างนี้ก็จะเห็นเลยว่า Reaction เขาก็จะแบบว่าทำไมต้องชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมเท่านั้น ชุมชนธรรมดาที่ได้ คือมันเป็นเรื่อง Concept ที่อาจจะเห็นต่างกันไป ซึ่งถ้าตรงนี้จะต้องถกเถียงกันให้ลงตัวก็อาจจะต้องใช้เวลา ไม่ทราบว่าควรจะต้องลงรายละเอียดกันหรือเปล่า หรือว่า

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จะคล้าย ๆ เป็นหลักการกว้าง ๆ ว่านอกจากสิทธิ Individual เราจะให้กลุ่มมีสิทธิอะไรอย่างนี้ แต่ว่ากลุ่มแบบไหนก็อาจจะค่อยไปรับฟังเอาแล้วก็ค่อยมาเขียนรายละเอียด หรือว่าเราควรจะต้องกำหนดให้ชัด แต่คราวนี้ถ้ากำหนดให้ชัดก็คงต้องลงและก็ทำความเข้าใจกันอย่างเป็นระบบ เพราะอย่างอาจารย์กิตติศักดิ์พูดว่าชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมอาจารย์กิตติศักดิ์ก็ไม่ได้หมายถึง Indigenous people แค่ว่าหรืออะไร ท่านก็หมายถึงชุมชนที่รวมตัวกันแบบที่ท่านพูดตามอย่างนี้ค่ะ

ประธาน : เชิญครับอาจารย์วุฒิสาร

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ต้นไชย : ท่านประธานครับ ผม วุฒิสาร ประเด็นที่ท่านพูดพูดถึงคือเข้าใจฝ่ายเลขาว่าเราอาจจะถกเถียงตอนนี้นี้ยังไม่ได้ แต่ผมคิดว่าในมตินิยามของสิทธิชุมชนที่มีสิทธิทางกายภาพกับสิทธิเชิงชุมชนเสมือนจริงเรามองทั้ง ๒ มิติหรือเปล่า ถ้ามอง ๒ มิติผมคิดว่าเราอาจจะเสนอเป็น Option อยู่นะครับว่าในกรณีใดบ้างที่พูดเรื่องกายภาพ ในกรณีใดที่พูดเรื่องของมิติที่เป็นความสัมพันธ์ที่มากกว่ากายภาพ ยกตัวอย่าง เช่น กลุ่มชน กลุ่มชนที่ไปอยู่ที่อื่นแต่ไม่ได้ในกายภาพก็มีสิทธิใช้ไหมอะไรอย่างนี้ ที่นี้เราอาจจะไม่ได้ข้อยุติวันนี้ ผมไม่เชื่อว่าเราจะได้หลักวันนี้ได้ แต่ว่าในหลายเรื่องมันจะอธิบายในอำนาจของการมีสิทธิตัดสินใจนี้คนละแบบ วัฒนธรรมประเพณีอาจจะไม่ค่อยมีปัญหา แต่พอทรัพยากรธรรมชาติที่อยู่บนพื้นที่มีดินนี้มันจะต่างกันแล้ว เพราะฉะนั้นถ้าเราทำ Option ไว้และก็ลองมองข้อดีข้อเสียไว้ก่อนที่จะไปหารือกันต่อ หรือเราก็ฟังผนวกความเห็นผมคิดว่าก็จะได้ ดีกว่าที่เราไปเบลอไว้ว่าสิทธิชุมชนเป็นไปทั้งสองอย่าง จริง ๆ คือเรามีทางเลือกอยู่แล้ว

นายสุพจน์ ไชมุกด์ : ผมยกตัวอย่าง อย่างท่อจะนะที่สงขลาคนอื่นก็มาจอยด้วย มาคัดค้านด้วย เขามีสิทธิแค่ไหน และเราควรรับสิทธิของเขาหรือเปล่า เพราะว่าสิทธิของเขาพื้นที่คือว่า ๑. จะทำลายทรัพยากรแถวนี้ภูมิประเทศอะไรต่าง ๆ แต่ว่าคนอื่นเขาไม่เดือดร้อนเลยทำไมเขาต้องมาร่วมด้วยและเขามีสิทธิแค่ไหน อันนี้ครับที่ผมอยากจะถาม

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ต้นไชย : ขออนุญาตอีกนิดเดียวครับ คืออยากฝากท่านเลขาชนิดหนึ่งคือผมเข้าใจว่าให้ผมเป็นเลขามก็ไม่ได้ทำหน้าที่ผมก็เลยฝากไปถึงคณะอนุกรรมการดีกว่าง่ายกว่าครับ ผมยกตัวอย่างอย่างนี้ หรือแม้แต่การพูดถึงสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติที่มีผลกระทบ คำว่ากระทบมันก็อธิบายยาก อย่างเช่น ผมยกตัวอย่าง จะนะจะเอาท่อแก๊สไม่เอา ตกลงใครเป็นคนมีสิทธิและบอกผู้มีผลกระทบ ผมว่าคนลำปาง ก็ได้รับผลกระทบ เพราะว่าถ้ามีทางเลือกของพลังงานดีผมก็ไม่ต้องทนฝนกรดลึกในซ้แม่เกาะที่ลำปาง ถ้าเป็นอย่างนี้มันก็จะอธิบายว่าคำว่า ผลกระทบ มันอาจจะไม่ใช่แค่ในพื้นที่แล้ว มันไปไกลกว่านั้น ที่นี้พอเราพูดอย่างนี้ ถ้าเราไม่นิยามไว้ตรงนี้ให้ดูให้มีขอบเขตที่ชัดและเราไปบอกให้ไปเขียนกฎหมายมันจะยุ่งแล้วจะกลายเป็นเรื่องทะเลาะกันหมด เรื่องน้ำ เรื่องป่า เรื่องอะไร ผมคิดว่าประเด็นนี้อยากให้เราลองเสนอทางเลือกหรือมี Option หลาย ๆ Option เพื่อให้มาพิจารณา

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

อย่างถ่องแท้ และผมเชื่อว่าเรายังมีเวลาประเด็นนี้ แต่เราไม่อยากให้ทั้งประเด็นนี้ไปเลยว่า Given ไว้ว่า
ไม่เป็นไรแล้วก็ไปว่ากันตอนออกกฎหมายลูก มันก็จะมีปัญหาอีกครับท่านประธาน ขอบพระคุณครับ

ประธาน : เชิญครับ

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : ขออนุญาตดูหน้า ๒๑ คือดิฉันได้แยกเรื่องของสิทธิ
ในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติออกจากเรื่องของสิทธิในจารีตประเพณีและวัฒนธรรมออกจากกัน เพื่อให้เห็นว่า
ในมุมที่มันไม่ติดพื้นที่ไม่มีทรัพยากรธรรมชาติมันก็มีสิทธิบางเรื่องอยู่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องวัฒนธรรม
ท้องถิ่น กระทั่งศาสนาหรืออะไรที่เกี่ยวข้องที่เขามีความเชื่อมโยงกันในลักษณะมีอัตลักษณ์พิเศษ
เขาก็จะมีสิทธิ ซึ่งตรงนี้จริง ๆ เดิมมันก็มีอยู่แล้วในมาตรา ๔๖ ถ้าอ่านแล้วจะเห็นเลยว่ามันแยกกันขาดได้
เพราะฉะนั้นเราก็เลยแยกออกมาเป็น ๒ ส่วน ซึ่งส่วนหลังนี้เราก็ให้สิทธิในแง่ที่เขาสิทธิที่อนุรักษ์ดูแล
จารีตของเขา แล้วก็ในกรณีที่มีกฎหมายอะไรต่าง ๆ ที่มีผลกระทบของเขาก็ต้องรับฟังเขา เพราะฉะนั้นก็จะ
แยกออกเป็น ๒ ส่วนอย่างนี้ แล้วก็ในแง่ของที่ท่านพูดห่วงใยว่าเรื่องของคนที่จะมีส่วนร่วม คือในแง่เรื่อง
สิ่งแวดล้อมมันค่อนข้างชัดว่ามันมี Actor ได้หลายตัว มันอาจจะจะเป็นชาวบ้านเป็นผู้มีผลกระทบโดยตรง หรือ
ว่าโดยเฉพาะเรื่องอากาศถ้ามีพลังงานนิวเคลียร์หรืออะไรทุกที่ในหลายประเทศก็จะเป็นเรื่องว่าประชาชน
ทั้งประเทศคือมีส่วนได้เสีย เพราะฉะนั้นอันนี้คือมันไม่ได้ว่าคนหนึ่งมีและคนอื่นจะมีไม่ได้มันไปคู่กันได้
เพียงแต่ว่าตรงนี้ทำอย่างไรให้เราสามารถรับรองสิทธิในลักษณะกลุ่มเพิ่มขึ้นคะ

ประธาน : ผมอยากจะสรุปอย่างนี้ได้ไหมครับว่าในชั้นนี้เดี่ยวฝ่ายเลขาคงไปทำหน้าที่ต่อ
นะครับ คือเรื่องสิทธิชุมชน หรือชุมชนท้องถิ่นและชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ในปี ๒๕๔๐ ก็ได้ทำให้สังคมไทย
ได้ยอมรับเรื่องนี้มาก แต่ว่าในแต่ละมาตราก็ไปติดกับ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ และการรับรองคุ้มครอง
ก็ไม่ใช่จริง ที่นี้พอป็นที่คุยกันมากก็ค่อนข้างชัดเจนว่าเรายังคงสิทธิชุมชน ชุมชนท้องถิ่นและชุมชนท้องถิ่น
ดั้งเดิมนี้เหมือนเดิม แต่ว่าทำให้มีสภาพบังคับและก็มีอำนาจที่ชัดเจนในการปกป้องคุ้มครองเขา โดยเฉพาะ
ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมที่อาจารย์กิตติศักดิ์พยายามจะย้ำให้เราตลอดว่าตัดคำว่า ดั้งเดิม ไม่ได้หรอก เพราะว่า
ชุมชนเหล่านี้ยังมีอยู่ เขามีอัตลักษณ์เขามีอะไรต่าง ๆ คือท้องถิ่นดั้งเดิมมีทั้งติดพื้นที่และไม่ติดพื้นที่
มีได้ทั้ง ๒ แบบ แต่ว่าอันนี้ต้องดูแลเป็นพิเศษ เพราะว่าเขายังดำรงวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมมีอัตลักษณ์
ที่ชัดเจน ส่วนชุมชนท้องถิ่นเฉย ๆ ก็จะมีทั่วไปหมดและเราก็คงหลักการว่าเขาจะต้องมีสิทธิในการใช้
ในการจัดการ ในการดูแล เพราะว่าอันนี้เป็นฐานทรัพยากรและเป็นฐานชีวิตของเขา เขาจะต้องดูแลรักษา
ในการที่จะดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนประเด็น และชุมชน เฉย ๆ อันนี้เป็นเรื่องสิทธิในลักษณะกลุ่มที่เราจะเพิ่มขึ้นมา
ให้มีความชัดเจนกว่าปี ๒๕๔๐ ตรงนี้ครับที่ยังเป็นพื้นที่ที่อาจจะต้องคุยกันเพิ่มเติมโดยใช้เวลามากกว่านี้

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

แต่ว่าโดยหลักการนี้ผมคิดว่าพอไปได้ อันนี้ก็จะเป็นอันที่ก้าวหน้าขึ้นไปอีก ผมอยากจะสรุปตรงนี้แล้วฝ่าย
เลขาทำ อาจารย์เชิญครับ

นายสมชัย ฤชุพันธ์ : ผมคิดว่ามี ๒ เรื่องตรงนี้ครับ เรื่องหนึ่งคือเรื่องสิทธิการดำรงอยู่และ
การพัฒนาต่อไปของชุมชน หรือของกลุ่มบุคคลซึ่งมีลักษณะพิเศษ คือทำนองว่าเป็น Minority เป็นคนส่วน
น้อยที่นับถือหรือเชื่อถือมีประเพณีที่แตกต่าง จากคนอื่น เราอยากจะรองรับว่าเขามีสิทธิที่จะเป็นอย่างเดิม
ได้ โดยไม่ต้องถูกกลืน ถูกเปลี่ยน นั่นอันหนึ่ง

อีกอันหนึ่งเป็นเรื่องในมาตราเดียวกัน มันเป็นเรื่องของสิ่งแวดล้อม การใช้ประโยชน์จาก
สิ่งแวดล้อมซึ่งอยู่ใกล้ตัว อันนี้มันไม่ใช่เฉพาะคนที่มีลักษณะพิเศษมันเป็นเรื่องทั่วไป ไม่ว่าจะใครอยู่ที่ตรงไหน
ก็ตามจะมีลักษณะพิเศษหรือไม่ก็ตามก็ย่อมจะมีสิทธิพื้นฐาน อันนี้ก็อยากจะรองรับอันนี้ ซึ่งผมคิดว่ามันควร
จะเขียนแยกกันเขียนแยกกันไปเลยคนละเรื่องกันจะได้มีความชัดเจน

ประธาน : ขอบคุณครับ ฝ่ายเลขาเข้าไปนะครับ ผมขอข้ามสิทธิชุมชนไปนะครับ และเดี่ยว
เรากลับมาว่ากันอีกทีได้ ไปสิทธิในทรัพย์สินครับ มาตรา ๔๘

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : คือเรื่องสิทธิในทรัพย์สินมี ๒ - ๓ เรื่องที่อยู่ในรัฐธรรมนูญ
เขียน ก็คือเรื่องหลักทั่วไปและสิทธิบุคคลได้รับความคุ้มครองตามมาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ ก็เป็นเรื่อง
ของการเวนคืน อันนี้ที่ได้รวบรวมมาคือมีข้อเสนอของบางกลุ่ม ก็จะบอกว่าในแง่ของการโอนคืนในกรณี
เวนคืนแล้วไม่ได้ใช้ประโยชน์ก็ควรจะต้องโอนคืนให้แก่เจ้าของเดิมอะไรอย่างนี้ และก็อาจจะมีกำหนด
ระยะเวลาในการที่จะนำไปใช้ประโยชน์ เพราะว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในอดีตจะเยอะมาก อย่างรถไฟหรืออะไร
ก็จะเวนคืนที่มากมายแล้วก็ไม่ได้ใช้ หรือว่ากรมทางบางแห่ง แล้วก็เอาเข้าจริง ๆ ก็เอามาพัฒนาทางธุรกิจ
อันนี้ก็ประเด็นหนึ่งไม่แน่ใจว่ารัฐธรรมนูญก่อนหรือว่าเคยมีการยกกฎหมายในแง่การโอนคืนให้มา
เป็นของเจ้าของเดิมหรืออะไร แต่ว่าเรื่องนี้ยังไม่ได้ถูกผลักดันออกมาอย่างเป็นทางการก็เลยยังเป็นข้อเสนอที่มี
หลักอภิปรายก็เสนอก็เลยนำมาเรียนเพื่อปรึกษาหารือว่าท่านคิดว่าสำคัญหรือเปล่าในประเด็นนี้คะ

ประธาน : เชิญที่ประชุมครับ เรื่องการรถไฟเวนคืนที่บอกว่าเวนคืนเสร็จแล้วไปใช้ในเชิง
ธุรกิจ ที่นี้ประเด็นปัญหาก็คือว่าเจ้าของเดิมเขาทำอย่างไร เขาสามารถที่จะมีสิทธิในการขอคืนได้ไหม
ถ้าสมมุติว่าเอาไปไม่ได้ใช้ตามวัตถุประสงค์นั้น เชิญอาจารย์สนั่นครับ

นายสนั่น อินทรประเสริฐ : ท่านประธานครับ เรื่องนี้รัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๔๐ ผมอยาก
ให้อาจารย์ธงทองช่วยชี้ให้ผมด้วยนะครับว่า การเวนคืนถ้าเวนคืนไปแล้วไม่ใช้ตามวัตถุประสงค์อันนั้น
ภายในเวลาเท่าไรจะต้องคืนให้เจ้าของ เจ้าของมีสิทธิที่จะเรียกร้องได้ อันนี้รู้สึกว่ามีใช้ไหมอาจารย์ครับ

นายธงทอง จันทรางศุ : ขออนุญาตท่านประธานครับ ผม ธงทอง จันทรางศุ

อนุ. ยกร่าง กรอบที่ ๑

ศิริพร ๒/๕

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

อนุกรรมการ มาตรา ๔๙ วรรคสาม บัญญัติหลักการที่ว่า ว่าการเวนคืนในกรณีอสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้ประโยชน์ทางราชการนั้นกฎหมายเวนคืนซึ่งต้องออกเป็นพระราชบัญญัติ เพราะการเวนคืนต้องออกเป็นพระราชบัญญัติเสมอ ในกฎหมายนั้นต้องระบุวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนและกำหนดระยะเวลาการเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์ไว้ให้ชัดเจน ถ้ามิได้ใช้เพื่อการนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนดต้องให้ดังกล่าวต้องคืนให้เจ้าของเดิมหรือทายาทมีอยู่แล้วในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคสามครับ

ประธาน : อันนี้ก็ชัดเจนอยู่แล้ว ยกเว้นเรื่องของการคืนอสังหาริมทรัพย์ อันนี้การคืนค่าทดแทนอันนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ตรงนี้เป็นประเด็นปัญหาใหม่ครับ เชิญครับ

อนุ. ยกวางรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ
วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วีรพร ๓/๑

นายธงทอง จันทรางศุ : ขออนุญาต มีข้ออภิปรายเพิ่มเติม ผม ธงทอง จันทรางศุ
อนุกรรมการ การที่จะคืนค่าทดแทนที่خذไปแล้วให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ คือถ้าไม่ใช้ภายใน
สมมุติ ๑๐ ปี ยังไม่ได้ทำอะไรเลยเวนคืนไปเพื่อจะไปสร้างทางรถไฟแล้วก็ยังไม่ใช้ ก็ต้องคืนเขา
แต่ผมได้ค่าทดแทนไปแล้ว ผมจะคืนแค่ไหนอย่างไรเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ประธาน : เชิญครับท่านพูด

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ในกรณีอย่างที่มีปัญหาตอนนี้ก็คือว่า การทำ
แล้วก็บริเวณท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ รอบ ๆ นี้ะครับ การเวนคืนนี้ ต่างฝ่ายต่างก็ยืนยันในราคาที่คุณคิดว่า
ตัวเองจะพอใจ ผมก็ไม่ทราบว่าเขาอาจจะยึดถือเอาตามราคาเป็นกลางอะไรแค่นั้นในการที่จะซื้อบ้านคืน
ฝ่ายหนึ่งก็บอกว่า ราคาอสังหาริมทรัพย์แค่นี้มันขึ้นมากแล้ว ควรจะมีราคาสูงกว่าที่ทางรัฐบาลมอบให้ แต่
อีกฝ่ายหนึ่งรัฐบาลบอกว่าราคาปานกลางอยู่แค่นี้ ตอนนี้น้ำมันก็ยกยกกันอยู่ แต่มันจะเกี่ยวข้องกับอันนี้ใหม่
เรื่องการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์อันนั้นไม่ใช่ใหม่ ซื้อคืนใหม่ ต่างกันใหม่ แล้วก็ในกรณีถ้าเป็นการ
เวนคืนมันจะมีราคากลางให้หรือเปล่าครับ

นายธงทอง จันทรางศุ : ขออนุญาตท่านประธานครับ ผม ธงทอง จันทรางศุ
อนุกรรมการ บทบัญญัติในมาตรา ๔๙ ที่บัญญัติเรื่องการเวนคืนนั้น เป็นเรื่องที่ว่าราชการมีความ
มุ่งหมายที่อยากจะใช้ที่ดินที่เป็นที่ของราษฎรมาใช้ประโยชน์เพื่อประโยชน์สาธารณะในการปลูกสร้าง
ทำโครงการอะไรก็แล้วแต่นี้ะครับ ถ้าหากว่าในเบื้องต้นซื้อได้เขาก็จะซื้อ เพราะฉะนั้นสมมุติว่าอยากจะทำ
โครงการ มันมีที่ของราษฎรอยู่ในพื้นที่มีอยู่สมมุติ ๑๐๐ แปลง อาจจะมีพอใจที่เจรจาซื้อกัน
โดยไม่ต้องออกกฎหมายเวนคืนได้เลย ๘๐ แปลง เสร็จเรียบร้อยแล้ว ๘๐ แปลงนี้เป็นที่พอใจกันในราคา
ซึ่งสองฝ่ายมีความสุข ก็จ่ายไป แต่ว่ามันยังติดเป็นต่าง ๆ อยู่ตามที่ต่าง ๆ อีก ๒๐ แปลง อันนี้ต้องออก
กฎหมายเวนคืนเฉพาะแปลงที่ยังติดค้างอยู่ เฉพาะ ๒๐ แปลงที่ต้องออกกฎหมายเวนคืนครับ ที่นี้แปลง
ที่ออกกฎหมายเวนคืนถามว่า แล้วจะใช้ราคากันอย่างไร ตัวนี้ก็จะมีการกำหนดราคากลาง แต่ถ้า
ไม่พอใจก็มีการอุทธรณ์ แล้วสุดท้ายถ้าไม่พอใจผลอุทธรณ์ก็ไปที่ศาล ศาลจะเป็นคนชี้ขาดในการกำหนด
ราคา เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้สุดท้ายแล้วก็ไปอยู่ที่อำนาจศาลตามบทบัญญัติในกฎหมายปัจจุบันนี้ครับ

ส่วนกรณีที่เป็นข่าวคราวอยู่ในขณะนี้ เรื่องสุวรรณภูมินั้นไม่ใช่เรื่องของการเวนคืน
เพราะว่าในเรื่องของการสร้างสนามบิน พื้นที่ที่ต้องใช้สร้างสนามบินนั้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว แล้วก็ไม่มีปัญหา
อะไร ว่านี่คือที่ของที่อยู่ข้าง ๆ สนามบินนั้นแหละ ซึ่งทางราชการเขาไม่ได้อยากได้นะครับ เพียงแต่มัน
หนวกหูเขา แล้วอันนี้จะแก้ปัญหาจะเยียวยากันอย่างไร เขาบอกนั้นก็พูดกันในเชิงนโยบายบอกว่า
ถ้าเดือดร้อนราคาญาก็ให้ทางราชการ คือการทำไปซื้อสิ แต่ไปซื้อมาแล้วตรงนี้ไม่ใช่การเวนคืน เป็นเรื่องของการ
การซื้อคืน ราคาที่ต้อง

อนุ. ยกวางรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ
วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วีรพร ๓/๒

เป็นที่ตกลงกัน ผมเชื่อว่าถ้าตกลงได้ก็เป็นทีพอใจกัน ถ้าตกลงไม่ได้ไม่สามารถจะออกกฎหมายเวนคืนได้
เพราะว่าทางการทำไม่ได้คิดจะเอาบ้านตรงนั้นหรือที่แปลงนั้นไปใช้ประโยชน์เพื่อกิจการของการทำต่อไป

ประธาน : ผมในฐานะชุมชน ผมเรียกร้องค่าเสียหายได้ไหมครับ ว่าผมเดือดร้อนจากเสียง
มลพิษทางเสียง

นายธงทอง จันทรางศุ : ได้ ส่วนได้แค่ไหนก็ต้องพิสูจน์กันอีกยาว

ประธาน : เดี่ยวรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ทำให้เขาเป็นชุมชนเข้มแข็งขึ้น แล้วประเด็นที่ไป
กว้านซื้อที่ดินแล้วที่ดินไม่ขึ้นตามที่คาดคิดนั้น ท่านทูตไมทราบมีประเด็นใหม่ตรงนี้ วิทยานี้จะรู้ณะ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ต้องถาม กตส. ครับ

นายวิจิตร วิชัยสาร : ผมมีอีกประเด็นหนึ่งนะครับ คืออีกมุมหนึ่งบางครั้งเราจะไปโทษ
ทางราชการเสียทีเดียวไม่ได้ กับการที่ว่ากันที่ไว้แล้วแต่ไม่ทำอะไร มันอยู่ที่งบประมาณด้วย เพราะฉะนั้น
มันก็เป็นคำตอบอยู่ส่วนหนึ่งเหมือนกันนะครับ คงต้องดูกันให้ทุกแง่มุมด้วย

ประธาน : คือคนเจรจาไปเจรจาคนหนึ่ง ส่วนงบประมาณก็อีกส่วนหนึ่งมันไม่แมชตาม

นายวิจิตร วิชัยสาร : อันนี้จะมาจากเรื่องของที่กันไว้เสียมากกว่ากระมังครับ ไม่ใช่
เรื่องซื้อ ถ้าเรื่องซื้อมันต้องมีความต่อเนื่องได้ เรื่องซื้อนี้ถ้าจะซื้อได้ต้องชัดเจนที่จะสร้างต่อได้ แต่กรณีทีพูด
หมายถึงว่าที่เรากันไว้ในอดีตที่เมื่อก็อาจารย์โด่งพูดถึงรถไฟอะไรต่าง ๆ

ประธาน : เทียบครับ

นายธงทอง จันทรางศุ : ขออนุญาตท่านประธานครับ ผม ธงทอง อีกครั้ง ประเด็นที่
ท่านผู้ว่ายกขึ้นเป็นสิ่งที่ควรจะซักซ้อมความเข้าใจในระหว่างเรากันเองครับ เวนคืนนี่คือที่นั่นเป็นที่ราษฎร
แล้วออกกฎหมายให้มาเป็นทีหลวง ส่วนที่รถไฟที่เป็นกรณีในบ้านเรานั้นเป็นที่ที่ไม่เคยเป็นที่ราษฎรเลย
นะครับ เป็นทีหลวงมาโดยตลอด เพราะเหตุว่าตั้งแต่เริ่มตั้งการรถไฟขึ้นได้ขีดแผนที่ลงไปตั้งแต่รอบแรกแล้ว
ตั้งแต่ก่อนที่ชาวบ้านจะไปอยู่แถว ๆ หัวไร่ปลายนาตรงนั้น ว่าแนวนี้จะเอาเป็นที่หลวงแล้ว เพราะฉะนั้น
ก็เป็นเรื่องคนละเรื่องกับการเวนคืน เพราะฉะนั้นที่ที่เขากันไว้เพื่อประโยชน์ของการรถไฟ การรถไฟจะไป
ทำโรงแรมทำอะไรต่ออะไรก็ได้กระทบสิทธิของราษฎรผู้เป็นเจ้าของเดิม

ประธาน : ครับ ซึ่งมีโรงแรมของการรถไฟตั้งเยอะนะครับ รถไฟทรัพย์สินเยอะนะครับ
ทำไมยังขาดทุนทุกปี

นายมานิจ สุขสมจิตร : มีข้อเท็จจริงอยากเรียนอันนี้อีกอันหนึ่งครับ ที่ดินของรถไฟ
นี่นะครับ ที่ไปเวนคืนเขามามีส่วนหนึ่งแล้วเยอะด้วย ขณะนี้ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ ไร่
ไปเวนคืนเขามา อันนี้รวมทั้งแถว ๆ ลาดพร้าววิมถนนรัชดา

ประธาน : อันนี้ประเด็นเวนคืนนะครับ ไม่ใช่ประเด็นมีอยู่แล้ว

อนุ. ยกวางรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ
วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วีรพร ๓/๓

นายมานิจ สุขสมจิตร : อันนี้ไปเวนคืนเขามาครับ อย่างนี้ครับ เคยมีศาลฎีกาพิพากษาว่าถ้าหากเวนคืนเขามาแล้วไม่ได้เอาไปใช้ประโยชน์ตามที่ออก พ.ร.บ. เวนคืนนั้นนะครับ ศาลฎีกาเคยพิพากษาให้คืน แต่ว่าให้ใช้ราคาตามที่เวนคืนมา คราวนี้เมื่อเวนคืนเขาไปตั้งนานหลายสิบปีแล้ว เจ้าของก็ตายไปแล้วเหลือแต่ลูกซึ่งอาจจะยากจนก็ได้ ไม่มีปัญญาที่จะไปขอย้ายเอาคืนมา อันนี้ก็เกิดปัญหาขึ้นเยอะ อย่างร้านสรรพสินค้าใหญ่ ๆ ที่ดัง ๆ นั้นนะครับ ทายาทพยายามจะไปเอาคืนมา แต่ว่าเขาไม่มีเงินเพียงพอที่จะไปเอาคืนมาได้ อันนี้ผมว่าก็น่าจะต้องดูแลเขา นะ ทายาทกลายเป็นคนยากคนจนไปเลย

อีกประเด็นหนึ่ง กรณีต่อจากที่ท่านอาจารย์ธงทองเล่ามานะครับ เมื่อคณะกรรมการกำหนดราคากลางแล้วไม่เป็นที่พอใจ ฝ่ายเจ้าของที่ดินเดิมไม่เป็นที่พอใจนี่ก็ให้ไปอุทธรณ์ต่อหน่วยงานสังกัด เช่น ทำถนนก็ไปอุทธรณ์ต่อกระทรวงคมนาคม ทำเขื่อนทำอะไรก็ไปอุทธรณ์ต่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือการไฟฟ้าฝ่ายผลิตอะไรก็แล้วแต่

คราวนี้มันมีกรณีอย่างนี้ครับ ไปอุทธรณ์แล้วก็ยังไม่เป็นที่พอใจอีก ก็ไปฟ้องศาล เมื่อไปถึงศาลแล้ววนะครับ ศาลชั้นต้นนี่ราษฎรชนะ แต่ว่าทางฝ่ายรัฐบาลเขามีระเบียบของกระทรวงการคลัง ต้องลู่ไปถึงอุทธรณ์ถึงฎีกา ความเดือดร้อนของราษฎรอันนี้ใครจะเยียวยาให้เขาได้ ในเมื่อเอาที่เขาไปทำถนนรถก็วิ่งตรงนั้น เขามีที่เหลื่ออยู่นิดเดียวเขาก็ทำกระต๊อบอยู่ตรงนั้นข้าง ๆ ถนน เขาก็นั่งสูดฝุ่นกันไปนะครับ กลางคืนก็ยุ่งกัไป เสริจแล้วเงินก็ไม่ได้ ก็ต้องรอให้ทางราชการบอกว่าต้องไปอุทธรณ์ไปฎีกาอีก ตรงนี้ละครับใครจะช่วยเขาได้บ้าง แทนที่ว่าเมื่อแพ็คคดีราษฎรแล้วก็น่าจะยอมเขาไป แต่ไม่ได้ เขาก็ไม่กล้าไปยอมความตรงนั้น

ประธาน : ที่พี่มานิจตั้งประเด็นเห็นภาพชัดเจนครับ ตรงนี้ไม่รู้ว่าเป็นเรื่องของรัฐธรรมนูญหรือว่าเป็นเรื่องของการจัดการกระบวนการทางศาล ตรงนี้ไม่รู้ว่รัฐธรรมนูญจะเข้าไปได้แค่ไหนอย่างไร

นายโสภณ ตะติโชติพันธ์ : ผมขออนุญาต คือเคยอยู่สภาพัฒน์แล้วทำโครงการประเภทนี้ หลักการของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ มาตรา ๔๙ ดีขึ้นเยอะ สมัยก่อนไม่ค่อยมี ไม่มีเวลาล็อก เวลาฤกษ์ฎีกา ออกเวนคืน ถนน ๑๐๐ เมตร จะออก ๑,๐๐๐ เมตร แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นนอกจากที่ท่านมานิจพูดและเป็นประเด็นที่หลังครับ ตอนนี้ก็เกิดอยู่คือ เวลาเขาจะเวนคืนก็เอาแผนที่มาวางแล้วก็ตีเส้นตรงเปื้อะ เพราะฉะนั้นบ้านคนถูกตัด พื้นที่เหลือเศษ ตรงนี้รัฐเวนคืนไม่ได้ แต่เวนคืนจริง ๆ ไม่ได้เวนคืน ๑,๐๐๐ เมตร นะครับ เวนคืนแค่ ๑๐๐ เมตร ที่สร้างถนน กรณีถนนรามอินทรา - เอกมัย นี่เห็นชัด

ปัญหาประเด็นแรกคือ รัฐออกแนวก่อน โดยออกฤกษ์ฎีกา พวกจัดสรรจะไปซื้อที่ก่อนนี่คือประเด็นปัญหาที่ ๑

ปัญหาที่ ๒ ก็คือ เวลาออกแนวแล้ว คือเวลาตีเส้นถนนมันจะไม่เป๊ะทีเดียว จะออกเกินไว้ก่อนประมาณ ๑,๐๐๐ เมตร ถ้าสร้างถนน ๑๐๐ เมตร เพราะฉะนั้นถนนมันจะวิ่งไปวิ่งมา เวลา

อนุ. ยกร่างรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ
วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วีรพร ๓/๔

ได้ ๑๐๐ เมตร เสร็จปุ๊บก็จะตีเส้นแล้วจะเวนคืน ปัญหาที่ท่านมานิจพูดก็คือโดนเฉือนไปบ้านตัดไปครึ่งบ้าน
ๆ กฎหมายที่ไม่ได้ใช้มันเลยไม่ได้เวนคืนเขา ปัญหาคืออยู่ตรงนี้มากกว่า

นายมานิจ สุขสมจิตร : ผมขอพูดต่อไปหน่อยนะครับ คือกฎหมายเวนคืนได้มีการแก้ไข
แล้วนะครับ ระบุไว้ว่า กรณีที่มีที่ดินเหลืออยู่ส่วนหนึ่งไม่เพียงพอที่จะทำประโยชน์ได้ เขาให้ผู้เวนคืนชื่อ
ของเขาไปด้วย ซึ่งก็ดีขึ้น แต่ว่าความร้ายกาจไปอยู่ตรงที่ว่าผู้ดีไปฟ้องกันถึงศาลแล้ว ชนะแล้วศาลก็ไม่ยอม
จ่ายเงินให้เขา เขาก็นั่งสูดฝุ่นไปเรื่อย ๆ

ประธาน : อยู่ที่การจัดการครับ

นายธงทอง จันทรางศุ : ขออนุญาตกราบเรียนครับ ผม ธงทอง จันทรางศุ
อนุกรรมการ ประเด็นที่เพื่อนกรรมการ ขออนุญาตออกนาม ท่านมานิจยกขึ้นนะครับ คงไม่สามารถ
จะแก้ได้โดยการเขียนบทบัญญัติรัฐธรรมนูญให้ลึกลงไปถึงรายละเอียดอย่างที่ว่านั้นนะครับ ผมคิดว่า
คงจะต้องไปแก้ในกฎหมายที่เป็นกฎหมายรายละเอียด หรือแม้กระทั่งแก้ไขในเชิงบริหาร วันนี้หลาย ๆ อย่าง
นะครับเราจะพบว่าคดีที่เป็นข่าวคราวอยู่ ไม่ว่าจะเรื่องอะไรก็แล้วแต่ที่ชาวบ้านทะเลาะ หรือได้รับความ
เดือดร้อนกับทางราชการแล้วสู้กัน หลวงแพ้วแล้วในชั้นต้น ยากมากเลยที่หลวงจะไม่อุทธรณ์ต่อหรือฎีกาต่อ

ประธาน : ไม่ได้ เป็นระเบียบ

นายธงทอง จันทรางศุ : เพราะเหตุว่ากติกากฎหมายของประเทศเราบอกให้ผู้จนตายกันไป
ข้างหนึ่ง เพราะไม่อย่างนั้นไม่มีเจ้าหน้าที่คนไหนกล้ารับผิดชอบ ที่บอกว่าผมสั่งให้ยุติแค่นี้ เพราะเกิดวันหนึ่ง
คนไม่ชอบกันมาพูดขึ้นอีก ๕ ปีต่อไปบอกว่า ถ้าอุทธรณ์ตอนนั้นอาจจะชนะก็ได้ ของพรรคนี้ใครจะไป
กล้าเสี่ยงต่อชีวิตอนาคตซึ่งมีข้อ Debate อย่างนี้เกิดขึ้นได้เสมอ เพราะฉะนั้นวันนี้ที่ผู้สู้กันไปทุกรอบ แต่
ชาวบ้านก็เดือดร้อนจริงอย่างที่ว่าครับ อันนี้ต้องแก้ไขในทางบริหารจัดการ คือต้องมีที่ประชุมอะไรสักอย่าง
ที่เคาะได้เหมือนอย่างเป็นต้นว่า เวลาทางราชการทะเลาะกันนะครับ เขาบอกไม่ต้องขึ้นศาล มีกรรมการชี้ขาด
คดีแพ่ง คือไปสร้างกลไกอะไรขึ้นมารองรับ มันอาจจะต้องมีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ คือถ้าไม่มี
กติกากฎหมายทุกหน่วยก็อุทธรณ์ไปตามยถากรรม ตาม Routine แต่ถ้าเรื่องใดจะไม่อุทธรณ์อาจต้องสร้างกลไก
ให้มีเกราะหรือมีกรรมการชุดหนึ่งในทางบริหารที่สามารถจะบอกได้ว่าเรื่องนี้จบได้นะ

นายมานิจ สุขสมจิตร : ท่านประธานครับ ผมคิดว่าอย่างนั้นนะครับ อาจจะแก้ได้บ้างคือ
เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญให้คำนึงถึงความเดือดร้อนของประชาชน เคยมีตัวอย่าง ๆ นี้ครับ ท่านทั้งหลาย
อาจจะจำได้ว่าเมื่อปีที่แล้วมีกรณีซึ่งหมอรักษาเด็กแล้วก็เกิดป่วยไป แล้วก็ไปฟ้อง ศาลสั่งให้จ่าย
๔ ล้านบาทแล้วก็ยังไม่ยอมจ่ายอีกนะครับ กรณีนี้เกิดขึ้นทางสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
โดยคณะทำงานยุติธรรมก็มีหนังสือแนะนำไปที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงสาธารณสุขก็เอาเรื่องไปเข้า ครม. ผลสุดท้ายก็ยอมจ่ายเงิน ยอมจ่ายเงินตามที่ศาลชั้นต้น

อนุ. ยกวางรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ
วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วีรพร ๓/๕

สั่งให้จ่ายโดยไม่ต้องไปอุทธรณ์ ฎีกา ผมเห็นด้วยครับในทางบริหารมันจะแก้ได้ แต่ว่าทำอย่างไรจะให้
ทางฝ่ายรัฐบาลมีความสำนึกหนอยว่าอย่ามองเห็นความเดือดร้อนของราษฎรเป็นเรื่องน่าดู เป็นเรื่องที่น่าดู
เฉย ๆ โดยไม่ทำอะไร

นายสนั่น อินทรประเสริฐ : ท่านประธานครับผมขอต่อตรงนี้นิด พอดีไปเริ่มต้นจากคุณกรณี
คือคุณมานิจกับผมเป็นกรรมการคณะนี้ของสภาที่ปรึกษา เราก็เสนอแนะไปอย่างนี้ แล้วผู้ปกครองนี่ไหนเขา
จะมีความทุกข์เรื่องลูกเจ็บป่วยอะไรมากมาย ไปหาหมอ หมอก็อยากจะให้หะ หมอก็อยากจะให้จ้งเลย
เห็นใจ แต่ว่าให้ไม่ได้ เพราะว่าเงินเมื่อให้ไปแล้วต้องรับผิดชอบ ที่นี้ต้องให้ฟอง ให้ฟองแล้วหมอบอกว่า หมอ
จะให้การอ่อน ๆ ไปเพื่อให้แพ้ ในกรณีอย่างนี้ครับ ที่นี้อย่างว่าทางคณะยุติธรรมนี่เราต้องทำหนังสือไปถึง
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข แล้วเราก็โทรกำชับไป เพราะว่าบังเอิญก็เป็นพรรคพวกเพื่อนฝูงกัน
บอก ขอน้อยนะ อย่างไม่ก็ให้ท่านสั่งให้จ่ายได้ไหม ใช้งบประมาณ เพราะหมองเองเขาก็เห็นใจคนไข้
เลยเขาบอก เขาสั่งจ่ายได้ ผมจะสั่งให้จ่าย แต่ว่ากระบวนการฟ้องร้องต้องให้ศาลสั่งถึงจะจบ ถ้าสั่งแค่ผม
แล้วจบ ไม่ได้ ถือว่าไม่สมบูรณ์ กระบวนการนี้ไม่จบง่าย คนไข้ก็ป่วยแล้วเดือดร้อนครับ ตอนนี้งถ้าเผื่อมีทาง
ที่จะทำอย่างไรที่คุณมานิจว่าให้มันจบลงไปโดยไม่มีใครเดือดร้อนนะครับ ขอขอบคุณครับ

นายวิจิตร วิชัยสาร : คุณหมอครับผมขอต่อด้วย

ประธาน : ใต้ครับ

นายวิจิตร วิชัยสาร : ไม่ใช่รายนี้รายเดียวถ้าพูดกันแบบนี้ล่ะครับ มันก็มีอยู่เยอะ แล้วพอ
มาที่เรา ผมก็จะต้อมัน ผมก็ต้อกลับไปที่คุณหมอว่า รักษาอย่างไร คุณหมอก็ต้อบอกว่า รักษาโดย
ถูกต้องแล้ว ผมก็จะไปเถียงตรงไหนกับหมอได้ ลักษณะแบบนี้มันจะคล้าย ๆ กัน

นายมานิจ สุขสมจิตร : ผมว่ากรณีนี้ศาลตัดสินแล้วให้จ่ายหมอดิดแล้ว

นายวิจิตร วิชัยสาร : มีได้ ที่พี่มานิจพูดนี้ศาลตัดสินแล้ว แล้วยังมีรายอื่นอีกที่เจอ

ประธาน : เขาประเด็นอื่นที่ไม่เกี่ยวกับหมอได้ไหมครับ

นายวิจิตร วิชัยสาร : คือพอดีท่านประธานเป็นหมอยุ่แล้วก็เลยอยากพูดให้ชัดไปเลย
บางทีทางพวกผมก็ลำบากเหมือนกันนะครับ ก็ต้อถามไปที่หมอคนตรวจนะครับ คนตรวจเขาก็ผ่านกันมา
จนผ่านผู้อำนวยการ ผ่านมาหมดแล้ว เขาก็ไม่ผิดนะครับ กลายเป็นว่าหมอทำงานหนัก หมอเหนื่อยยาก
อะไรยาวไปโน่นเลยคราวนี้หมอ ทูรันทูรายลาออกไปอยู่หน่วยอื่นไปเลย

ประธาน : ก็เจออยู่เพราะฉะนั้นก็น่าจะพูดให้ชัดผมเห็นด้วย ไม่ใช่เคสหมอนะครับ
เคสแบบนี้เราหาวิธีทำอย่างไรให้บริหารมันเดินได้ โยนให้พยาบาลบ้าง คุณอังคณา

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

นางอังคณา นีละไพจิตร : ก็เห็นด้วยอย่างที่พี่มานิจพูด โดยให้คำนึงถึงความเดือดร้อนหรืออะไร เพราะว่าจริง ๆ ฟ้องร้องที่ค่าทนาย ค่าใช้จ่ายก็เยอะนะคะ ตรงนี้ต้องสำคัญ

นายวิจิตร วิชัยสาร : แล้วมันจะพอไหมประโยชน์ ถ้ามันตรง ๆ ดีกว่าผมก็เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่ คำนึงมันจะพอไหม ถ้ามันไปทางพี่เดชอุดมช่วยต่ออีกหน่อยก็แล้วกัน

ประธาน : คือไม่พอแต่ก็ดีกว่าไม่ใส่

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ : ผมมาที่หลังเลยยังไม่ได้รับอานิสงส์ของการอภิปราย ยังตอบไม่ได้ว่าพอหรือไม่พอ

ประธาน : อย่างไรก็ตามตรงนี้คงเป็นประเด็นที่คงจะมาแก้อะไรในตามรัฐธรรมนูญไม่ได้

นายวิจิตร วิชัยสาร : ผมเข้าใจ แต่ว่าก็อยากจะพูดให้ชัดว่าถ้าเราอยากจะช่วยก็ต้องช่วยให้จบ เพราะไม่อย่างนั้นมันก็จะมาโทษกันทีหลังเป็นเพราะหน่วยนี้ไม่ทำ เป็นเพราะหน่วยนี้ไม่ทำ แต่จริง ๆ หลายหน่วยนี้เขาอยากทำนะครับ แต่เขาทำไม่ออก เพราะมันติดขัดทางเทคนิค มันก็มีอยู่นะครับ เพราะฉะนั้นก็อยากจะให้ชัดเจน

นายสมชัย ฤชุพันธ์ : ผมคิดว่าเป็นเรื่องที่รัฐธรรมนูญควรจะต้องทำ ดูจริง ๆ แล้วมันเป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจรัฐกับประชาชน ก็คือว่าอำนาจรัฐจะไปบายเบี่ยงจะไปอังกั่นวนกันก็รอบแต่มันกระทบถึงประชาชน ประชาชนในฐานะที่เป็นพลเมืองของรัฐควรมีสติขั้นพื้นฐานในการได้รับการเยียวยาและรองรับ อันนี้ควรมีจุดจรรยาบรรณโดยรวม ไม่ว่าจะหน่วยงานใดของรัฐ บางทีโยนกลองกันไปศาล ไปกรมนั่น ไปกระทรวงนี้ แล้วก็คนนั้นคนนี้ทำอย่างนั้นอย่างนี้ อย่างนี้ประชาชนก็เดือดร้อนไปเรื่อย ๆ เพราะฉะนั้นผมว่าสิทธิพื้นฐานอันนี้ผมคิดว่าสภามันหายไปในระบบของไทยทำให้ฝ่ายที่ใช้อำนาจรัฐมีความถูกกฎหมายที่จะทำไปได้เรื่อย ๆ เพราะฉะนั้นผมเองก็ไม่รู้ว่าจะเขียนอย่างไร แต่ว่ามันเป็นความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชน

ประธาน : เดี่ยวฝ่ายเลขาฯรับไปว่าประเด็นนี้ต้องหาทาง แต่โดยสรุปอำนาจรัฐโดยรวมที่บายเบี่ยง แล้วก็ประชาชนเดือดร้อนจริง ๆ ที่นี้มาตรา ๔๙ จะดูว่าทางกฎหมายจะช่วยอะไรที่เยียวยาและให้คำนึงถึงความเดือดร้อนของประชาชนมากขึ้นนะครับ ตรงนี้เดี๋ยวฝ่ายเลขาฯรับไป เสรีภาพในการประกอบอาชีพนี่ถือว่าเป็นหลักการที่ดีอยู่แล้วไม่มีอะไรแก่นะครับ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ สิทธิแรงงานก็เป็นหลักการที่ดีอยู่แล้วไม่แก่นะครับ สิทธิในด้านสาธารณสุข นี่มี ๓๐ บาทรักษาทุกโรคแล้วก็ตอนนี้ไม่ต้องจ่าย ๓๐ บาท อันนี้ก็ขอเพิ่มเรื่องของกรณีที่มีภัยพิบัติธรรมชาติ อันนี้ไม่ทราบมีความจำเป็นใใในนี้ไหมครับของสาธารณสุข

นายวิจิตร วิชัยสาร : คุณหมอย่าเพิ่งไปได้ไหม ตรงเป็นแรงงานผมก็ไม่ค่อยมั่นใจว่า มันจะชัดหรือไม่ชัดนะครับ คือถ้าหากว่าเป็นลักษณะของ เดี่ยวอาจารย์วิทยาช่วยผมด้วยแล้วกัน คือบริษัท

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ต่อไปเรื่อย ๆ คนงานที่อยู่ในกลุ่มที่ ๒ ที่ ๓ ผมว่าเดือดร้อนมาก กลุ่มนี้คือกลุ่มที่ไม่ได้รับการดูแลเดือดร้อน ผมเห็นหลายครั้งหลายคราไปกับการที่บางที่ค่าจ้างก็ไม่ได้ อะไรต่าง ๆ พวกนี้ผมว่าก็ฝากเป็นประเด็นไว้ก่อน

ประธาน : ประธานในกลุ่มไหนท่านผู้ว่า

นายวิจิตร วิชัยสาร : แรงงานที่พอดีคุณหมอบุคแล้วไม่มีอะไร ผมก็ยังคิดว่ามีอะไรอยู่ ก็ยังไม่อยากจะผ่านในแบบที่มันสลายเกินไป

ประธาน : มาตรา ๕๑ ใช่ไหมครับ การเกณฑ์แรงงานจะกระทำมิได้

นายวิจิตร วิชัยสาร : การเกณฑ์แรงงานหรือ ผมนี้กว่าเรื่องด้านแรงงานอย่างเดียว เมื่อกี้ฟังไม่ทันไหน ๆ ก็พูดประเด็นนี้ก็ฝากไว้ด้วยเขาจะได้ดูแลก็ดูแลให้ครบถ้วนไปเลย

ประธาน : มีมาตรา ๕๒ ทางฝ่ายเลขาตรงนั้นเสนอเพิ่มเติมด้วยเหตุผลอะไรครับ

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : ขออนุญาตค่ะ คือไม่แน่ใจว่ามันน่าจะเป็นมาตราใหม่ หรือเปล่าคะ เพียงแต่อยากจะทำให้มันอยู่ในหมวดใด ๆ เรื่องสาธารณสุข เรื่องความช่วยเหลือจากรัฐ ในเอกสารจะเป็นว่า สิทธิในการได้รับการช่วยเหลือจากรัฐในกรณีเรื่องเกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์ กรณีที่มีภัยพิบัติ

ประธาน : เรื่องภัยพิบัติที่เกิดจากกรณีที่เราเพิ่งเผชิญมาหรือเปล่าครับ สึนามิ แล้วเรามีปัญหาหรืออย่างไรครับ

นายวิจิตร วิชัยสาร : ใช่ดีในจอก็เด็กต้องนึกถึงที่อายุมาก ๆ หน่อยอาจารย์มองไม่เห็น แล้วผมเปิดเอกสารไม่ทันแล้วพูดไปพูดมา ช่วยกรุณาซ้ำเอกสารให้หน่อย หน้า ๒๕ ของอะไรครับ

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : เอกสารที่แจกหน้า ๒๕ แต่ว่าขออนุญาต จะมีแก้ไขนิดหนึ่ง

ประธาน : พิจารณารัฐธรรมนูญอย่างเลือกปฏิบัติ คือพูดก็พูดเร็วใช่ไหม ใช้ขึ้นจอก็ตัวเล็ก แล้วคนพิจารณาก็สูงวัยก็ไม่เท่ากัน ตามนี้ก็หน้า ๒๔ กับหน้า ๒๕

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : ขออนุญาตยกร่างมาใหม่ตามคำแนะนำท่านผู้ว่า เมื่อวานค่ะ ก็จะเป็นอันนี้ ลองเสนอแนะคะ ก็คือหัวข้อจะเป็นเรื่องสิทธิในภาวะภัยพิบัติ จะเริ่มจากวรรคแรก ว่าด้วยบุคคลย่อมมีสิทธิร่วมกับรัฐในการแก้ไขปัญหาและการจัดการภัยพิบัติเพื่อให้รัฐไม่ผูกขาดกับการจัดการอยู่คนเดียว วรรคสองคือเป็นเรื่องว่า บุคคลย่อมได้รับความช่วยเหลือและการปฏิบัติจากรัฐ อย่างเป็นทางการในยามมีภัยพิบัติจากธรรมชาติหรือภัยพิบัติจากเทคโนโลยีหรือภัยอันตรายอื่น ๆ โดยมีชักช้า และโดยมิเลือกปฏิบัติ อันนี้ที่ขออนุญาตเสนอเป็นประเด็นใหม่เข้ามาในรัฐธรรมนูญ เพราะเรื่อง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ภัยพิบัติน่าจะเป็นเรื่องที่ร้ายแรงขึ้นเรื่อย ๆ แล้วยกที่ผ่านมารัฐจะปฏิบัติต่อประชาชนในลักษณะสังคม
สงเคราะห์ เป็นเรื่อง Welfare แต่เราอยากจะพูดถึง Fairness พูดถึง Justice พูดถึงความเป็นธรรม
ซึ่งในต่างประเทศหลายที่ก็จะมีประเด็นเรื่อง Rule of law และหลักนิติรัฐ ในภาวะภัยพิบัติของประเทศ
อะไรอย่างนี้ละ ก็เลยคิดว่าน่าจะเป็นประเด็นที่ขออนุญาตนำเสนอใหม่ละ พอดีเมื่อวานเพิ่งแก้ไข
เอกสารใหม่ยังไม่ได้พิมพ์ละ แต่ว่าอยู่บนจออาจารย์เห็นใหม่ละ คือต้องขยายหน่อย

ประธาน : ช่วยอ่านใหม่วรรคแรก เป็นการปรับตามที่ผู้ว่าเสนอเมื่อวาน

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : ปรับตามที่ท่านผู้ว่าเสนอคือว่า บุคคลย่อมมีสิทธิ
ร่วมกับรัฐในการแก้ปัญหาและการจัดการภัยพิบัติ วรรคสองก็เหมือนเดิม

ประธาน : เที่ยุครับ

นายวิจิตร วิชัยสาร : ผมขออนุญาตขยายแนวความคิดนะครับ คืออยู่ในพื้นที่บางครั้งที่
ถ้าอย่างภัยธรรมชาติภัยที่เกิดทั้งหลายถ้าอยู่ที่ทางราชการอย่างเดียวบางที่เอาไม่ค่อยจะอยู่เหมือนกัน
โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตือนภัยหรือการแจ้งเหตุ สมมุติว่าในพื้นที่ที่อยู่ไกล ๆ ถ้าหากว่าทางราชการและ
ชุมชนอะไรต่าง ๆ ถ้าเห็นอะไรก่อนเราก็ให้ความรู้เป็นอาสาสมัคร พอให้เห็นอะไรก่อนก็ได้ส่งข่าวมาก่อน
การแก้ไขอะไรต่าง ๆ นี้ก็จะทันกาลขึ้น แล้วก็อย่างน้อยก็ร่วมมือกันทั้งรัฐแล้วก็ชุมชนก็จะทำให้การช่วยเหลือ
น้ำมันแทนที่จะนั่งตั้งรับอยู่อย่างเดียว การแจกของอะไรต่าง ๆ เราก็สามารถที่จะช่วยกันดูแลได้
ครบถ้วน ไม่ครบถ้วน จะร้องคนนี้ได้ ไม่ได้ คนนี้ได้เยอะอะไรต่าง ๆ ก็จะมา ถ้าช่วยกันอย่างนี้ก็จะทำให้การ
ทำงานง่ายขึ้นอะไรทำนองนี้

ประธาน : ผมคิดว่าไม่ค่อยเกี่ยวกับสาธารณสุขโดยตรง มันต้องเกี่ยวกับทุกด้าน
จะไปเขียนต่อในด้านสาธารณสุขก็อะไรอยู่อันนี้

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : ขึ้นมาตราใหม่

ประธาน : เที่ยุท่านอาจารย์สมชัยครับ

นายสมชัย ฤชุพันธ์ : ในเรื่องสาธารณสุขผมอยากให้เขียนไว้ข้อความ อันหนึ่งมี
ความหมายทำนองว่า ให้รัฐมีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนสุขภาพอนามัยของประชาชน ความจริงในเรื่อง
สาธารณสุขมันมีอยู่ ๓ เรื่อง คือเรื่อง Health promotion เรื่อง Prevention และเรื่อง เทลเลชั่น เรื่องการ
รักษาพยาบาลเป็นเรื่องที่ ๓ ที่นี้ที่แล้วมาเราจะเน้นในเรื่องการรักษาพยาบาล และทำด้านเรื่องของการ
ป้องกัน แต่ว่าเรื่องการส่งเสริมจะไม่ได้ทำเลยเพิ่งมาทำกันในช่วงหลัง ๆ ความจริงถ้าเพื่อส่งเสริมสุขภาพ
อนามัยให้ดีทำสิ่งแวดล้อมให้ดีป้องกันโรคให้ดีก็จะจ่ายค่ารักษาพยาบาลน้อย และหน้าที่ในการส่งเสริม
สุขภาพอนามัย จริง ๆ แล้วเป็นเรื่องแต่ละคนต้องทำ แต่ว่ารัฐ Promote ได้ ถ้ารัฐ Promote อยากเอาเป็น
ภารกิจของรัฐก็จะมีผลอย่างมาก ส่วนเรื่องของการ Prevention ก็เป็นหน้าที่ของรัฐอยู่แล้วเป็นที่ยอมรับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เพราะว่าเวลาโรคภัยระบาดมันเป็นเรื่อง Macro เรื่องของสาธารณะ ความจริงเรื่องรักษาพยาบาลซึ่งเป็นเรื่องสุดท้ายที่เราใช้เงินเยอะมันเป็นเรื่องของ Micro เป็นเรื่องของคน เฉพาะคนมากกว่า เพราะแต่ละคนมีกำลังในการรักษาไม่เท่ากัน คนที่มีกำลังในการรักษาสามารถมีเงินมีทองรักษาเองได้ไม่ควรถูกเป็นภาระของรัฐ และเขาก็เลือกที่จะไม่เป็นภาระของรัฐด้วย เพราะเขาอยากจะรักษาพยาบาลที่ดีกว่าตามโรงพยาบาลเอกชนต่าง ๆ เพราะฉะนั้นตรงนี้ผมคิดว่าไม่น่าจะกำหนดว่าโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย คือเรื่องค่าใช้จ่ายให้เสียได้ แต่ว่าต้องเขียนว่าให้รัฐสำหรับคนที่ไม่มีปัญญาจ่ายเงิน รัฐต้องอุดหนุนต้องช่วยเขา คือแปลว่าเราจะไม่ใช่ Supply side ไปในการแก้ไขปัญหา แต่เราจะใช้ทั้ง Supply และ Demand อะไรที่รัฐต้องทำก็ให้รัฐทำ อะไรที่เอกชนทำได้เอกชนก็ทำได้ แต่ว่าสำหรับคนที่เข้าไม่ถึงบริการของเอกชนหรือบริการของรัฐก็ตาม รัฐควรจะอุดหนุนช่วยเหลือให้เขาสามารถเข้าถึงได้ ถ้าใช้หลักนี้ ความจริงปฏิบัติโดยธรรมชาติในสิ่งที่เกิดขึ้นขณะนี้เป็นหลักนี้อยู่แล้ว แต่ว่าเราไปเขียนในทำนองว่ารัฐต้องทำเท่านั้น แต่ความจริงในเรื่องนี้เรื่องสาธารณสุขนี้ก็ยิ่งเขียนดียิ่งพูดถึงเฉพาะว่าผู้ที่ยากไร้ แต่ในเรื่องการศึกษาเราไปเขียนได้เลยว่าห้ามเก็บค่าเล่าเรียน ตอนนี้อย่างนี้ผ่านไปแล้ว แต่ว่าผมขอพูดนิดหนึ่งก็คือว่า ผมคิดว่าโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในเรื่องการศึกษานั้น ตรงนั้นผมอยากให้พิจารณาให้ดีเพราะว่าเวลานี้ปฏิบัติไม่ได้ จริง ๆ ก็คือมีการเก็บค่าเล่าเรียนแต่ไปเรียกชื่ออย่างอื่น ขออนุญาต พูดสั้นสั้นหน่อยเอาประเด็นสาธารณสุขนี่ก่อนครับ

ประธาน : เชิญพี่เดชอุดมครับ

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ : ท่านประธานครับ ผม เดชอุดม อนุกรรมการ มาตรา ๕๒

มันไปตรงกับข้อ ๑๒ อยู่ในแนวมาตรฐานเดียวกันสิทธิชุมชนตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ผมขออนุญาตอ่านข้อ ๑๒ นะครับ

ข้อ ๑ ประเทศสมาชิกกติกานี้รับรองสิทธิของทุกคนในการพยายามที่จะให้ได้มาซึ่งมาตรฐานสูงสุดที่จะได้มีความสุขในเรื่องสุขภาพทั้งกายและใจ

ข้อ ๒ ขั้นตอนในการที่จะให้ได้มาอย่างจริงจังของสิทธิดังกล่าวนี้อย่างเต็มที่ประเทศสมาชิกกติกานี้จะต้องคำนึงถึงข้อต่าง ๆ ที่จำเป็นดังนี้

ก. หาทางลดอัตราการเกิดอย่างคงที่และลดอัตราการตายของทารกและหาทางพัฒนาสุขภาพเด็ก

ข. ทำให้ดีขึ้นในทุก ๆ ด้านสำหรับเรื่องอนามัยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรม

ค. ป้องกันบำบัดและควบคุมโรคระบาด โรคที่เกิดในแต่ละแห่ง โรคที่เกิดจากการประกอบอาชีพและเชื้อโรคอื่น ๆ

ง. สร้างสรรค์หนทางเพื่อประกันการให้บริการทางการแพทย์และการเอาใจใส่รักษาพยาบาลเมื่อเจ็บไข้ได้ป่วย นี่คือการผูกพันของประเทศเราในฐานะที่เป็นประเทศในสมาชิกองค์การ

อนุ. ยกร่าง กรอบที่ ๑

ศิริพร ๔/๕

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สหประชาชาติ ถ้าเราจะเขียนข้อมาตรา ๕๒ ใหม่ ผมยังอยากให้ใช้ความในข้อ ๑๒ ของกติกา ซึ่งเรามีข้อ
ผูกพันอยู่ที่จะต้องปฏิบัติ และมาเขียนเสียใหม่แล้วก็ปรับปรุงข้อความนี้ให้อยู่ในภาษาของกฎหมายไทย
ที่ดีกว่านี้ ขอบพระคุณครับ

ประธาน : เชิญท่านพูดครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ผม สุพจน์ ไข่มุกด์ ผมเห็นด้วยกับท่าน
อนุกรรมธิการ ท่านสมชัย คือในเรื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ข้อมูลขั้นมูลฐานในทางด้านสาธารณสุข
แก่ประชาชน และจะเป็นการป้องกันอย่างดีถ้าประชาชนได้ข้อมูลขั้นมูลฐาน สมมุติว่าเรื่องไข้หวัดนก
ปัจจุบันนี้ ถ้าประชาชนได้รับข้อมูลขั้นมูลฐานในการที่จะป้องกันมันก็เป็นการที่จะช่วยรัฐอย่างหนึ่ง
ช่วยชุมชนอย่างหนึ่งหลาย ๆ ด้าน -----

- ๕/๑

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วีรพร ๕/๑

แต่ถ้าถ้าประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารที่ทันท่วงที แล้วก็ต่อเนื่องแล้วก็ทันเหตุการณ์ มันจะช่วยลดความสูญเสียลงได้มากครับ เพราะฉะนั้นผมเห็นด้วยนะครับ ถ้าเราจะมีภารกิจที่จะเสริมข้อความไปนะครับ ให้สอดคล้องกันกับปัจจุบันนี้นะครับ เรื่องระบาดใช้หวัดนก หรือว่าโรคระบาดต่าง ๆ โดยพรรคสามนี้ครับ ก่อนที่จะใช้คำว่า ส่งเสริมหรือว่าให้ข้อมูลขั้นมูลฐานทั่วไป แต่ว่าอาจจะไปปรับคำพูดที่หลังได้อีกนะครับ แต่ว่าในทำนองนี้ครับ

ประธาน : อาจารย์วัชรินทร์ เชิญครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ผม วัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล อนุกรรมการนะครับ เรื่องสาธารณสุขนี้ผมอ่านแล้วก็ยังมีคำว่า กฎหมายบัญญัติ วรรคท้ายคือว่าการป้องกัน การขจัดโรคติดต่ออันตราย รัฐต้องจัดให้แก่ประชาชนโดยไม่คิดมูลค่าและทันต่อเหตุการณ์ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ คือ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติก็เท่ากับปฏิเสธ คือถ้ากฎหมายบัญญัติก็ทำอะไรไม่ได้ก็เลยอยากจะให้ข้อสังเกตและอีกอันหนึ่ง ผมอยากจะเรียนท่านประธานว่าเกี่ยวกับสิทธิ Reproductive rights ไม่ทราบว่าจะใส่ตรงไหนได้หรือเปล่า สิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ พอดีอยู่ในกลุ่มสาธารณสุขได้ไหม ขอเป็นข้อสังเกตนะท่านประธาน

ประธาน : ตรงนี้จะให้เหตุผลอย่างไรครับ เรื่องสิทธิเจริญพันธุ์นี้ครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ก็คิดว่าน่าจะเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญใหม่ เช่น การผสมเทียม การมีบุตรยากอะไรพวกนี้ ซึ่งตอนนี้ก็เป็นปัญหาพอสมควร ที่นี้ถ้าหากเราจะรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญหรือเปล่า เพราะว่าหลายประเทศก็มีกฎหมาย ก็ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานเหมือนกัน ของครอบครัวที่เขามีบุตรยากแล้วสามารถที่จะเข้าถึงบริการต่าง ๆ นะครับ ก็เรียนท่านประธานว่าเราน่าจะให้ความเป็นธรรมอันนี้ไหม

ประธาน : ตอนนีเขาก็ทำกันอยู่แล้วใช่ไหมครับ แล้วก็ใช้เทคโนโลยีที่ค่อนข้างจะ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : Advance ครับ

ประธาน : ครับ แล้วต้องค่าใช้จ่ายสูง ทีนี้ถ้าไปประกันสิทธิว่าจะต้องเข้าถึงกันนี้ก็หนักเหมือนกัน แล้วส่วนใหญ่คนที่ไม่มีลูก คนที่มีสตาจค์เขาไม่ค่อยมีลูกเขาก็ทำไป คนไม่มีสตาจค์ไม่มีลูก พวกนี้ก็ไม่ต้องทำอยู่แล้ว คงไม่เป็นไรเท่าไร ไปตามธรรมชาติก่อนใช้ใหม่ท่าน ทำไมมันกลับกันล่ะ คนจนกลับมีลูกเยอะ ประเด็นเรื่อง House promotion ที่ต้องการให้เน้นใช้ใหม่ครับ อาจารย์สมชัยต้องการจะให้เห็น เพราะว่าตรงนั้นจริง ๆ แล้วก็ก็เป็นทิศทางที่ดี เราจะไปเขียนในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐได้ไหมครับ หรือว่าจะเขียนในนี้ ในนี้ทางองค์กรทางด้านสุขภาพ ผมเข้าใจว่าเดี๋ยวงททยอยเสนอความคิดเห็นมา แต่ว่าเท่าที่อ่านมามาตรานี้ อยู่ในเรื่องสุขภาพ เรื่อง ๓๐ บาทรักษาทุกโรค นี้ ๓๐ บาทรักษาทุกโรคจริง ๆ แล้วก็มาจากเรื่องประกันสุขภาพถ้วนหน้านะครับ พอดีรัฐบาลนี้ก็มาใช้สโลแกนตรงนี้เป็นที่ติดอะไรอย่างนี้ คนค่อนข้าง

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วีรพร ๕/๒

จะนิยมชมชอบในนโยบายรัฐบาล จริง ๆ แล้วเขาทำกันอยู่แล้ว มันก็จะมีประเด็นเรื่องคุณภาพที่ไม่ทั่วถึง ไม่เท่าเทียมกัน ถ้าจะเป็นประเด็นปัญหานะครับ แล้วก็ทิศทางที่ท่านอาจารย์สมชัยพูดเรื่องทิศทาง ควรจะมุ่งไปในเรื่องของการสร้างเสริมสุขภาพเชิญครับ

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : ที่คุณหมอบอกว่าอย่าไปแตะหมอนี้คะ จริง ๆ ในแง่ Human rights study ยุคใหม่ ๆ นี้จะพูดเยอะเรื่องสิทธิของผู้ป่วยในเรื่องของข้อมูล หรือว่าในเรื่องของการปฏิบัติจากแพทย์ คือพยายามค้นอยู่ ตอนนี้อย่างไม่เป็นรูปธรรม แต่ว่าจริง ๆ หลายประเทศนี่ก็จะเริ่มมีเรื่องนี้ และถือว่าเป็น Human rights สำคัญ เรื่องข้อมูล เรื่องหมอน เรื่องยาอะไรพวกนี้คะ เพียงแต่ว่ายังไม่ค่อยตกผลึกก็เลยยังไม่กล้านำเสนอ แต่ว่าอาจจะจะเป็นประเด็นที่ขอนำเสนอวันหลัง ขอขอบคุณคะ

ประธาน : ให้สิทธิผู้ป่วยนี้สำคัญ เพราะว่าตอนนี้สภาวิชาชีพนี้ไม่ได้ปกป้องสิทธิผู้ป่วย เลยปกป้องวิชาชีพด้วยตัวเอง ตอนหลังผมไม่ได้สมัครแพทยสภาแล้ว สู้เขาไม่ไหวครับ เข้าไปก็กลายเป็นเสียงส่วนน้อย ประเด็นเรื่องของยามที่เกิดภัยพิบัตินี้เดี๋ยวเราจะรับไปดูนะครับว่าอาจจะอีกมาตราหนึ่งหรือเปล่านั้นแล้วก็เรื่องประเด็นเรื่องสุขภาพ ในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพนะครับ ท่านไปดู ไปประเด็น มาตรา ๕๓ เรื่องเด็ก เยาวชนและครอบครัว เชิญเลขานุการครับ

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : เรื่องเด็กเยาวชน ครอบครัว คิดว่าเดี๋ยวท่านอาจารย์วัชรินทร์คงจะมีประเด็นนำเสนอ หลัก ๆ อันหนึ่ง ก็คืออนุสัญญาสิทธิเด็กที่เราเข้ามีพันธกรณีด้วยนี่นะคะ ก็มีเรื่องสิทธิเด็กหลายประการที่เรายังมีได้รองรับไปถึงนะคะ แล้วก็ในรัฐธรรมนูญต่างประเทศ ยกตัวอย่าง ที่เยอรมัน กระทั่งว่าเด็กนอกสมรส เขาก็จะมีการเขียนประกันสิทธิไว้อย่างชัดเจนเลยว่าเด็กนอกสมรสต้องมีสิทธิเท่าเด็กในสมรสนะคะ หรืออะไรพวกนี้ เพราะฉะนั้นเรื่องสิทธิเด็กนี่ในหลายประเทศก็จะมีหลักการคุ้มครองไว้เยอะหรือว่าเรื่องของครอบครัว อันนี้คงจะขออนุญาตกราบเรียนท่านวัชรินทร์ช่วยนำเสนอคะ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ขอขอบคุณครับ คือในส่วนมาตรา ๕๓ คือก็ยังไม่ มีข้อที่จะเสนอตอนนี้ แต่คิดว่าน่าจะเสนอเกี่ยวกับบันทึกการเกิดอันหนึ่ง แต่ไม่รู้ว่าจะไปเพิ่มตรงไหนนะครับ แล้วก็สิทธิในการได้รับการเลี้ยงดูหรือโภชนาการขั้นพื้นฐานจนกว่าอายุขึ้นแรกเท่าไร ซึ่งในอนุสัญญาสิทธิเด็กจะพูดถึงเรื่องนี้หลายประการเหมือนกันนะครับ ก็เลยอยากเสนอว่ามาตรา ๕๓ ซึ่งในมาตรา ๕๓ เดิมนี้เขาพูดถึงแต่เด็กหรือบุคคลในครอบครัวที่ถูกกระทำ ความรุนแรงเท่านั้นเองนะครับ แต่ที่นี้ถ้าหากเราจะเพิ่มสิทธิ อันอื่น ๆ เกิดขึ้นนี่ผมว่าคงต้องแยกออกมาอีกส่วนหนึ่งนะครับ คงอาจจะเพิ่มวรรค หรือว่าเพิ่ม มาตราขึ้นมาอีกนะครับ อันนี้ก็เรียนที่ประชุมนะครับ อย่างไรก็ตามเกี่ยวกับสัญญาชาตินี้เรายังมีข้อสงวนใน อนุสัญญาสิทธิเด็กอยู่ แต่ว่าบันทึกการเกิดหรือว่าเด็กแรกเกิดควรจะได้รับการดูแลจนถึงขั้นพื้นฐานอย่างไร ซึ่งในอนุสัญญาสิทธิเด็กจะพูดถึงมารดาด้วยเข้าไป อันหนึ่ง แล้วอีกอันหนึ่งที่คิดว่าน่าจะเพิ่มในคราวนี้ ก็คือ

คณะอนุกรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วีรพร ๕/๓

สิทธิครอบครัวนะครับ เพราะว่าในแนวนโยบายแห่งรัฐก็ได้เสนอว่ารัฐควรจะสนับสนุนให้ครอบครัว
รับผิดชอบต่อสมาชิกในครอบครัวอย่างไรไว้แล้ว ด้วยเหตุนี้เองก็น่าจะเพิ่มตรงสิทธิของครอบครัวในหมวด
ว่าด้วยสิทธิด้วย ซึ่งจะได้สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ซึ่งในเอกสารนี้จะอยู่ในหน้า ๒๖ นะครับ ที่บอก
ว่า ครอบครัว คือหน่วยพื้นฐานของสังคมย่อมมีสิทธิได้รับการคุ้มครองจากรัฐและสังคม อันนี้ก็เป็นการ
พิจารณาแค่นั้นเอง ทุกภาคส่วน การแทรกแซงนั้นจะกระทำมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่ง
กฎหมายเฉพาะ เพื่อสงวนและรักษาไว้ซึ่งครอบครัวหรือเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชนผู้อาศัยอยู่
ในครอบครัวนั้น อันนี้ก็อยากจะเสนอว่าสิทธิครอบครัวน่าจะให้การรับรองนะครับ แล้วอีกอันหนึ่งก็คือว่า
น่าจะดูตรงนี้ก็คือเด็กที่กระทำความผิด เด็กที่ถูกดำเนินพิจารณาดี ซึ่งในอนุธรรมนูญเราไม่ได้พูดถึงเลย
เพราะว่าเราพูดคำรวม ๆ หมายถึงคือก็เป็นที่เข้าใจว่าหมายถึงผู้ใหญ่กับเด็กด้วย แต่จริง ๆ แล้วเด็กมันควร
จะต้องการคุ้มครองสิทธิที่ดีกว่าผู้ใหญ่ ตรงนี้ก็อยากจะเรียนเสนอด้วยว่าในเรื่องสิทธิเด็ก ผู้กระทำความผิดนี้
ซึ่งในรัฐธรรมนูญเราไม่ได้เขียนแยกไว้ชัดเจน ซึ่งเมื่อมีการโยกย้ายด้วยสิทธิ คืออยู่ในกรอบเกี่ยวกับการจับกุม
ขังอะไรพวกนั้น ซึ่งเมื่อวานนี้ที่ผมเสนอว่าน่าจะโยกจากกรอบ ๓ ซึ่งอยู่ในศาลมาไว้ในส่วนนี้ นะครับ ก็น่าจะ
เอาเรื่องสิทธิเด็กในส่วนที่เป็นผู้ต้องหาเพิ่มสักบางส่วนนะครับ อันนี้ก็อยากจะทราบเรียนที่ประชุมครับ
ขอบคุณมากครับ

ประธาน : ถ้าเราอยู่ในมาตราเดียวกัน แต่ว่าเขียนคนละวรรค วรรคแรกนี่ก็เป็นการเชิงรุก
สิทธิที่เด็กควรจะได้รับการคุ้มครองได้ไหมครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คิดว่าน่าจะได้ เพราะว่าคือไม่อยากจะเพิ่มมาตรา
ให้มากขึ้น เพียงแต่ว่าอันไหนที่มีกฎหมายออกรองรับแล้ว เราอาจจะพูดถึงไม่มาก เช่น กฎหมายคุ้มครอง
เด็กออกมาแล้ว เด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม ได้รับความคุ้มครองอาจจะพูดสั้น ๆ แต่ที่ยังไม่มี เช่น บันเทิงการเกิด
หรือเด็กที่ทางเลขยกขึ้น เด็กนอกสมรสควรจะได้รับการสิทธิเหมือนกับเด็กทั่วไป

ประธาน : อันนี้ก็เป็นที่เขาควรจะตั้งได้รับในการที่เราจะระบุ ส่วนพอวรรคถัดมาก็เป็น
การคุ้มครอง คือวรรคแรกนี่เป็นเรื่องสิทธิข้อแรก ควรจะได้รับการพัฒนา ซึ่งรวมที่ท่านพูด ซึ่งอันนั้นถ้าเขียน
ไม่ได้ก็ต้องบันทึกในเจตนารมณ์มีรายละเอียดทั้งหมด ใส่ให้หมด พอวรรคถัดมา ก็คุ้มครองว่าไม่ให้ถูก
กระทำการใช้ความรุนแรงหรืออะไรต่าง ๆ อันนี้ แล้ววรรคถัดไปเมื่อสักครู่ที่ท่านพูดถึงเด็กที่กระทำผิดใหม่
ครับ เป็นผู้กระทำผิด

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : เด็กที่กระทำความผิด หรือเด็กที่ด้อยโอกาสหรือกลุ่ม
ชายขอบทั้งหมดรัฐน่าจะต้องดูแลหรือว่าได้สิทธิที่ดี ก็คงจะไปเขียนในวรรคสุดท้าย ในกลุ่มทั่ว ๆ ไปนี่อีก
กลุ่มหนึ่ง รวมทั้งเด็กกระทำผิดด้วย

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วีรพร ๕/๓

ประธาน : อันนี้จะได้ใหม่ครับ ให้สอดคล้องกับทางอนุสัญญา ที่นี้ตาม พ.ร.บ. ของ พ.ร.บ.
คุ้มครองเด็กก็มีนะครับตรงนี้

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คุ้มครองเด็กนี้จะพูดถึงเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม
แต่ถ้าเด็กกระทำความผิดนี้มันจะไปอยู่ในกฎหมายว่าด้วยจัดตั้ง แล้วก็ไปอยู่ในประมวลกฎหมายอาญา
วิ. อาญาเสียส่วนใหญ่ ซึ่งมันก็ใช้กับผู้ใหญ่นะครับ แล้วก็มีการสืบพยานเด็กอะไรก็แยกออกมา

ประธาน : ที่นี้ถ้าการใส่ในรัฐธรรมนูญตรงนี้ก็จะมีผลให้ได้รับการ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : น่าจะทำให้หน่วยงานหรือผู้ปฏิบัติเกี่ยวกับเด็กนี้
ตระหนักถึงเรื่องสิทธิของเด็กยิ่งขึ้นครับ เพราะว่าที่ผ่านมาเราจะไม่แยกเด็กออกมาเลย พูดรวม ๆ ไป อันนี้ก็
อยากจะเรียนในที่ประชุม หรือว่าจะไปเขียนในหมวดว่าด้วยการจับการขังที่ผู้ใหญ่ หมายความว่าปัจจุบันนี้
ก็ขังได้คือควบคุมได้ ๔๘ ชั่วโมง แต่โดยหลักปฏิบัติเด็กนี้เราจะแค่ ๒๔ ชั่วโมงเท่านั้นเอง อันนี้ก็อยากจะถาม
ท่านเดชอุดมด้วย

ประธาน : เติญคุณเดชอุดมครับ แล้วก็คุณอังคณา

นายเดชอุดม ไกรฤกษ์ : เรื่องเด็กเป็นปัญหาใหญ่ เพราะว่าผมเรียนจบกฎหมายครั้งแรก
ก็มีศาลเยาวชนอยู่ ๓ ศาล จบมาแล้ว ๓๙ ปี เราเพิ่งจะมีศาลแผนกคดีเด็กและเยาวชน คิดว่ายังไม่ครบ
เพราะฉะนั้นเด็กทุกคนในขณะนี้ ถ้าหากว่าไปเกิด สมมุติว่าจังหวัดเลยไม่มีศาลแผนกคดีเด็กและเยาวชนนี้ก็
คือถือว่าเป็นผู้ใหญ่ ถูกใส่กุญแจมือเหมือนผู้ใหญ่ เคยให้สัมภาษณ์เรื่องการคุ้มครองเด็กกับสำนักงาน
คุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่อังกฤษมาแล้ว เขาบอกประเทศไทยมี ๒ มาตรฐาน มาตรฐานหนึ่ง ก็คือกฎหมาย
เร่งรัดให้เด็กเป็นผู้ใหญ่ คือถ้าติดคุกก็บรรลุนิติภาวะเลย โดยการติดคุก ฉะนั้นในกฎกติกาในข้อ ๓ ที่ท่าน
อาจารย์พูดเมื่อสักครู่นี้มันอยู่แล้วมันอยู่ในกติกาสีเทาทางการเมือง ข้อ ๑๔ (๔) ในกรณีที่เป็นเด็กหรือ
เยาวชน การดำเนินการพิจารณาคดีต้องคำนึงถึงอายุและความต้องการที่ส่งเสริมการแก้ไขความประพฤติ
ของบุคคลนั้น มันลงโทษไม่ได้ หลักการคือต้องการแก้ไข เพราะฉะนั้นถ้าจะมาเขียนมาตรา ๕๓ ใหม่ ถ้าใน
วรรคแรกก็นำไปข้อ ๒๔

(๑) เด็กทุกคนจะต้องมีสิทธิในมาตรการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการปกป้องคุ้มครองในฐานะ
เป็นผู้เยาว์จากครอบครัว สังคมและรัฐ โดยปราศจากการลำเอียง จากเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา
หรือเผ่าพันธุ์ ทรัพย์สินหรือแหล่งกำเนิด

(๒) เด็กทุกคนต้องได้รับการจดทะเบียนเกิดโดยฉับพลันและต้องได้รับการตั้งชื่อ

(๓) เด็กทุกคนต้องมีสิทธิได้รับสัญชาติ

ถ้าจะดูในมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง ก็เอาข้อ ๒๔ (๑) (๒) (๓) นี้ไปปรับปรุงแล้วเขียนใหม่ ใน
(๒) เด็กและเยาวชน ซึ่งไม่มีผู้ดูแลมีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาจากรัฐของวรรคสอง มาตรา ๓ ไปดู

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วีรพร ๕/๓

ปฏิญญาข้อ ๒๖ (๑) ทุกคนมีสิทธิในการศึกษา การศึกษาจะต้องให้เปล่าอย่างน้อยการศึกษาพื้นฐานชั้น ประถม การศึกษาชั้นประถมต้องเข้าลักษณะบังคับ ช่างเทคนิคและวิชาชีพต้องจัดให้มืออย่างทั่วถึงพร้อมรับ เสมอ การศึกษาชั้นสูงก็เช่นเดียวกัน โดยรับตามสติปัญญาตามความสามารถ นี่คือนี่ที่จะต้องนำไป ปรับปรุง ส่วนที่จะเป็นพรรคสาม คือผมได้พูดไปในประเด็นข้อแรกแล้ว คือถ้าหากเป็นเด็กหรือเยาวชนในการ ดำเนินการพิจารณาคดีต้องคำนึงถึงอายุและความต้องการ พวกนี้ครับ น่าจะเป็นพื้นฐานในการนำไปเป็น ข้อบัญญัติของรัฐธรรมนูญเรา และโดยใช้หลักการเขียนกฎหมาย อ้างถึงปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิ มนุษยชนแห่งสหประชาชาติ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและการเมือง ซึ่งจริง ๆ นี้เผอิญวันนี้ ผมยังทำงานไม่เสร็จที่รับปากท่านประธานไว้ ก็คือว่าเวลาท่านพิจารณาทุกมาตรา ผมได้ทำพุงนี้สำเร็จ แล้ว แต่เมื่อสักครู่นี้ผมถามเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่บอกผมยังไม่ได้ให้ ผมก็เลยเข้าใจว่า Thumb drive ของผม มันบันทึกมาไม่หมด เวลาท่านดูนี้ท่านจะไปเปรียบเทียบกับปฏิญญาทุกข้อที่มีอยู่ในนี้ นะครับ ผมทำมาแล้ว แล้วเผอิญเป็นข้อผิดพลาดผมอย่างยิ่งมันไม่ได้อยู่ใน Thumb drive ขอเป็นวันอังคารครับ ขอบพระคุณครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ประธาน : คุณอังคณา เชิญครับ

นางอังคณา นีละไพจิตร : เห็นด้วยกับอาจารย์วัชรินทร์ในเรื่องของสิทธิเด็ก ดิฉันว่าจริง ๆ แล้วเราค่อนข้างละเอียดมาตลอด เช่น ตั้งแต่เกิดเลยว่าเด็กชายขอบหรือเด็กที่พ่อแม่ไม่มีสัญชาติอย่างน้อยต้องได้สิทธิในการที่จะมีใบแจ้งเกิดไว้ แล้วก็เด็กก่อนวัยเรียนใครจะดูแล เพราะว่าเด็กที่ถูกทารุณกรรมจริง ๆ รัฐไม่ค่อยได้ดูแล แต่ไปอยู่ในมือขององค์กรเอกชนหรืออาสาสมัครเสียมากกว่า และก็ยังคงต้องมีเด็กที่ผู้ปกครองคนเดียวซึ่งพ่อแม่หย่าร้างกันแล้วก็มีแม่คนเดียวที่ต้องรับภาระ แล้วลูก ๆ ของคนที่ใช้แรงงานที่ยังต้องเร่งรีบไปกับพ่อแม่ เด็กพวกนี้การศึกษาจะไม่ต่อเนื่องส่วนใหญ่จะมีอาสาสมัครเข้าไปสอนตามสถานที่ก่อสร้างหรืออะไรแบบนี้ ซึ่งรัฐควรที่จะเข้ามาดูแลในเรื่องการศึกษา รวมถึงสิทธิเด็กในฐานะผู้ต้องหาที่อาจารย์วัชรินทร์พูด เรื่องการศึกษานี้สำคัญ

ยังมีอีกประเด็นหนึ่งซึ่งตอนนี้เพิ่มขึ้นก็คือเด็กผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ในวัยเรียน โดยมากก็มักจะถูกให้ออกจากโรงเรียนและก็กลับมาเรียนต่อไม่ได้ ก็อยากให้ครอบคลุมตรงนี้ และที่สำคัญดิฉันว่ามาตรา ๕๐ กว่ามานั้นเป็นเรื่องของรัฐสวัสดิการ ซึ่งตามที่กฎหมายบัญญัติกฎหมายไม่ค่อยมีบัญญัติไว้ที่จะคุ้มครองตรงนี้เท่าไรค่ะ

ประธาน : คุณวิทยา เชิญครับ

นายวิทยา งานทวี : ท่านประธานครับ ผม วิทยา อยากจะเรียนปรึกษาว่าในส่วนเรื่องของเด็ก เยาวชน โดยมากเราจะไปพูดเรื่องบทบาทของรัฐเป็นหลัก ซึ่งผมคิดว่าจริง ๆ แล้วสาระสำคัญคือเรื่องของผู้ปกครองของครอบครัว ผมคิดว่านั่นควรที่จะเป็นหน้าที่โดยตรง แล้วก็ที่จำเป็นอย่างยี่งนะครับ ไม่รู้จะเขียนว่าในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบ แต่สิ่งสำคัญที่สุด ผมคิดว่าต้องเป็นหน้าที่เลยนะครับที่จะต้องทำให้ เกิดมาแล้วต้องอบรมด้วย อบรมสั่งสอน การศึกษาเบื้องต้นนี้ไม่ใช่อยู่ที่รัฐหรือโรงเรียน ต้องอยู่จากพ่อแม่ เพราะฉะนั้นถ้าตรงนี้ไม่เกิดผมคิดว่า

ประธาน : เขียนในรัฐธรรมนูญมันก็ลำบาก

นายวิทยา งานทวี : ก็คงต้องเป็นบทประกอบ

ประธาน : พระไม่อาราธนา ก็เทศน์ไม่ได้

นายวิทยา งานทวี : และถ้าสมมุติว่าไม่สามารถที่จะดำเนินการ โดยเฉพาะผู้ปกครองนะครับ ควรจะต้องเสียสิทธิบางอย่างเพื่อเป็นการชดเชยหรือเป็นการบังคับให้ดำเนินการให้ถูกต้อง เช่น มีลูกแล้ว ๑ คน ๒ คนเลี้ยงไม่ได้ยังมาเกิดลูกคนที่ ๓ นี้ไม่ได้

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นก็โดนเสียสิทธิทั้งประเทศดูท่าทาง

นายวิทยา งานทวี : ก็ต้องทำครับ ผมยังคิดว่าที่ประเทศจีนเขามีการบังคับว่าคุณต้องมีกี่คนรัฐถึงจะดูแลผมว่าเป็นเรื่องที่ดี

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ประธาน : นันมันคอมมิวนิสต์

นายวิทยา งานทวี : เราคงแก้ว่าถ้าคุณไม่ดูแลคุณก็ต้องเสียสิทธิบางเรื่องเพื่อให้คุณมีการเกิดลูกแล้วต้องมีความรับผิดชอบและก็ต้องสร้างคุณภาพให้ได้ อีกส่วนหนึ่งคำว่า รัฐ ในที่นี้ผมอยากให้มองไปจนถึงชุมชน อันนี้ผมว่าสาระสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเงินทองที่จะเข้าไปช่วยเหลือ เพราะรัฐนี้มันไกลตัวมาก เราไม่รู้ว่าใครอยู่ไหน แต่ถ้าชุมชนเป็นหน้าที่เขาโดยตรงหรือมีบทบาทเข้ามา ผมว่าอันนี้จะมีประโยชน์มากเพราะว่าใกล้ตัว

ประธาน : ครอบครัว ชุมชน ผมว่าประเด็นนี้น่าสนใจ เติญครับ

นายวิจิตร วิชัยสาร : ผมขอต่อด้วยคนครับ ต่อจากท่านวิทยาไปเลยครับ คือก็พยายามฟังอยู่ว่าข้อกฎหมายที่พยายามเขียน แต่ว่าผมนึกถึงปัญหาสังคมเยาวชนในปัจจุบันมันเป็นเรื่องใหญ่แล้วใช้หน้าที่ของครอบครัวส่วนหนึ่ง แต่ที่นี้เด็กก็ความที่ในกลุ่มเยาวชนก็ทำให้การที่จะฟังพ่อแม่ก็ลดน้อยลงเขาก็จะเชื่อเพื่อนมากกว่า แม้แต่ครูบาอาจารย์เขาก็ไม่เชื่ออะครับ ยิ่งอาจารย์ผู้ปกครองอาจจะถูกจับคอเสื้อเอาง่าย ๆ นะครับ ถ้าบางที่บางทาง แล้วสิ่งที่ผมเห็นอีกจุดหนึ่งก็คือภาคเอกชนผมว่าเป็นตัวร้ายตัวร้ายในแง่ที่สร้างกิจกรรมล่อเด็ก ช้างโรงเรียนมีเกมส์อะไร แต่ที่บางที่เราห้ามเด็ก ถ้าเราปิดร้านมันไม่ได้เราก็ห้ามเด็กลำบาก

ประธาน : เป็นปัญหาอีก

นายวิจิตร วิชัยสาร : พอเราปิดร้านมาก ๆ ก็หาว่าเสียสิทธิ ให้เปิดตามเวลาที่โรงเรียนเลิกเรียนพวกก็พยายามที่จะได้ทำอะไรทำนองนี้ คือปัญหาสังคมอยู่ที่ภาคเอกชน วันนั้นคุณมนัญญุศิริ สหพาร์ม ผมฟังเขาถ่ายทอดออกมา พูดถึงนอกจากจริยธรรมของนักการเมือง ข้าราชการแล้ว นักธุรกิจก็ต้องพยายามจัดให้มีคุณธรรมและจริยธรรมให้มากขึ้น เพราะฉะนั้นท่านประธานไม่ต้องไปเป็นห่วงว่ารัฐธรรมนูญของใคร ของประเทศไหน ผมว่าถ้าดี ๆ ก็น่าจะเอามาได้ และของเงินเราไม่เกี่ยวรัฐธรรมนูญถ้าจะเอาที่ไหนดี ๆ ก็น่าจะเอามาวางกันบ้างได้แล้วนะครับในความเห็นของผมครับ

ประธาน : เรื่องสิทธิเด็ก ผมคิดว่ามาตรา ๕๓ ต้องไปดูกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐที่เราจะเขียนเชื่อมโยงกันนะครับ แต่ว่าโดยหลัก ๆ สาระที่ที่ประชุมมอบให้ผมคิดว่าเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิมของปี ๒๕๔๐ เยอะทีเดียวนะครับ แล้วก็ข้อบัญญัติว่าด้วยสิทธิเด็กมาเทียบเคียง ก็คงจะต้องเขียนเรื่องสิทธิที่เด็กพึงได้รับในการพัฒนาตามพัฒนาการของเขา นะครับ แล้วก็สิทธิคุ้มครองหรือสนับสนุนสิทธิของครอบครัวที่ในการดูแล รวมทั้งมาถึงเรื่องเด็กที่ถูกพิจารณาคดี เด็กด้อยโอกาส เด็กชายขอบอะไรอย่างนี้เป็นต้น ตรงนี้อาจจะต้องเขียนอย่างไรให้ครอบคลุมและก็เชื่อมโยงอย่างไรกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐและประเด็นที่คุณวิทยาเพิ่มเติม เรื่องชุมชนจะมีส่วนร่วมในการดูแลตรงนี้อย่างไร เพราะเราพูดเรื่อง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ชุมชนตรงโน้น ๆ และก็ชุมชนบทบาทตรงนี้ ตรงนี้น่าสนใจเดี๋ยวบันทึกไว้หน้าครับและก็รับไปดูอีกทีหน้าครับ
เชิญท่านทูตครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ผม สุพจน์ มันน่าจะสอดคล้องกับที่ผมเคยเสนอไว้
หน้าครับ ในหมวดที่ ๔ หน้าแรกของชนชาวไทยที่มีหน้าที่ของสถาบันครอบครัวที่ว่าจะต้องมีหน้าที่ในการอบรม
เลี้ยงดูให้การศึกษาบุตร ธิดา ปลูกฝังจิตสำนึก อบรมสั่งสอนด้านจริยธรรม คุณธรรมต่าง ๆ อันนี้มันน่าจะ
เข้ากันได้ มันจะเชื่อมโยงกันเลยหน้าครับ

นายวิทยา งานทวี : ถ้าคุณทำไม่ได้หน้าตรงนี้ไม่ได้จะต้องตัดสิทธิออกมา

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : เพราะว่าอย่างชุมชนบางชุมชนก็มีสิทธิในการที่จะผลิตลูกมา
โดยไม่จำกัด เพราะฉะนั้นผมว่ามันก็เป็นภาระหน้าครับ ภาระต่อตนเอง ภาระต่อครอบครัว ภาระต่อสังคม
ในที่สุด เพราะฉะนั้นบางอย่างเราควรจะจำกัดสิทธิได้ แต่เมื่อถ้าเป็นภาระต่อสังคมและตัวเองมีหน้าที่
ผลิตลูกอย่างเดียวมันก็ไม่สมควรหน้าครับ One child policy มันก็เกินไป ของเรามันก็น่าจะกำหนดว่า
พลเมืองประเทศไทยควรมีก็สืบล้านคนถึงจะเพียงพอกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และในครอบครัว
ต่าง ๆ ถ้าเรากำหนดไว้คร่าว ๆ มันอาจจะไม่จำกัดสิทธิเขา แต่ว่าเป็นการอบรมให้เขารู้จักว่าในฐานะของเขา
เขาควรมีบุตรได้กี่คน และก็ส่งเสริมในการคุมกำเนิดให้เข้มแข็งขึ้น

ประธาน : เวลาจะตัดสิทธิบางที่ตรงระวัง บางทีคนเคยเสนอว่าถ้ามาแล้วขับเข้าไป
โรงพยาบาลนี้สิทธิที่จะได้รับฟรีบริการหรืออะไรต่าง ๆ นี่ตัดสิทธิเขาหรืออะไรอย่างนี้ อันนี้มันอันตราย
เหมือนกัน คือต้องดูหลายแง่หลายมุม ไม่ได้เถียงคุณวิทยาแต่ว่าตั้งข้อสังเกต

นายวิทยา งานทวี : ออกมาตรการอะไรก็ได้หน้าครับ อาจจะมาประสานกันยังดี ทำงาน
ให้สังคมแต่ไม่ทำอะไรเลยมันไม่ถูกครับ

ประธาน : ท่านวัชรินทร์ครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คือก็อยากจะเรียนเสนอว่า คือเรื่องวัยเจริญพันธุ์
ผมยังเห็นว่ามันจำเป็นอยู่ ถ้าเราไปใส่ในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐได้ไหมครับ เพิ่มตรงนั้นว่ารัฐ
ต้องทำอะไร

ประธาน : วัยเจริญพันธุ์มันเป็นเรื่องของเป็นการคุ้มครองผู้หญิงมากกว่าที่ไปเรื่อง
การคลอดบุตรยากอะไรต่าง ๆ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : อยากเรียนท่านประธานว่าที่จริงวัยเจริญพันธุ์ไม่ใช่
เฉพาะผู้หญิงมันทั้งหมด ทั้งครอบครัว ทั้งการรู้ การวางแผน การมีบุตร การเลี้ยงดูบุตรอะไรมันจะอยู่
ในตรงนั้น ผมว่ามันน่าจะไปใส่ตรงแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ก็เรียนเสนอครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ประธาน : เดี่ยวต้องไปดูอีกที ขออนุญาตไปเรื่องคนด้อยโอกาสนะครับ เรื่องครอบครัว เด็กเดี่ยวฝ่ายเลขาได้รับไปเยอะเลยต้องไปดูเชื่อมโยง อันนี้เริ่มเห็นและเรื่องหน้าที่ เรื่องสิทธิ และกั
แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐเริ่มมาเชื่อมกันแล้ว สิทธิคนด้อยโอกาสเชิญครับ

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : กราบเรียนท่านประธานค่ะ ตอนนี้มีมีชัด ๆ ก็คือ มาตรา ๕๔ ก็เป็นผู้สูงอายุ และก็มาตรา ๕๕ เป็นเรื่องคนพิการทุพพลภาพ อันนี้ก็รู้สึกว่าจะมีมีการ ขอให้รับรองสิทธิของคนด้อยโอกาสอื่น ๆ เช่น พวกชนไร้รัฐ คนแรงงานข้ามชาติ ผู้ลี้ภัยอะไรพวกนี้ ก็ไม่ทราบว่าจะมีท่านใดเสนอเป็นพิเศษให้เห็นชัดขึ้นไหมคะ อันนี้คือฝ่ายเลขาคงพยายามรวบรวม คือเหมือนกับว่าเราน่าจะเปิดกว้างให้อยู่ แต่ว่ายังไม่ได้ลงรายละเอียดตรงนี้ ขอบคุณค่ะ

ประธาน : อันนี้ขยายเชิญพี่เดชอุดมแล้วท่านอาจารย์สมชัยครับ

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์ : ท่านประธานครับ ผม เดชอุดม อนุกรรมการ ผมก็ขั
ขออนุญาตแนะนำให้กลับไปพิจารณาในรอบเดิมอีกนะครับ ตามปฏิญญาข้อ ๒๕ (๑) เขาเขียนไว้
อย่างนี้ครับ ทุกคนมีสิทธิในการครองชีพตามมาตรฐานที่เหมาะสมกับสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของตน
และครอบครัวพร้อมด้วยอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย การดูแลสุขภาพ การบริการสังคมที่จำเป็น และสิทธิ
ที่ได้รับการดูแลเมื่อตกงาน เมื่อเจ็บป่วย พิกัด เป็นหม้าย ชรา หรือขาดอาชีพ และอื่น ๆ ที่ขาดสมรรถภาพ
เกินกว่าที่จะมีชีวิตอยู่ได้ตามปกติสุข อันนี้เขียนได้เลยครับมาตราเดียว แล้วยกเลิกหมดทุกมาตรา
ขอบพระคุณครับ

ประธาน : Copy มาเลยครับ ทางฝ่ายเลขาว่าอย่างไรครับตรงนี้

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : คือเรื่องนี้คิดว่าปัญหาหลักคงเป็นปัญหาในทางปฏิบัติ
ว่ารัฐจะมีเงินแค่ไหน อันนี้ถ้าเขียนกว้างมากจะทำให้มันเป็นจริงได้แค่ไหน เราคงอยากเขียนหมวดนี้
ถ้าเขียนทำอย่างไรให้บังคับได้ แล้วก็คิดว่าที่ผ่านมามีเลือกอายุเยอะและมันชัดว่าตรงนี้ได้คือร้อนแน่ ๆ
หรือว่าคนพิการค่ะ

ประธาน : เดี่ยวพี่เดชอุดมแล้วอาจารย์สมชัยครับเชิญครับ

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์ : ท่านประธานครับพอดีต่อเนื่อง ขออนุญาตครับ ผม เดชอุดม
อนุกรรมการ คืออย่างนี้ อย่างมาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ ตามที่กฎหมายบัญญัติ กว่าจะบัญญัติทีหนึ่ง
ตายหมดแล้ว หรือกรรมการต่อเนื่องอย่างซ้ำซ้อนเลย คืออย่างนี้ที่ผมเรียนด้วยความเคารพท่านประธาน
ท่านอนุกรรมการ ก็คือว่าจริง ๆ เขาเขียนกฎหมายนี้ให้กว้าง แล้วอีกช่องทางหนึ่งที่ผมพยายามจะทำคือบอก
ว่า กระทรวง ทบวง กรมไหนที่จะต้องแก้กฎหมายให้เป็นไปตามนี้ ต้องแก้ ต้องรีบทำ ซึ่งวันอังคารผมก็จะส่ง
มาให้อีกอันหนึ่ง ก็คือตอน ๒๕๔๐ เขาจะบอกว่าให้กระทรวงไหนไปทำแก้กฎหมายภายในกี่เดือน ก็ปี กี่วัน
เพราะเวลาเราเขียนในนามธรรมออกมาอย่างที่ผมอ่านข้อ ๒๕ (๑) ที่ตัวเป็นรูปธรรม คือกระทรวง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จะต้องไปเขียนมา แล้วจะต้องไม่เขียนให้มันมีข้อจำกัด นี่เป็นสิทธินะครับ ท่านจะไปจำกัดเขาไม่ได้ จะบอกว่า เป็นข้ออ้างบอกว่าไม่มีเงิน อันนี้ไม่ได้ คือจะมีเงินแล้วโดยหลักแล้วจะมีเท่าไรก็เฉลี่ยไป ถ้าไม่มีก็เขียนไปให้ชัดเจน แต่ท่านจะไปบอกว่าเขาเหตุแก้ตัวบอกว่าไม่มีเงินแล้วก็เหมือนอย่างที่ผม อภิปรายเมื่อสักครู่นี้เรื่องเด็ก พอบอกไม่มีเงินก็ให้เด็กไปขังคุกผู้ใหญ่ มันไม่ใช่ สังคมเราไม่ใช่อย่างนั้น ถ้าไม่มีเงินก็ต้องชี้แจงได้ในงบประมาณแผ่นดิน ในงบอะไรต่าง ๆ ท่านจะทำอย่างไร นั่นเป็นผู้ที่อาสาเข้ามา บริหารบ้านเมือง ขอขอบคุณมากครับ

ประธาน : อาจารย์สมชัยครับ

นายสมชัย ฤชุพันธ์ : ขออนุญาตต่อเนื่องเรื่องไม่มีเงิน วิธีการที่จะให้ไม่ต้องเป็นปัญหา ของการไม่มีเงิน คือทำให้กรณีที่เกิดขึ้นซึ่งจะต้องใช้เงินมีน้อย แปลว่าทำให้สังคมมีหลักประกัน แล้วคน ไม่ต้องมาตกอยู่ในภาวะ ซึ่งต้องอาศัยรัฐ แต่เมื่อไรที่เขาตกอยู่ในภาวะที่ต้องอาศัยรัฐเขาก็ควรมีสิทธิได้รับการคุ้มครองจากรัฐ เพราะเขาได้ทำทุกอย่างแล้ว และเขาไม่สามารถที่จะช่วยตัวเองได้ เพราะฉะนั้นมันควรจะเขียนให้รัฐทำอะไรตามหน้าที่ซึ่งรัฐพึงต้องทำ ให้มีหลักประกันต่อคน ให้คนไม่ต้องตกอยู่ในภาวะที่ต้อง ยากลำบาก เช่น กรณีของคนชรา สังคมไทยกำลังย่างเข้าสู่วัยชรา คนแก่จะมีมากขึ้น อัตราการพึ่งพาจะมี มากขึ้น ขณะนี้คน ๖ คนทำงานแล้วมีส่วนเหลือพอเลี้ยงดูคนชราได้ ๑ คน แต่ในอีก ๑๕ ปีข้างหน้าคนเพียง ๓ คนจะต้องทำงานให้ได้มากพอและเลี้ยงคนชรา ๑ คนให้ได้ อัตรา มันจะเป็นเท่าตัว แต่ว่า Productivity ของคนที่ทำงานอยู่ต้องสูงขึ้นเยอะ แปลว่าคนแก่จะมีมากขึ้น -----

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เพราะฉะนั้นถ้าเผื่อเราเขียนบอกว่าเมื่อคนแก่ไม่มีรายได้แล้วรัฐต้องอุดหนุน รัฐคงไม่มีปัญญาที่จะอุดหนุน เพราะคนที่ทำงานมีน้อย คนเสียภาษีมีน้อยนะครับ ความจริงเรื่องเหล่านี้มันเป็น Concept ของฝรั่งที่เขาเขียนอย่างนี้เราก็เอามา แต่ความจริงที่ฝรั่งเขาเขียนอย่างนี้เขามีเรื่องอย่างอื่นทำด้วย ก็คือทำระบบสังคมให้คนไม่ต้องประสบตัวเองอยู่ในวัยชราแล้วไร้รายได้ เพราะไม่มีกำลังไปทำงาน เขาไม่มีกำลังไปทำงานแต่เขามีรายได้ อย่างอื่น มี Capital in come รายได้จากทรัพย์สิน รายได้จากการออมที่ระบบได้วางไว้ให้ทุกคนได้มีการออม เพราะฉะนั้นเราควรจะเขียนบอกว่า เป็นสิทธิของคนวัยชราทุกคนที่ได้รับการคุ้มครองให้มีชีวิตอยู่ในวัยชราได้อย่างสมความเป็นมนุษย์ โดยที่รัฐจะต้องจัดให้เขาได้มีการออมเพื่อการชราภาพ ในขณะที่เขายังอยู่ในวัยทำงานนะครับ และจะมีคนจำนวนมากที่สามารถออมได้ แล้วก็จะเป็นบำนาญ แปลว่าทุกคนจะมีบำนาญจากการออมของตัวเอง และถ้าหากว่าคนที่ไม่มีปัญญาทำงานในวัยหนุ่ม วัยสาว ทำอย่างไรแล้วรายได้ก็ยังน้อยออมก็ไม่ได้มาก ไม่พอ คนพวกนี้รัฐต้องช่วยนะครับ แต่ก่อนอื่นรัฐต้องจัดให้คนช่วยตัวเองก่อน ก็คือต้องวางระบบการออมเพื่อการชราภาพ ซึ่งระบบนี้มันมากับระบบทุนนิยม ระบบอุตสาหกรรมนะครับ แล้วเราก็รับเอาระบบทุนนิยม ระบบเสรีนิยม ระบบอุตสาหกรรมเข้ามา โดยที่เอามาไม่หมด เอามาเฉพาะส่วนซึ่งเป็นเรื่องของสิทธิของคนชรา แต่ว่าไม่ใช่ทำเรื่องการเตรียมสังคมเพื่อรองรับความเป็นสังคมชราภาพซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐ รัฐไม่ได้ทำนะครับ เพราะฉะนั้นผมอยากจะให้เขียนตรงนี้ให้ชัดเจนว่า รัฐมีหน้าที่ต้องจัดการให้มีการออมเพื่อชราภาพอย่างเป็นระบบและให้กว้างขวาง เพื่อให้คนที่อยู่ในวัยชราเป็นหลักประกันในการดำรงชีวิต ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ดูแล้วก็ใกล้เคียงกันนะครับ แต่ว่าจะเอามาตรา ๕๕ ให้ชัดเจนนี้ นิดหนึ่ง เรื่องคนชรา ที่ท่านอาจารย์สมชัยเสนอ ผมมองเคยเห็นภาพมองทั้งระบบเลยนะครับ คือสังคมต่างประเทศกว่าจะเข้าสู่สังคมวัยชราเขาใช้เวลานาน แล้วก็มีการวางแผน มีกลไก ขั้นตอนในการเตรียมการ ของเรานี้มันเร็วมาก พรึบเลย แล้วประสิทธิภาพในการจัดการเราก็ไม่เก่งเท่า

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : คนชราต่างประเทศเขาก็มาอยู่เมืองไทยครับ มาเอาเซนชั่นของเขามาใช้เมืองไทย ก็เป็น Home stay ไป Long stay ใช้ใหม่ครับ มันอย่างนั้นไปแล้วเรากลายเป็นสังคมที่รับคนชราไปแล้วประเทศไทย

ประธาน : เราเอาที่เงินเซชั่นของเขามาแบ่งให้พวกคนชราไทยบ้างก็ดีนะครับ อาจจะเป็นทางหนึ่ง

นายวิจิตร วิชัยสาร : แบ่งให้คนชราไม่มากครับ ที่ชราหน่อยแล้วก็เป็นผู้หญิง

ประธาน : เชิญคุณวิทยากรครับ

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ (กรอบที่ ๑)
วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วีรพร ๗/๒

นายวิทยา งานทวี : ผมสนับสนุนที่ท่านสมชัยพูดนะครับ เพราะว่าปัจจุบันนี้
คือในส่วนของอุตสาหกรรมเขาจะมีเงินในส่วนของกองทุน แต่ระบบจัดการยังไม่ดีพอ นะครับ
พอเกษียณมันควรจะเหมือนกับภาครัฐนะครับ ส่วนราชการที่ทำอันนี้มันจะทำเป็น Security ที่ดีมาก อีก
ส่วนหนึ่งก็คือเรื่องของภาคเกษตรกับพวกภาคแม่บ้าน ซึ่งอันนี้จะไม่มีการดูแล ซึ่งคิดว่าเป็นชนส่วนใหญ่ด้วย
ซ้ำ เพราะฉะนั้นถ้ามีระบบการออมที่ถูกต้องแล้วมีมาตรการที่ดี ผมคิดว่าน่าที่จะเป็นประโยชน์มาก ดีกว่าจะ
เป็นการพูดลอย ๆ แล้วก็ให้เขาปฏิบัติ ผมคิดว่าน่าจะมีมาตรการ

นายสมชัย ฤชุพันธุ์ : คือการมีบำนาญไม่ควรจะเป็นอภิสิทธิ์ของข้าราชการเท่านั้น คือคน
ทุกคนต้องแก่เหมือนกัน แล้วคนแก่ก็ควรจะมีสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่อย่างเหมาะสม
แล้วก็อันนี้มันเปลี่ยนได้ถ้ารัฐจัดระบบมันเปลี่ยนได้

นายวิจิตร วิชัยสาร : ผมขออนุญาต ผมขอสนับสนุนตรงที่ท่านสมชัยพูด
อยากให้เป็นอย่างจริงตรงที่ว่ามีให้ได้นะครับ เพราะมันจะช่วยสังคมเราได้เยอะ แต่ว่าก็เห็นด้วยอีกเหมือนกัน
เพราะว่าบางกลุ่มนั้นเขาบอกอย่าพูดเรื่องออมและประหยัด เขาก็จะสวนให้ ไม่มีจะกินอยู่แล้ว เพราะฉะนั้น
ตรงจุดคนที่อยู่ในกลุ่มที่เป็นไปได้ น่าจะให้ทำ ซึ่งบางคนเขาอาจจะไปทำบุญล่วงหน้าก็เรื่องของเขานะครับ
ผมพยายามนั่งฟังอยู่แต่ยังคิดไม่ออกว่าทำอย่างไร แต่เห็นด้วยครับ

นายสมชัย ฤชุพันธุ์ : มันมีระบบการออม อย่างขณะนี้ก็มีครับ กองทุนประกัน
สังคม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพอะไรต่าง ๆ แต่ทำให้กว้างขวาง ให้เป็นระบบ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ที่ญี่ปุ่นผมว่ามีระบบไปรษณีย์ที่นายกต้องลาออกนะครับ
เพราะว่าจะไปแก้ไขระบบนี้ นายกต้องลาออกแล้วก็มีการเลือกตั้งใหม่เลย น่าจะศึกษาจากเขาดู
ก็ได้ นะครับ ระบบของญี่ปุ่นซึ่งเขามีประสิทธิภาพมากเลย

นายสมชัย ฤชุพันธุ์ : เรื่องที่เราเขียนรัฐธรรมนูญคงไม่ต้องลงรายละเอียดมาก
เขียนเป็นหลักไว้ว่าเป็นหน้าที่ของรัฐต้องจัดการเรื่องการออม

ประธาน : อยู่ในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐไหมครับ หน้าที่ในการจัดการ
การออม วางระบบการออม

นายสมชัย ฤชุพันธุ์ : อยู่ที่ไหนผมว่าต้องดูอีกทีหนึ่ง

ประธาน : ต้องดูอีกทีหนึ่งนะครับ ส่วนที่จะ Include เรื่องคนชายขอบ สิทธิ
ผู้ลี้ภัย แรงงานข้ามชาติไม่ทราบที่ประชุมว่าอย่างไรตรงนี้นะครับ หรือจะเอาคนที่เกิน ๖๐ ก่อน
เชิญคุณอังคณาครับ

คณะอนุกรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ (กรอบที่ ๑)
วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วีรพร ๗/๓

นางอังคณา นีละไพจิตร : ก็เห็นด้วยเรื่องคนชายขอบ เรื่องคนไร้รักอะไรอย่างนี้
แรงงานข้ามชาติตรงนี้ คือบางที่แรงงานข้ามชาติบางครั้งมีปัญหาเกี่ยวกับนายจ้างก็มักจะถูกส่งกลับ
แต่ถ้าถ้าเทียบกับแรงงานไทย อย่างในฮ่องกงถ้ามีปัญหาก็จะได้รับความคุ้มครองให้อยู่จนกว่าจะ
จบสิ้นข้อพิพาทอะไรนะคะ อย่างปัญหาคนไร้สัญชาติอะไรตรงนี้ คนไร้สัญชาติ คนไร้รักอย่างนี้
ตรงนี้ก็คือไม่รู้จะไปทางไหน อย่างน้อยน่าจะมีการคุ้มครองบ้างในเรื่องการรักษาพยาบาล แล้วก็ความ
คุ้มครองทางด้านมนุษยธรรมคะ

ประธาน : ฝ่ายเลขาฯรับตรงนี้ไว้ นะครับ แต่ว่าจะไปใส่ในมาตราไหนหรือว่าอย่างไรเดี๋ยวล
อภิปรายกันอีกทีหนึ่ง นะครับ เพราะว่าอันนั้นเป็นสถานการณ์พิเศษที่เกิดขึ้นจริงในแผ่นดินไทยตอนนี้ผมจะ
ขอไปมาตรา ๕๕ นะครับ คนพิการทุพพลภาพ เมื่อสักครู่ท่านสุพจน์จะอภิปรายประเด็นนี้ เชิญท่านสุพจน์
ครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตครับ ผม สุพจน์ ไข่มุกด์ ครับ
คือตามที่บอกว่าคุณคนซึ่งพิการหรือทุพพลภาพได้มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและ
ความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ อันนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ เราเห็นว่าเขามีสิทธิแต่ว่ารัฐพยายามที่จะให้สิทธินี้
เหมือนกันครับ อย่างว่าแต่คนพิการ คนที่ครบถ้วนอวัยวะ ๓๒ ก็มีสิทธิที่จะเป็นคนพิการได้ นะครับ ท่าน
ประธานจะเห็นว่าบนฟุตบอลทางเดินเต็มไปด้วยอะไรครับ สาธารณูปโภคที่รัฐสร้างขึ้น บ่อมตำรวจ ป้าย
โฆษณา เสาไฟฟ้า ตู้โทรศัพท์ แผงลอย ร้านค้า อย่างว่าคนตาพิการครับ คนตาดียังมีสิทธิที่จะเป็นคนพิการได้
ทันทีเลย ตกท่อได้ตลอดเวลา แล้วก็ฟุตบอลกว้างเพียง ๒ เมตร บ่อมตำรวจเข้าไปเกือบ ๑ เมตรครึ่งแล้ว
แล้วจะให้ใครเดินครับ เราจะเห็นอยู่ทั่วไปเลย รัฐผมว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องน่าจะมีความวิจรรณญาณในการทำ
สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แต่ว่าเขาไม่ได้คิดถึงคนพิการเหล่านี้เลย อย่างว่าคนตาบอดเลย คนตาดีเองก็มี
สิทธิที่จะพิการได้ เพราะฉะนั้นอันนี้น่าจะมีบทอะไรที่เขียนว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องคำนึงถึงว่า
การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกหรือสาธารณูปโภคต้องคำนึงถึงผู้ด้อยโอกาส แล้วก็ผู้พิการต่าง ๆ
นี้ด้วยให้เป็นข้อที่ตระหนักไว้เลยนะครับ คนตาดีอย่างผมมันต้องเดินลงข้างถนนครับ เพราะบ่อม
ตำรวจมันกินที่หมดแล้ว

ประธาน : ท่านทูตอยู่ต่างประเทศนานคงรู้ว่าเวลาการออกแบบเขาจะคำนึงถึงคนเป็น
หลัก โดยเฉพาะคนที่พิการ ก็เป็นกฎหมายเขา ของเราเนี่ยมันแย่งจริง ๆ ตรงนี้ ผมคิดว่าไม่หมวดในสิทธิก็ต้อง
แนวนโยบายพื้นฐาน ตรงนี้ต้องขยับไปขยับมาแต่ว่าจะใส่ตรงไหนนะครับ

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ (กรอบที่ ๑)
วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วีรพร ๗/๔

ตอนนี้มี Concern ถึงคนพิการทุพพลภาพ คนที่เขาลำบาก ตัวชีวิตดูไม่ก็ตัวเวลาดูบ้านเมือง มันออกแบบ เราคนธรรมดาแทบไม่มีที่เดินเลย

นายสุพจน์ ไช้มุกด์ : กทม. มีสิทธิอะไรที่จะแบ่งเขตการค้าขายบนถนนให้กับคน
ค้าขาย มีสิทธิอะไรครับ ใช้สิทธิอะไร เทศกิจก็ไปเก็บเงินเขาก่อน แล้วคนอย่างเราธรรมดาเรามีสิทธิ
ที่จะเดินตามสบาย

ประธาน : อันนี้เดี๋ยวรับไปอีกทีหนึ่งนะครับ มาตรา ๖๐ กระบวนการมีส่วนร่วม
พิจารณาเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการงานปกครอง อันนี้ไม่เสนอแก้ไข

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : ขออนุญาตค่ะ เรื่องการมีส่วนร่วมในหลายประเด็นจะ
รวบไว้กับทางอาจารย์จันทจิราค่ะ เดี่ยวจะมีอีกส่วนหนึ่งที่จะพันกับมาตรานี้ด้วยค่ะ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นฝ่ายเลขาเชิญต่อเลยครับ เรื่องสิทธิผู้บริโภค มาตรา ๕๗
ใช้ใหม่ครับ ตามนี้ ประเด็นก็คือไม่เกิดสภา ไม่เกิดองค์การอิสระสภาผู้บริโภคหรือองค์การอิสระจะได้ไม่เกิด
ตรงนี้ทำอย่างไรให้มันเกิดเพื่อจะได้เป็นพื้นที่ Space ของผู้บริโภค ซึ่งปัญหาผู้บริโภคเวลานี้เยอะมาก กลไก
ของรัฐเองก็ตามไม่ทัน ไม่ไหว อันนี้คล้าย ๆ เป็นสภา เชิญอาจารย์จันทจิราครับ

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : เรียนท่านประธาน ดิฉัน จันทจิรา ดิฉันเข้าใจว่า
มีการศึกษาในเรื่องนี้พอสมควรแล้วนะคะ มีการประชุมสัมมนาแล้วก็ทำการวิจัยหลายครั้งเกี่ยวกับเรื่องการ
จัดตั้งองค์การอิสระผู้บริโภคตามมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญเดิม ในข้อเสนอของที่ประชุมนั้นก็เสนอให้คง
มาตรา ๕๗ ในลักษณะที่บัญญัติข้อความเดิมไว้ แล้วส่วนที่จะต้องดำเนินการก็คือ
เร่งผลักดันให้มีกฎหมายที่จัดตั้งองค์การอิสระตามงานวิจัยของนักวิชาการที่วิจัยขึ้นมา

ประธาน : ที่นี้ถ้าจะให้เกิดจริง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ จะเขียนอย่างไร
จะเขียนกรอบเวลาเขียนอะไรได้หรือเปล่าอันนี้ครับ

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ดิฉันเข้าใจว่าจะเป็นปัญหาร่วมสำหรับอีก
หลาย ๆ ประเด็น ซึ่งเราคงจะต้องไปบัญญัติในบทเฉพาะกาลนะคะ

ประธาน : อันนี้ก็โน้ตไว้ครับ เพราะว่ายังไม่เกิดสักที เชิญคุณวิทยากรครับ

นายวิทยา งานทวี : ในส่วนของสิทธิของผู้บริโภคอันนี้เท่าที่ผมทราบปัจจุบันที่มันเกิดขึ้น
ก็คือว่า อะไรที่เป็นบริการของรัฐต้องไปฟ้องในส่วนของรัฐนะครับ ไม่สามารถที่จะไปขอการอนุเคราะห์
จากหน่วยงานของคุ้มครองผู้บริโภคได้ ซึ่งอันนี้มันไม่เป็นธรรมมาก ๆ เลย เพราะโดยมากส่วนใหญ่ผู้บริโภค
จะเจอปัญหาคือภาครัฐ

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ (กรอบที่ ๑)
วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วีรพร ๗/๕

ประธาน : เขามี สคบ. มี อย. อะไรอย่างนี้ที่เขาไปฟ้องร้อง สคบ. ซึ่งก็ตาม
สภาพปัญหาไม่ทัน

นายวิทยา งานทวี : เช่นยกตัวอย่าง ถ้าผมไปใช้น้ำประปาและน้ำประปาผมมันมาแล้ว
ไม่ได้คุณภาพ ผมไม่มีสิทธิไปขอความอนุเคราะห์จากองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น การเคหะแห่งชาติ
เขาก่อสร้างบ้านไม่ได้ตามมาตรฐาน ผมไม่มีสิทธิอะไรครับ ผมต้องไปฟ้องตามหน่วยงานของเขาเท่านั้นเอง
หรือไปใช้อำนาจศาล ซึ่งอันนี้มันเป็นคนละกระบวนการ ผมเข้าใจว่าการออกแบบเรื่องของคุ้มครองผู้บริโภค
ควรจะต้องเสร็จในตัว ซึ่งในเมื่อปล่อยให้ไปเขียนตามกฎหมายบัญญัติ เขาแยกส่วนเลยนะครับ ก็เลย
อยากจะขอความกรุณาว่าเราจะวินิจฉัยอย่างไรที่ให้การคุ้มครองผู้บริโภคเสร็จในตัวเองไม่ว่าจะเป็น
ของรัฐหรือภาคเอกชน ตอนนี้อาภาคเอกชนเป็นหลักเลยนะครับ เลยกลายเป็นไม่มี Function เลย อันนี้
ผมขอเรียนนะครับ แล้วก็เจอมาหลาย ๆ Case ที่ผมพยายามแนะนำให้ไปหาองค์กรนี้ เพราะคิดว่า
เป็นหน่วยที่จะสนับสนุนช่วยให้บริการกับประชาชนได้ดี สุดท้ายก็กลับมาเหมือนที่ผมว่า คือทำไม่ได้
เพราะว่าเขาไม่ยอมรับ

ประธาน : องค์กรนี้คืออะไร สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งก็ลำบากครับ

นายวิจิตร วิชัยสาร : ผมขอขยายต่อคุณวิทยาก็กรอบหนึ่ง คือสำนักงานนี้อยู่
เฉพาะที่ส่วนกลาง แล้วงานดังกล่าวก็ไปฝากหมะไว้ที่จังหวัด ยิ่งเมื่อก่อนนี้เป็นงานฝากทิ้งไว้
อย่างเดียวไม่เคยดูแล ไม่เคยประสาน ไม่มีอะไรทั้งสิ้นนะครับ เพิ่งเริ่มออกไปสัมมนาเริ่มอะไร
ออกไปบ้าง ที่นี้ตามจังหวัดจริง ๆ แล้วถ้าวางโครง การมีส่วนร่วมก็จะมีกระบวนการของทางสมาคมคุ้มครอง
ผู้บริโภค คือการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนก็จะจับกลุ่มขึ้นมาคอยช่วยกันดูแล
แต่อย่างไรมันก็ไม่ชัดเจนอยู่ดีนะครับ -----

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เพราะฉะนั้นงานตรงนี้นั้นสำเร็จไม่ได้หรือครับ เพราะไม่มีใครทำอะไรในพื้นที่สักอย่างหนึ่ง ก็อย่างที่ตอง
มาเริ่มทบทวน Honda อะไรขึ้นมา นั่นละถึงได้ค่อยชัด ๆ ขึ้นมาในทำนองนี้ครับ ถึงได้เริ่มออกมา เพราะฉะนั้น
ตรงนี้เขียนไว้ แต่ว่าตอนปฏิบัติแล้วไม่ได้ผล เพราะว่าเป็นเฉพาะตัวหนังสืออยู่ข้างในมีแต่โครงสร้างพิมพ์
เขียนเท่านั้น

ประธาน : สรุปแล้วมาตรา ๕๗ คล้าย ๆ เป็นพื้นที่ให้ภาคประชาสังคมเข้ามา
แล้วไปดูนโยบายมาตรการหรือกฎหมายที่ออกมาแล้วกระทบต่อผู้บริโภคเขามีสิทธิที่จะให้ความเห็นอะไร
ต่าง ๆ คล้าย ๆ สภาที่ปรึกษา แต่ว่ามันเป็นเฉพาะเรื่องผู้บริโภคเพราะว่ามันเป็นเรื่องใหญ่

นายวิทยา งานทวี : เขาให้เฉพาะส่วนของภาคเอกชนนะครับ มันควรจะเป็นของภาครัฐ
และเอกชนเลยทั้งหมด

ประธาน : เชิญครับ

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : คงมองเรื่องคดีผู้บริโภคกับคดีสิ่งแวดล้อมไปด้วยกัน
อยากจะขออนุญาตเรียนความคืบหน้า ก็คือตอนนี้ในส่วนศาลก็ได้พยายามจัดตั้งเป็นแผนกคดีทั้งสองนี้
ขึ้นมา แล้วเขาก็กำลังพยายามมีการยกร่าง ตอนนี้มีวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคกำลังยกร่าง ร่างเสร็จไปแล้วจะ
กำลังรับฟัง แล้วก็ในเรื่องสิ่งแวดล้อมก็กำลังตามมา อันนี้คิดว่าประเด็นหลักอันหนึ่งที่เห็นคือเรื่องของ
Legal aid ความช่วยเหลือประชาชน ในลักษณะสำนักงานแบบ สคบ. หรืออะไรอย่างนี้ที่ให้ไปช่วย
ทั้งในแง่ Legal และก็ Technical ด้วยนะคะ คือหลายเรื่องมันจะพันกับเรื่องเทคนิค เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่
ประชาชนไม่มีโอกาสที่จะพิสูจน์หรือบ่งไม่พอก็เลยทำให้คิดว่าเราอาจจะต้องเขียนตรงไหนถ้าไม่ใช่เรื่องสิทธิ
คงเป็นเรื่องนโยบายแห่งรัฐในแง่การ Support เรื่องนี้ให้ประชาชนใช้สิทธิได้ผลอย่างแท้จริง

ประธาน : ทั้งผู้บริโภค ทั้งสิ่งแวดล้อม อันนี้รวบรวมไว้ นะครับ ขออนุญาตไปมาตรา ๕๘
ข้อมูลข่าวสาร อันนี้ก็เหมือนกันครับ ก็ไม่ค่อยให้ พี่มานิจก็อยู่กับผม อยู่ในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร
ตรงนี้นั้นจะต้องเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่จะต้องจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ จะเขียนอย่างไร
อาจารย์หนึ่งเชิญครับ

นางสาวจันทจิรา เขียมมยุรา : ท่านประธานคะ ตั้งแต่มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐
มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ ดิฉันได้มีการไปเขียนใหม่ในเรื่องของการมีส่วนร่วม เนื่องจากเป็นสิทธิประการแรก
เลยที่จะเข้ามามีส่วนร่วมได้คือจะต้องรับทราบข้อมูลเสียก่อน

ประธาน : มีเรื่องสิทธิเพิ่มเติมอีกไหมครับ เรื่องสิทธิในคดีอาญาใช้ไหมครับ คดีอาญา
เดี่ยวเราลองยกของภาคศาลมา สิทธิของผู้ต้องหา เดี่ยวลองเสนอในหลักการทั่ว ๆ ไป เชิญครับ

นายมานิจ สุขสมจิตร : ท่านประธานครับ เรื่อง สิทธิทางคดีอาญา ผมอยากย้อนไปพูด
ถึงเรื่องเมื่อที่เราพูดกันว่ากรณีที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องหน่วยราชการ แล้วก็หน่วยราชการก็ไม่ยอมแพ้คดี

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ง่าย ๆ ทั้ง ๆ ที่มันแพ้มาแล้วในศาลชั้นต้นมันก็อุทธรณ์ฎีกาต่อไป ผมมองเห็นช่องทางว่ามันน่าจะไปขยายความในมาตรา ๖๒ มาตรา ๖๒ ที่บอกว่า สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ ที่เป็นนิติบุคคล ให้รับผิดชอบ เนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานนั้น ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ผมอยากจะขยายความตรงที่ว่าย่อมได้รับความคุ้มครองโดยคำนึงถึงความร้ายแรงของการกระทำหรือละเว้นการกระทำ รวมทั้งคำนึงถึงจิตใจของราษฎรที่เป็นโจทก์ด้วย สาระเป็นอย่างนี้รับส่วนถ้อยคำก็ลองไปหาเอา

ประธาน : เดียวบันทึกไว้จะรับ อยู่ในหน้า ๒๖ นี่มันคนละเล่ม มาตรา ๖๒

เชิญคุณวิทยาประเด็นไหนครับ ผมจะไปเรื่องสิทธิผู้ต้องหา

นายวิทยา งานทวี : ขอสั้น ๆ มาตรา ๕๘ ผมคิดว่าจะ Function ได้ในระดับ คือต้องมี Limit ของเวลา โดยส่วนใหญ่แล้วข้อมูลจะเผยแพร่หรือออกมา จริง ๆ ทุกหน่วยงานมีเรื่องของเว็บตัวเอง หรืออะไรต่าง ๆ แต่ไม่เคย Update ข้อมูล ถ้าสมมุติว่าบังคับว่าภายใน ๓ เดือนจะต้อง Update ข้อมูลที่ควรจะเป็นหรือส่วนต่าง ๆ แต่ไม่ช้ากว่า ๖ เดือน ถ้าระบุตรงนี้ชัดเจน ผมเชื่อว่าอันนั้นมันจะเป็นความผิดได้จริง ๆ ข้อมูลมีนะครับ แต่ไม่ยอมใส่ เมื่อไม่ใส่ก็ไม่สามารถที่จะทำให้เกิดข้อมูลที่ถูกต้องได้ ทุกหน่วยงานเลย ถ้าจะกรุณาว่าในส่วนมาตรา ๕๘ ให้ระบุเรื่องเวลาเป็นตัวประกันว่าข้อมูลนั้นจะได้ออกมา คืออาจจะไม่ใช่วันต่อวันแต่ไม่ควรเกิน ๖ เดือนเป็นอย่างช้าครับ

ประธาน : เชิญพี่มานิจครับ

นายมานิจ สุขสมจิตร : อยากเรียนยกตัวอย่างเรื่อง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร มีกฎหมายบังคับไว้แล้วว่าหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นระดับไหนก็ตาม จะต้องนำข้อมูลหลายประเภทด้วยกันมาแสดงให้ประชาชนสามารถจะเข้าไปตรวจสอบดูได้ ทีนี้จากการสำรวจของหน่วยงานซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารจ้างให้ไปสำรวจมาพบว่าหน่วยงานของรัฐทุกระดับตั้งแต่ระดับกระทรวง ระดับกรม ระดับ อบต. อบจ. เทศบาลอะไรต่ออะไรทั้งหลายที่ทำถูกต้องตามกฎหมายมีไม่ถึง ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ก็ยังไม่เห็นมีอะไรเกิดขึ้นเลยขณะนี้ระดับนี้นะครับ นอกจากนี้แล้วหน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร เสร็จแล้วจะต้องมีความผิดทำอะไรไม่ได้ เพราะรัฐมนตรีคนมาเป็นประธาน กรรมการข้อมูลข่าวสารบอกว่าเดี๋ยวผมจะไปพูดกัน ก็ยังไม่ได้พูดกันเลยจนกระทั่งหมดวาระของรัฐบาล ผมว่าเพียงแค่นี้เขาก็น่าจะทำได้แต่เขาไม่ทำ และมันก็ทำอะไรเกิดขึ้นไม่ได้เลย ในบ้านเมืองนี้มีคนที่ไม่ทำตามกฎหมายเยอะแยะไปหมด คนอยู่แถวภูเก็ตคงจะเคยได้ยินที่เขาขยายสนามบินภูเก็ต ผมขอเวลา ๑ นาที ของสนามบินภูเก็ต เพื่อที่จะให้รองรับเครื่องบินมาลงจำนวนมากเที่ยว จาก ๒๐ เที่ยวบิน เป็น ๔๐ เที่ยวบิน ต่อวัน คราวนี้การขยายเครื่องบินมันก็มาชนถนนเข้าเมืองภูเก็ต เมื่อมาชนถนนเข้าเมืองภูเก็ตแล้วก็ไปทำ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ความเดือดร้อนให้โรงเรียน ซึ่งอยู่ฝั่งตรงกันข้าม เวลาเครื่องบินจะลงจะขึ้นครูกับนักเรียนต้องแหงนมาดูบน เพดานสักทีแล้วมันก็สั่นสะเทือนมาก ผลสุดท้ายครูบอกว่าอยู่ไม่ได้แล้ว เรียนหนังสือก็ไม่ได้แล้ว ก็บอก กระทรวงศึกษาให้กระทรวงศึกษาไปดำเนินการกับกระทรวงคมนาคม เพราะว่ากระทรวงคมนาคมขยาย สนามบินโดยไม่ได้สำรวจอะไรตามกฎหมายคุ้มครองสิ่งแวดล้อมเลย ก็ไม่ได้ทำอะไร จนกระทั่งโรงเรียนนี้ จะต้องย้ายหนี และย้ายหนีทำอะไร ที่ดินก็ไม่มี สตางค์ก็ไม่มี ก็เที่ยวมาขอบริจาคทั่วไป ที่ผมรู้เข้าเพราะ เขามาขอบริจาคที่ผม แล้วผมก็บอกผมสร้างที่กะตู้ไว้แล้ว ให้ไม่ได้ ผลสุดท้ายก็มีเศรษฐกิจของภูเก็ตมา สร้างโรงเรียนให้ห่างจากที่เดิมไปอีก ๗ กิโลเมตร ก็เลยพ้นเคราะห์ไป นี่ละครับหน่วยงานกระทรวงศึกษา กับกระทรวงคมนาคมไม่ทำอะไร ไม่แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของชาวบ้าน

นายวิทยา งานทวี : ให้หน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภคเป็นหน่วยงานสำคัญอันหนึ่งที่จะมา Monitor ตรงนี้ได้ไหมครับ ถ้าไม่ทำก็คือต้องเป็น Check and balance ทันที ผมคิดว่ามันต้องมีส่วนที่ทำได้ เพราะไม่อย่างนั้นบ้านเมืองมันไปหน้าไม่ได้เลย

ประธาน : มาตรา ๕๘ คุณวิทยาเสนออยากให้เป็นหน้าที่ของรัฐใช้ไหมครับที่จะต้อง Provide ข้อมูล

นายวิทยา งานทวี : แล้วในเวลาที่จะระบุ

ประธาน : ไปลองดูว่าจะเขียนได้แค่ไหนอย่างไรนะครับ เชิญครับ

นายวิจิตร วิชัยสาร : ผมขยายในส่วนของรัฐนะครับ คือเป็นการบริหารจัดการส่วนหนึ่ง ทางคุณวิทยายกบอกว่าภายใน ๖ เดือน พวกที่ยืมภายใน ๖ เดือน บอกที่ยืม มันถึงช่วงได้เยอะมาก ซึ่งข้อมูลข่าวสาร ๖ เดือนมันทำอะไรไม่ได้แล้ว ความจริงถ้าใจผมอยากจะทำให้มากกว่านี้อีก แม้แต่ ๓ เดือนผมว่ายังยาว บางเรื่อง ๖ เดือนทำอะไรไม่ทันและ มันตกข่าวไปหมดแล้ว เพราะว่าข่าวเดี๋ยวนี้นั้น Update ตลอด เพียงแต่ก็คือจุดมันอยู่ที่การบริหารจัดการเป็นสำคัญด้วยตรงนี้ คือเขาไม่ทำ

ประธาน : ใน พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารเขาบอกให้โดยไม่ชักช้า

นายวิจิตร วิชัยสาร : ไม่ชักช้าใช่ อันนั้นด้านเสริมข้อมูลข่าวสารรวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ก็ตามที่ควรเผยแพร่ ซึ่งเขาให้เผยแพร่ออกตั้งเยอะแยะเลยแต่พวกก็ไม่ค่อยทำหรอกครับ ที่นี้การบริหารจัดการก็เป็นจุดอ่อนอยู่ส่วนหนึ่ง อันนี้ผมให้ข้อมูลประกอบว่ามันต้องดูกันทุกมุมเลยครับ

ประธาน : มาตรา ๕๘ ต้องประกันหลักเรื่องสิทธิการเข้าถึงข้อมูลนะครับ แล้วก็เป็นที่ของรัฐที่จะต้องดำเนินการโดยเร็ว ที่นี้เดี๋ยวไปลองดู อันอื่น ๆ นี้จะอยู่ในเรื่องของศาลใช้ไหมครับ เรื่อง สิทธิผู้ต้องหา อันนี้อยากจะให้เสนอโดยภาพรวมก่อน เพราะว่าเราหยิบของเขามา แล้วก็รายละเอียด ฝ่ายเลขาค่อยไปทำดูอีกทีและเดี๋ยวจะได้เข้าไปเรื่องกระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและก็เป็น รูปธรรมที่จับต้องได้ครับ เรื่องของศาล สิทธิผู้ต้องหา เชิญครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : กราบเรียนท่านประธานค่ะ คือจริง ๆ มันอยู่ในหมวด ๘ ว่าด้วยศาล

ประธาน : มีเอกสารที่ท่านนะครับที่แจก

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : เอกสารเป็นอีกชุดหนึ่งแล้วนะคะ เป็นปีกใหม่ ก็คือจริง ๆ อยู่ในหมวด ๓ แต่ว่ามันเป็นภารกิจของศาลที่ดูแลเรื่องสิทธิเสรีภาพก็เลยมีประเด็นว่าจะดึง มาที่นี้หรือว่าไว้ที่เดิม แต่ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดคณะเราอาจจะช่วยกันดูว่าจะพัฒนาเรื่องสิทธิของบุคคล ที่เกี่ยวข้องอย่างไร สิทธิที่ได้รับการคุ้มครองแล้วหลัก ๆ ก็คือเรื่องของผู้ต้องหา จำเลย เพราะว่าทำอย่างไร ไม่ให้เอาคนผิดต้องเข้าไปอยู่ในกระบวนการยุติธรรม อันนั้นก็เดิมมีหลักประกันหลายประการ

นายวิจิตร วิชัยสาร : เตี่ยวครับ หยิบเอกสารไม่ทันครับ

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : เอกสารพอดีไม่ได้เขียนหัวหมวด

ประธาน : เอกสารที่เขียนหมายเลข ๓๖

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : หมวด ๘ ศาล บทบัญญัติทั่วไปสิทธิในคดีอาญา หน้า ๓๖ ในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ เราก็มีหลักประกันที่ดีหลายประการ เช่น เรื่องของการจับกุมคุมขังแต่ เดิมตำรวจก็สามารถทำได้เอง ตั้งแต่ ปี ๒๕๔๐ มาก็คือต้องมาขออนุมัติศาลก่อน นี่คือตัวอย่างของ พัฒนาการแล้วก็ในเรื่องของการค้น การปล่อยชั่วคราวต่าง ๆ ก็จะมาผ่านศาลและเราก็จะมีหลักประกัน หลายประการไม่ว่าจะเรื่องเพิ่มสิทธิใหม่ ๆ ของพยาน ของผู้เสียหาย แล้วก็ผู้ต้องหาหรือจำเลยเองที่ เหมือนกับว่าในที่สุดแล้วพิสูจน์แล้วว่าเขาไม่ผิดก็ยังมิสิทธิได้รับเงินจากรัฐอะไรพวกนี้ อันนี้ก็สภาพ กว้าง ๆ ของการคุ้มครองสิทธิในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ อันนี้เท่าที่ได้สำรวจมาก็จริง ๆ หลักประกัน อย่างเช่น เรื่องของเด็กก็จะเป็นประเด็นใหญ่ที่เราควรจะนำมาใส่ในตรงนี้หรือเปล่า ยกตัวอย่าง เช่น มาตรา ๒๓๗ ก็ได้ นำ Idea จากท่านวัชรินทร์ในคราวก่อน ๆ ยกตัวอย่าง ผู้ใหญ่ต้องส่งตัวไปที่ศาลใน ๔๘ ชั่วโมง อย่างเด็ก เราก็อาจจะเร็วขึ้น แต่เมื่อกี้ถ้าฟังจากท่านเดชอุดมแล้วก็ท่านวัชรินทร์ก็คิดว่าเรื่องเกี่ยวกับเด็กทำผิด น่าจะเขียนให้ชัดเจนจะมีมาตราใหม่ขึ้นมาเพิ่มและก็รับประกันสิทธิให้ชัดเจนขึ้น นี่ตัวอย่าง

ในเรื่องอื่น ๆ ที่คิดว่าสำคัญคือเรื่องของผู้เสียหาย ในหน้า ๔๒ อันนี้ก็จะทำอย่างไร คือเดิมเราคิดถึงเรื่องเงิน เรื่องการเยียวยา แต่จริง ๆ เรื่องของข้อมูลหรือเรื่องของการทราบฐานะของคดี ต่าง ๆ ก็เป็นเรื่องที่มีความสำคัญก็เลยคิดว่าอยากจะขอเพิ่มตรงนี้ค่ะ

ประธาน : คนมีความทุกข์มากแล้วไม่รู้ว่าจะตัวเอง ไม่กล้าถามไม่รู้จะถามที่ไหน เชิญครับ

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : อันนี้ก็คือเดิมจริง ๆ มันจะมีสิทธิในแง่การเข้าถึง สำนวนความอะไร อย่างเช่น มาตรา ๒๔๑ มีสิทธิเข้าถึงสำนวนของพนักงานสอบสวนอัยการ แต่มันจะเป็น เรื่องเข้าไปตรวจเอกสารเป็นไป ๆ ค่ะ แต่ว่าเรื่องที่เราเพิ่มสิทธิจะเป็นลักษณะของทราบฐานะในแต่ละ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ขั้นตอนไม่ให้เกิดฟ้องแล้วหายไปเลยและไม่รู้ว่าตำรวจ อัยการ ศาล ทำอะไรไปถึงไหน อันนี้ก็คงบังคับศาล
ด้วยว่าทำอะไรให้คดีไม่ใช่แบบ ๘ ปีแล้วอยู่ตรงไหนอะไรอย่างนั้นนะคะ อันนี้คือตัวอย่าง

แล้วก็อันหนึ่งที่ยังไม่ได้เขียนเข้ามาแต่คิดว่าเป็นเรื่องใหม่ก็คือเรื่องของความยุติธรรม
เชิงสมานฉันท์ ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาก็จะพูดกันเยอะว่าทำอะไรให้คู่ความได้เสียยากกัน
แล้วก็สมานฉันท์กันได้ โดยเน้นเรื่องของสิทธิ

ประธาน : อันนี้อยู่ในหน้าไหน สมานฉันท์

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : อันนี้คิดว่าจะขยายในเรื่องของสิทธิผู้เสียหาย
เหมือนกันคะ แต่ว่ายังไม่ได้ทำมาอย่างเป็นระบบ

ประธาน : เป็นหลักที่จะเสนอ

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : คิดว่าเป็นหลักที่อยากจะเสนอ เดี่ยววันนี้คงขอ
รวบรวมความคิดเห็นของแต่ละท่านด้วยคะ คือว่าทำอะไรให้ผู้เสียหายมีส่วนร่วมในการสั่งการของรัฐ
อย่างเช่น การสั่งไม่ฟ้อง การอะไรต่าง ๆ ทำอย่างไรให้มีกระบวนการในการเจรจาให้ภาคประชาชนเข้ามา
มีบทบาทในการตัดสินใจและก็สรุปคดีของตัวเองได้ในอัตราโทษระดับหนึ่งที่เหมาะสม อันนี้ก็คิดว่าเป็น
หลักการใหม่ ๆ

ประธาน : ยกตัวอย่างหน่อยได้ไหมครับ

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : ยกตัวอย่าง เช่น ที่ตอนนี้เรามีแนวคิดใหม่ ๆ ก็คือเรื่อง
กฎหมายผู้ใหญ่หรือเด็กก็จะมีกระบวนการไกล่เกลี่ยในคดีอาญาจะเป็นเรื่องสำคัญ การประชุมกลุ่ม
ครอบครัวอะไรพวกนี้ที่จะเน้นว่าบทบาทจะอยู่ที่ชาวบ้าน ที่ชุมชน ที่คูกรณี แล้วก็ให้คนเหล่านี้มาตกลง
เน้นเรื่องของการตกลงในระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องมากกว่าจะเน้นบทบาทของศาลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น
อันนี้ก็จะเป็นหลักทางความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ที่อยากจะเอาเข้ามา แต่ว่ายังไม่มีโอกาสได้เขียนออกมา
อย่างเป็นรูปธรรม

ประธาน : อันนี้ของผู้ใหญ่คะครับ

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : ทั้งเด็กและผู้ใหญ่คะ คงจะเป็นการเน้นเรื่องของการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะผู้เสียหายและก็ชุมชนคะ

ประธาน : ก็เป็นการเชิงรุกเข้าไปผู้เสียหาย เข้าไปสู่ชุมชน กลุ่มครอบครัว

เชิญพี่มานิจตรงนี้ก่อน ประเด็นนี้ใช้ไหมครับ

นายมานิจ สุขสมจิตร : จะขออภิปรายในมาตรา ๒๔๕ ที่ได้ยกวางมานะครับ ก็เห็นด้วย
ที่บอกว่ารวมทั้งมีสิทธิทราบสถานะของคดีในแต่ละช่วง อันนี้เห็นด้วยอย่างยิ่ง เพราะว่าชาวบ้านไม่มีโอกาส
จะได้ทราบ ถ้าเผื่อให้สิทธิเขาไปอย่างนี้มันก็เป็นเรื่องที่ดี แต่ปัญหาที่ผมอยากจะหยิบยกขึ้นมาก็คือว่า

อนุ. ยกร่าง กรอบที่ ๑

ศิริพร ๘/๖

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

บังเอิญอาจารย์ธงทองกลับไปเสียแล้ว โดยกระทรวงยุติธรรมได้มาดูแล พ.ร.บ. จ่ายค่าชดเชยและ
ค่าเสียหายแก่จำเลยและผู้เสียหายในคดีอาญาอยู่ด้วย -----

- ๘/๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

อันนี้ความยากลำบากในทางปฏิบัติมันมีอย่างนี้ครับท่าน เอาในวรรคสองก่อนบุคคลได้รับความเสียหายถึง แก่ชีวิตหรือแก่ร่างกายหรือจิตใจ เนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นโดยตรงหรือได้มีส่วน เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น ถ้าเพียงแค่นี้แล้วก็ง่ายผมคิดว่ามันไม่ค่อยจะเป็นธรรมเนียมหรอก หาก เขาไม่ได้ล่วงกระทำความผิด เช่น เวลาทะเลาะกันแล้วถูกตีตายอย่างนี้ถือว่ามีส่วนร่วม แต่มีบางกรณีนั้น ไม่ใช่เรื่องทะเลาะกัน เป็นเรื่องซึ่งเขาไม่ได้ทำเขาละเมิดกฎหมายด้วยอย่างเช่น เดินข้ามถนนตรงที่ห่างจาก ทางม้าลายเพียง ๒ - ๓ เมตร หรือว่าข้ามบนสี่รขะนั้นจะเป็นสะพานเขาก็ข้ามข้างล่างแล้วเขาถูกชนตาย อัน นี้ละครับกฎหมายไม่ได้เขียนให้ชัดหรอก แต่คณะกรรมการก็มองในเรื่องนี้ด้วย คณะกรรมการคงไม่จ่ายเงิน ให้กรณีนี้ที่ผู้เสียหายกระทำความผิดกฎหมายด้วย หรือว่ากรณีไม่สวมหมวกกันน็อก กฎหมายไม่ได้เขียนให้ ชัดหรอกแต่เขาดูแล้วไม่ควรจะได้รับ เนื่องจากว่าตัวเองก็ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายแล้วก็จะมาขอเงินอีก อัน นี้ก็เป็นเรื่องที่ผมคิดว่าในบรรทัดสุดท้ายนอกจากว่า มิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น น่าจะ บอกไปและไม่ได้ทำผิดกฎหมายด้วย นั่นประเด็นหนึ่งนะครับ

อีกประเด็นหนึ่ง การจ่ายค่าเสียหายแก่จำเลยในคดีอาญาที่ผลสุดท้ายศาล

ยกฟ้อง ศาลปล่อยจำเลยออกมา จะเป็นประเด็นอย่างนี้ฝากท่านลองคิดด้วยว่า มันจะมีทางแก้อย่างไร คือ กฎหมายลูกที่ออกตามมาตรา ๒๔๕ ได้บัญญัติว่า เงินที่จะจ่ายให้แก่จำเลยในคดีอาญานั้นจะต้องปรากฏ ชัดว่า

๑. การกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด

๒. มีการกระทำแต่ว่าการกระทำเช่นนั้นไม่มีพยานหลักฐานที่จะมาลงโทษ

จำเลยได้

คราวนี้ถ้ามันเป็นอย่างนี้ความยากลำบากก็ไม่มี มันไปลำบากตรงที่ว่า

คำพิพากษาล่ะครับ ท่านบอกว่าไม่มีพยานหลักฐานและผลสุดท้ายยกประโยชน์ความสงสัยให้แก่จำเลย ปล่อยจำเลยพ้นข้อหาไป อันนี้มันไม่ชัดเลยว่าคนคนนั้นไม่ได้กระทำความผิดหรือการกระทำของเขาไม่เป็น ความผิดเลย อันนี้ก็เป็นความยากลำบากอีกอันหนึ่งก็ยกประโยชน์ความสงสัยให้ แต่ว่าคณะกรรมการก็มา ดู ถ้าหากว่าศาลต้นฟังพยานมาอย่างนี้ ศาลอุทธรณ์ก็ฟังพยานมาตรงกันถึงศาลฎีกาแล้ว ศาลฎีกาปล่อย ก็มาดูว่าที่เขาแยกประโยชน์แห่งความสงสัยปากกาพาไปหรือเปล่า ดูว่าถ้าเมื่อไม่มีพยานหลักฐานมาเพียงพอที่จะลงโทษเขาก็จ่ายให้

แล้วก็มีอีกกรณีหนึ่ง กรณีที่รัฐต้องเสียเงินไปมากมายก่ายกองมากเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีคดี ยาเสพติด ผมไม่ทราบว่ามันเป็นอย่างไร คดียาเสพติดเรื่องถึงศาลแล้วตำรวจมัก

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จะไม่เอาพยานหลักฐานไปสืบในศาล มันอาจจะเป็นไปได้ว่าตำรวจนั้นย้ายไปแล้ว พยานหลักฐานหายไป แล้ว หรือว่าคนที่ไปล่อซื้อนั้นถูกไล่หนีไปแล้ว ถูกจ้างให้หนีไปแล้วก็ได้ พอถึงศาลศาลก็ปล่อยแล้วก็รัฐก็มาเสียเงินจ่ายให้พวกนี้มาก ๆ หลาย ๆ คนนะครับไปติดคุกขังอยู่ ๒ ปีก็มี ๒ ปีก็ได้ค่าติดคุกวันละ ๒๐๐ บาท ค่าขาดประโยชน์ในการทำมาหาได้อีกวันละ ๒๐๐ บาท ได้วันละ ๔๐๐ บาท ไม่รวมค่าทนายซึ่งค่าทนายก็กำหนดวงเงินไม่เกิน ๑ แสนบาท ก็ฝากท่านผู้ร่างลองไปคิดหาทางแก้ปัญหาอย่างนี้ดู ขอขอบคุณครับ

ประธาน : อันนี้เงินไม่พอจ่าย คุณอังคณา

นางอังคณา นีละไพจิตร : จริง ๆ ตอนพิจารณาเรื่องนี้ก็อยากให้อาจารย์ธงทองหรืออาจารย์เดชอุดมอยู่ด้วยเพราะว่าท่านมีประสบการณ์เยอะ ในส่วนตัวนี่ดิฉันยังเห็นด้วยกับพีมานิจ มาตรา ๒๔๖ เมื่อวานที่คุยกันในเรื่องกรอบ ๓ วันก่อนที่คุยกันในกรรมาธิการชุดใหญ่ก็พูดถึงเรื่อง

ประธาน : กรอบ ๓ พิจารณาหรือยังครับตรงนี้

นางอังคณา นีละไพจิตร : ท่านจำได้หรือเปล่าที่พูดถึงเรื่องยกประโยชน์แห่งความสงสัย ตรงนี้รัฐจะไม่จ่ายให้ ซึ่งตรงนี้นั้นก็คิดได้ ๒ แ่ง คือ

๑. ทำผิดจริงแต่ไม่มีพยานหลักฐาน

๒. ไม่ผิดจริงแต่สงสัยอะไรตรงนี้

แล้วก็ในกรอบ ๓ พิจารณาว่า ถ้าคำพิพากษาระบุว่ายกประโยชน์แห่งความสงสัยให้จำเลย ตรงนี้รัฐจะไม่จ่าย ซึ่งตรงนี้รัฐจะพิสูจน์ได้อย่างไรว่าความสงสัยคือผิดจริงหรือไม่ผิดจริงอะไรตรงนี้

อีกประเด็นหนึ่งก็คือ มาตรา ๑๐๖ วรรคสาม สิทธิของผู้ต้องหาที่อยู่ในเรือนจำ

อันนี้ถูกคุมขังโดยหมายศาลหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ตรงนี้บางทีเขายังไม่ได้ผิดเลยแต่เราไปตัดสิทธิในการเลือกตั้งของเขาว่าตรงนี้เราจะพิจารณาให้สิทธิอะไรกับเขาไหม ก็เรื่องที่คุณโด่งพูดถึงเรื่องเกี่ยวกับ ยุติธรรมสมานฉันท์ ตรงนี้คิดว่าชุมชนจะมีส่วนร่วมในการจัดการเรื่องยุติธรรมชุมชนใหม่ อย่างเช่น การประนีประนอม การเจรจาไกล่เกลี่ย ตรงนี้เพื่อที่จะได้แก้ปัญหาที่ว่าคดีมันจะได้ไม่ล้นศาลอะไรตรงนี้ ถ้าหากว่าชุมชนเขาจะมีบทบาทในการจัดการในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้บ้าง แล้วก็เป็นเรื่องความขัดแย้ง ใหญ่ ๆ คิดว่าหลาย ๆ ท่านคงทราบเรื่อง True commissions ใน South Africa ตรงนี้น่าสนใจเหมือนกันว่า มันจะมีองค์กรอะไรที่จะจัดการความขัดแย้งในระดับท้องถิ่นอะไรตรงนี้ได้ไหม ก็ฝากไว้

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ (กรอบที่ ๑)

วีรพร ๙/๓

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ประธาน : ก็หลายประเด็นนะครับ ทั้งของพีมานิจทั้งของคุณอังคณา เทียนทานวัชรินทร์
ครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ขอเรียนสืบเนื่องจากท่านมานิจนะครับ คือกรณีศาลพิ
พากษายกฟ้องส่วนใหญ่ก็จะให้เหตุผลตรงที่ว่า คือพยานหลักฐานไม่เพียงพอแล้วก็ส่งสั้ยยกฟ้องไป ส่วนที่จะ
ฟังไม่ได้เลยนี้น้อยมาก ปกติเวลาตัดสินส่วนใหญ่คำพิพากษาจะออกลักษณะส่งสั้ยและก็ยกประโยชน์แห่ง
ความสงั้ยให้จำเลยหรือยกฟ้อง ที่นี้ถ้าจะเขียนผมก็เห็นปัญหาเหมือนกันเพราะว่าถ้าคำว่า สงั้ย ไม่ได้
หมายความว่าเขาไม่ผิดนะเพียงแต่ว่าพยานมันพิสูจน์ ไม่ได้ถ้าแค่นี้จะจ่ายเลยเงินก็มากมาย เพราะว่าทุก
วันนี้คำพิพากษาจะออกอย่างนี้ทั้งหมดจะมีลักษณะส่งสั้ยและก็ยกประโยชน์แล้วรัฐก็ต้องจ่ายอย่างนี้ ผมว่า
มันอาจจะเป็นภาระมากเกินไป แต่ที่นี้จะให้ศาลพิพากษาว่าไม่ผิดเลยเป็นไปไม่ได้ มันน้อยมากที่จะว่า
พยานหลักฐานของโจทก์ฟังไม่ได้ ว่าจำเลยกระทำความผิด คำพิพากษาจะออกอย่างนั้นน้อย ขอเรียนชี้แจง
ครับ

นายมานิจ สุขสมจิตร : ผมเพิ่มเติมหนึ่งครับ ตอนนี้นี้คณะกรรมการก็หย่อนลงไปมาก
คือ แม้ว่าศาลจะบอกว่าสงั้ยปล่อยให้เขาสงั้ยก็ไปดูลึกถึงคำพยานที่เป็นมาตั้งแต่ต้นเลยก็ให้แต่ถ้ามัน
มีกรณีอย่างนี้ซึ่งไม่น้อยครับท่าน มีกรณีที่คำพิพากษาบอกว่าพยานโจทก์ให้การขัดกันฟังไม่ได้ว่าจำเลยเป็น
ผู้กระทำผิดจริงหรือไม่ ยกประโยชน์ความสงั้ยให้จำเลยไปอันนั้นะครับ แต่มีหลายกรณีที่คณะกรรมการไม่
จ่ายแล้วก็ผู้เสียหายก็ไปอุทธรณ์ตามกฎหมาย อุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ซึ่งศาลอุทธรณ์ก็ยื่นตาม ส่วนใหญ่มี
ที่จะกลับเท่าที่ผ่านมานี้ตั้งแต่เริ่มกฎหมายนี้มา รู้สึกมี ๒ เรื่องเท่านั้นเอง ส่วนใหญ่ศาลอุทธรณ์ก็ยื่นตามคำ
วินิจฉัยของคณะกรรมการที่ได้วินิจฉัยมาแล้วทั้งนั้นครับ

ประธาน : ครับ ตรงนี้จาก ๑ ประเด็นนี้ใช่ไหมครับ ผมกำลังจะบอกว่าเดี๋ยวเราจับฟังเสร็จ
แล้วฝ่ายเขาไปทำงานต่อ เดี่ยวอาจารย์หนึ่งจะต้องนำเสนอเรื่องการมีส่วนร่วมเพราะเดี๋ยวต้องไปสอน
หนังสือ

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : ขออนุญาตสั้น ๆ นิดเดียวคะ คือว่าที่
เดชอุดมให้เอกสารมาแล้วบางเรื่องก็จะคล้าย ๆ กันหมดนี่คงเป็นเรื่องพัฒนาสิทธิของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน
ขึ้นมากขึ้นคงเป็นอย่างนั้นคะ

ประธาน : ปี ๒๕๔๐ ที่จะอธิบายได้

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : แล้วหลายเรื่องจะปรึกษาพี่เดชอุดมด้วยใน
รายละเอียดขอบคุณคะ

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ (กรอบที่ ๑)
วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วีรพร ๙/๔

ประธาน : เชิญครับอาจารย์หนึ่ง

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ท่านประธานคะก่อนที่จะไปสู่เรื่องของการมี

ส่วนร่วมของประชาชนในตัวร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ฉะนั้นเท่าที่ฉันได้รับฟังที่ประชุมดิฉันมีข้อคิดเห็นที่
อยากจะกราบเรียนที่ประชุมอย่างนี้ค่ะ เท่าที่เราเห็นสภาพเราอาจจะสรุปได้หรือยังว่าปัจจุบันรัฐสมัยใหม่
คือการจัดการของรัฐในเรื่องปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรที่รัฐจะต้องใช้จ่าย ที่รัฐสามารถหามาได้และใช้
จ่ายมันไม่สามารถที่รัฐจะเข้าไปจัดการดูแลได้ทั้งหมดแล้ว ณ วันนี้ดิฉันเห็นว่าแนวโน้มที่เราควรจะ
สนับสนุนในฐานะที่เราจะต้องร่างรัฐธรรมนูญด้วย แนวโน้มที่ท่านจะสนับสนุนก็คือต้องดึงชุมชน ครอบคลุม
และก็ต้องดึงเข้ามาช่วยบริหารจัดการกับรัฐทุกเรื่องเลย ตั้งแต่ระบบป้องกันและระบบปราบปราม

ทั้งนี้เพราะว่ารัฐก็ไม่มีเงินทองที่จะทุ่มลงไปแล้วในทางข้อเท็จจริงนี้อย่างปัญหาภาคใต้หรือ
ปัญหาอะไรเราก็จะเห็นว่ารัฐโดยฝ่ายเดียวนี้ไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาได้แล้วต้องให้ชุมชน เพราะฉะนั้น
ดิฉันยังเห็นว่าเราน่าจะนำเสนอภาพรวมของระบบกฎหมายของเราโดยอาจจะเริ่มตั้งแต่รัฐธรรมนูญเลยที่
จะต้องสนับสนุนให้ชุมชน ครอบคลุมและท้องถิ่นมีบทบาทอย่างจริงจังที่จะเข้าไปช่วยรัฐในการแก้ปัญหา
ทั้งในเรื่องการบริหารจัดการในเรื่องของระบบกระบวนการยุติธรรม การแก้ปัญหาข้อพิพาท รวมทั้งเรื่องของ
อาชญากรรม การกระทำผิดของเยาวชน การบริหารกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ รวมทั้งการบริหาร
จัดการทรัพยากรทุกอย่าง ดิฉันคิดว่าเราต้องดูรวมภาพไปในทิศทางอย่างนี้แล้ว เท่าที่ดิฉันได้เคยศึกษา
ระบบกฎหมายของเรา ความจริงเรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องใหม่ นะคะ ในระบบกฎหมายโบราณของเรานี้รัฐให้ชุมชน
ช่วยกันดูแล คือสร้างเสริมเข้มแข็งของชุมชนช่วยดูแลปัญหาของชุมชนโดยตลอด เมื่อก่อนในระบบ
กฎหมายตราสามดวงของเรา เรามีระบบกฎหมาย เรียกว่า โจร ๕ เส้น หมายความว่าในระยะ ๕ เส้นของ
ชุมชนหรือบ้านใด ถ้ามีอาชญากรรมเกิดขึ้นชุมชนนั้นต้องรับผิดชอบ โดยระบบอย่างนี้ก็จะทำให้แต่ละบ้าน
แต่ละครัวเรือนช่วยกันดูแลสอดส่องว่าในละแวกของตัวนั้นในระยะ ๕ เส้นนั้นมีอะไรที่มันผิดปกติหรือว่ามี
การเคลื่อนไหวที่ปกติหรือไม่ อันนั้นก็ประเด็นหนึ่งนะคะ

อีกประเด็นหนึ่งก็คือว่า เมื่อก่อนระบบกฎหมายของเรา การที่จะรับใครเข้ามารับราชการ
หรือว่าจะแต่งตั้งให้ทำงานสำคัญก็จะ Reference ไปที่ครอบครัวด้วย ดูสถานะของครอบครัว ดูสถานะ
ในที่นี้ไม่ได้แปลว่าความร่ำรวยนะคะ แต่ดูเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต เรื่องการมีเป็นผู้ที่อยู่ในธรรม การมี
บรรพบุรุษที่ตั้งอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริตแล้วก็ทำประโยชน์ให้กับประเทศจึงจะตั้งคนคนนั้นขึ้นมาเป็นผู้ที่
ดำรงตำแหน่ง ในกรณีอย่างนี้น่าคิดในเชิงสังคมวิทยากฎหมายว่าถ้าเยาวชนของเรากระทำผิด ครอบครัว
ต้องรับผิดชอบหรือเปล่า ถ้าเป็นอย่างนี้คือในเชิงให้การให้ความดีความชอบและในเชิงให้การลงโทษนี้
ครอบครัวจะเข้ามาด้วยตลอดเวลา อันนี้ก็คงเป็นภาพรวมนะคะ ซึ่งระบบของเราเข้ามาอย่างนี้ตลอด

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ (กรอบที่ ๑)

วีรพร ๙/๕

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จนกระทั่งเราไปใช้ระบบกฎหมายของตะวันตกเท่านั้นเองเรื่องนี้ก็หายไป ขอขอบคุณค่ะ

ประธาน : ผมว่าก็ดีครับ ผมว่าก็ทิศทางโดยรวมที่ผ่านมามีก็เป็นแนวโน้มลักษณะนี้
ครอบครัวชุมชนเข้ามามีบทบาทร่วม แต่ว่าพูดออกมาให้ชัดผมว่าดี ท่านผู้ว่านิตหนึ่งครับเป็นอย่างนี้ใช่ไหม
ครับ

นายวิจิตร วิชัยสาร : ผมสนับสนุนครับ เพราะว่าถามว่า ณ เวลานั้นจะเอา
ที่ไหนมาจ้างคน จะเอาคนที่ไหนไปทำงานทุก ๆ อย่าง เพราะฉะนั้นในหน้าที่กับอำนาจหน้าที่ที่
คุณสุพรรณพยายามผลักดันอยู่ ผมว่าจะช่วยสังคมดูแลได้ อย่างกรณีที่ ๕ เส้นที่ว่าก็คือ ที่เรามองว่า
ถ้าในหมู่บ้าน ถ้าผู้ใหญ่บ้านไม่รู้คนไหนคนดีคนร้ายไม่รู้จะเป็นผู้ใหญ่บ้านไปได้อย่างไร เป็นลักษณะ
แบบเดียวกันครับ เห็นด้วยครับอันนี้

ประธาน : ไม่ใช่เฉพาะเรื่องงบประมาณล่ะครับ ปัญหามันซับซ้อนต้องหลายภาคีเข้ามา
ช่วยกัน คุณวิथाาประเด็นนี้ใช่ไหมครับ

นายวิथाา งานทวี : ขอสนับสนุนเรื่องนี้ครับ ผมคิดว่าเรื่องนี้เป็นสาระพูดมาตลอด คราว
นี้ประเด็นอย่างเดียวครับตอนนี้ค่านิยมไปอยู่ที่วุฒิสภากับปริญญาบัตร ค่านิยมตรงนี้ที่ท่านพูดเมื่อกี้
อาจารย์แห่งพูดคือจบต้องมาเป็นเงื่อนไซ ผมเลยอยากให้เห็นภาพที่กำลังร่างอยู่นี้เปลี่ยนพฤติกรรมความคิด
อย่างนี้ให้เอาคนที่มีความดี ครอบครัวยุติธรรมแล้วก็จริงจังตรงนั้นเป็นเรื่องหลักในการที่จะมองคุณภาพของคน
โดยเฉพาะครอบครัวไหนที่ทำความดีมาต่อเนื่องมาอันนั้นต้องให้ Credit เขา อันนี้ผมว่าถ้าทำได้ดีกว่าที่จะ
เพราะว่าเงื่อนไซนี้ผมอยากจะมี Fight มากเพราะผมว่าเป็นการขึ้นนำสังคมที่ผิดนะครับ

ประธาน : ขอขอบคุณครับ อาจารย์แห่งเชิญไปเรื่องการมีส่วนร่วมครับ เป็นเรื่อง
สุดท้ายที่เราพิจารณาแล้วก็เดี๋ยวผมจะปรึกษาว่าจะทำงานกันต่ออย่างไรครับ เชิญอาจารย์แห่ง

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ค่ะ ในร่างที่เสนอมาเป็นเอกสารที่เพิ่งแจกไปเมื่อสักครู่
โดยภาพรวมดิฉันได้กำหนดให้การมีส่วนร่วมของประชาชนมีอยู่ ๒ ระดับ ตามที่ได้เคยทราบเรียนที่ประชุม
ไปแล้วในการนำเสนอเมื่อการประชุมครั้งก่อน ก็คือมีการมีส่วนร่วมในระดับทางการเมืองซึ่งแบ่งออกเป็น ๓
ลักษณะก็คือ การมีส่วนร่วมในการออกเสียงประชามติ การมีส่วนร่วมในเชิงลบนิตหนึ่งก็คือ การถอดถอนผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมืองและการมีส่วนร่วมในการเสนอกฎหมายก็มีส่วนร่วมในการนิติบัญญัติ ซึ่งใน
ภาพรวมดิฉันได้ร่างมาทั้งในระดับชาติคือการมีส่วนร่วมทั้ง ๓ ลักษณะที่ว่ามีทั้งในระดับชาติและมีทั้งใน
ระดับท้องถิ่น ซึ่งโดยความเห็นส่วนตัวดิฉันอยากจะให้นำหน้าที่มีการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นทั้ง ๓
ลักษณะค่อนข้างมากกว่าระดับชาตินะคะ----- - ๑๐/๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

นอกจากการมีส่วนร่วมในข้อมูลข่าวสารแล้วก็จะต้องมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในกรณีที่มีการจัดการ หรือการตัดสินใจ หรือการออกคำสั่งของรัฐนั้นจะกระทบต่อส่วนได้เสียหรือว่าสิทธิเสรีภาพ หรือประโยชน์ของตัว

ในประเด็นต่อมาที่ได้รวบรวมขึ้นมาก็คือสิทธิของชุมชน ชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ซึ่งดิฉันก็ใช้ทั้งสามคำเลย อันนี้ก็คงสุดแต่แต่ที่ว่าที่ประชุมจะพิจารณาอย่างไร โดยดิฉันได้เห็นว่า ชุมชนท้องถิ่น กับ ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม นั้นจะมีส่วนร่วมในระดับที่เข้มข้นกว่าเรื่องการมีส่วนร่วมคือรับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือว่าแสดงความคิดเห็นเท่านั้น คือมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับรัฐเลย คือในหน้า ๑๗ ที่ดิฉันได้ร่างขึ้นมาใหม่ คือมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับรัฐ หมายความว่าในการทำ Decision Making ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ชุมชนท้องถิ่นสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในส่วนนี้ได้ แต่ว่าจะกำหนดขอบเขตเฉพาะเรื่องของการจัดการ การบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนอันเป็นรากฐานในการดำรงชีพและรักษาวิถีชีวิตของชุมชนเท่านั้น ก็คือให้ระดับการมีส่วนร่วมเข้มข้น แต่จำกัดขอบเขตของการมีส่วนร่วมเฉพาะเรื่องทรัพยากรในท้องถิ่นซึ่งเป็นรากฐานในการดำรงชีพ ซึ่งอันนี้ก็จะเป็นสิ่งที่แตกต่างจากร่างของรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐

ในประการสุดท้าย ก็คือเรื่องของการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ซึ่งความจริงในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ ก็มีประเด็นนี้อยู่ แต่ว่าดิฉันได้เขียนขึ้นมาใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับร่างใหม่ ก็คือการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของชุมชนท้องถิ่น และชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม และก็เป็นการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของบุคคลโดยทั่วไป ซึ่งก็เป็นหลักการในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ อยู่แล้ว โดยภาพรวมจะเป็นอย่างนี้ ดิฉันไม่แน่ใจว่าท่านประธานจะให้เริ่มพิจารณาในลักษณะของรายละเอียดทีละมาตราหรือไม่คะ

ประธาน : ก็มีเวลาใช่ไหมครับ ถ้าอย่างนั้นก็ถ้าลงทีละมาตราก็ดีครับ โดยเอาสาระหลักก็ได้ครับ ตอนนีเห็นภาพแล้วโดยภาพรวมนะครับ อย่างเรื่องการออกเสียงประชามติหรืออะไรต่าง ๆ อาจารย์ช่วยอธิบายเพิ่มเติม

นางสาวจันทจิรา เขี่ยมมยุรา : เรื่องการออกเสียงประชามติในระดับชาติ ดิฉันจะพูดทั้งในระดับชาติกับในระดับท้องถิ่นก็แล้วกัน คือระดับชาติจะอยู่ในหน้า ๑ ส่วนในระดับท้องถิ่นนั้นจะอยู่ในหน้า ๗ ซึ่งในระดับท้องถิ่นการออกเสียงประชามติของคนในท้องถิ่นในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ ยังไม่มีการบัญญัติไว้ ซึ่งดิฉันมีความเห็นเป็นส่วนตัวว่าสมควรที่จะเพิ่มเป็นเรื่องทางตรง แล้วก็เราจำกัดขอบเขตอยู่ที่การออกเสียงประชามติในกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นเท่านั้น

สำหรับประเด็นระดับชาติ ประเด็นที่มีความแตกต่างจากร่างเดิม ก็คือเรื่องผลของการออกเสียงประชามติ โดยหลักการนั้นเป็นไปตามหลักการเดิมทุกประการ เพียงแต่ว่าผลการออกเสียงประชามติในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ นั้น มีผลเป็นเพียงการให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี อยู่ในเอกสาร

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

หน้า ๓ คอลัมน์ซ้าย มาตรา ๒๑๔ เดิม รู้สึกว่าวันนี้ได้ตัดข้อความในวรรคนี้ ออก คืออันนี้เป็นหลักทฤษฎี การออกเสียงประชามติเราให้ประชาชนออกเสียงเพียงแค่ ๒ อย่างเท่านั้น ก็คือ รับ ไม่รับ และช่องที่ ๓ ก็คือ งดออกเสียง ซึ่งโดยสภาพมันเท่ากับเป็นการชี้ขาดโดยประชาชนซึ่งเป็นเรื่องของประชาธิปไตยทางตรง ว่าประชาชนนั้นต้องการที่จะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่ขอปรึกษาประชาชนอยู่แล้ว เพราะฉะนั้น ในกรณีอย่างนี้ถ้าเป็นเพียงการให้คำปรึกษากับคณะรัฐมนตรีก็ดูว่าผลที่ได้รับกับค่าใช้จ่ายทรัพยากร การดำเนินงานที่ลงไปนั้นมันจะไม่ได้สัดส่วนกัน ดิฉันก็เลยขอเสนอว่าตัด Paragraph นี้ ออก แต่ว่า อันนี้ก็สุดแท้แต่ที่ประชุมค่ะ

ประธาน : ถึงแม้มีก็ไม่เคยปรึกษา ตอนนี้ ๑๐ ปีแล้ว แล้วก็คิดว่าควรจะก้าวเข้าไปว่า ไม่ให้คำปรึกษาแล้วแต่ขอร่วมตัดสินใจเลย ที่นี้หลักเกณฑ์ก็ต้องไปออกกฎหมายรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติอีกทีหนึ่ง โอ.เค. ครับ ที่นี้มาถึงท้องถิ่น เรื่องประชามติท้องถิ่นก็ในทำนองเดียวกัน

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ทำนองเดียวกันค่ะ

ประธาน : บอกว่ารับ ไม่รับ และก็ งดออกเสียง ให้ประชาชนมีส่วนร่วมเข้าไปลงมติ ในกิจการที่อยู่ในอำนาจของท้องถิ่นโดยตรง

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : คือผลของการลงมตินั้นถ้าประชาชนลงมติดังไรก็ต้อง ผูกพันตามนั้น

ประธาน : โอ.เค. ครับ อันนี้ดีครับ เชิญต่อครับ การถอดถอนครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ขอประธานโทษครับ ท่านประธานครับ ผม สุพจน์ อันนี้จะไม่รวมถึงการที่คนไทยในต่างประเทศด้วยใช่ไหมครับ เฉพาะท้องถิ่น เฉพาะในประเทศไทยใช่ไหมครับ

ประธาน : ถ้าระดับชาตินี้จะเอาในต่างประเทศด้วยไหมครับ

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : คือในตัวพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติฉบับปัจจุบันไม่มี ไม่ครอบคลุมถึง ไม่เหมือนการเลือกตั้ง

ประธาน : การเลือกตั้งถือว่าเป็นดีกว่า

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ที่เข้มข้นกว่าค่ะ

ประธาน : ต่อไปการมีส่วนร่วมในการถอดถอนครับ

นายวิจิตร วิชัยสาร : ขออนุญาตนิดหนึ่ง ให้ชัดเจนนี้คือหมายความว่า พอออกเสียงประชามติก็ต้องให้มีผลให้ฝ่ายบริหารปฏิบัติตามอย่างนั้นเลยนะครับ ถูกไหมครับ

ประธาน : ใช่ครับ

นายวิจิตร วิชัยสาร : โอ.เค. ครับ

ประธาน : ร่วมตัดสินใจโดยตรงเลยครับ ในต่างประเทศก็ยังมี เชิญครับ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

นางสาวจันทจิรา เขียมมยุรา : ในหน้า ๓ การมีส่วนร่วมในการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประเด็นในปัญหาที่ผ่านมาในเรื่องนี้มีการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งเรากำหนดเอาไว้ในส่วนของประชาชน มาตรา ๓๐๔ ของรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ กำหนดว่า ประชาชนต้องมีถึงจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน ดิฉันได้ทำไขปลาเอาไว้เพื่อเว้นว่าในประเด็นเรื่องห้าหมื่นคนนั้นสูงเกินไปหรือไม่ ส่วนกระบวนการว่าถอดถอนนั้นเป็นอย่างไร ก็คงเป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งตอนนี้มีกฎหมายอยู่ ประเด็นก็คือเรายังคงเห็นควรให้มีเรื่องการถอดถอนโดยประชาชน และจำนวนประชาชนควรจะเป็นเท่าไร

ประธาน : อันนี้ยังไม่ได้ข้อยุตินะครับ แต่ว่าห้าหมื่นคน หลายท่านก็บอกว่ามันมากเกินไป ยกเว้นว่ามีกลไกในการสนับสนุนในการเข้าชื่อ ที่นี้ระดับท้องถิ่นละครับ เรื่องการถอดถอน

นางสาวจันทจิรา เขียมมยุรา : เรื่องการถอดถอนของประชาชนในท้องถิ่น อยู่ในหน้า ๖ เดิมทีในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ เขียนไว้ในมาตรา ๒๘๖ ถ้าในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่จะเขียนอยู่ในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพหรือไม่ แต่ว่าโดยหลักการของรัฐธรรมนูญเดิมได้รับรองสิทธิของราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งสามารถที่จะเข้าชื่อกันเพื่อที่จะถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นได้คะ

นายวิจิตร วิชัยสาร : ผมขอย้อนกลับไปนิดเพื่อให้เห็นทิศทางก็คือหมายความว่า ถ้าห้าหมื่นคนนี่เราดูหนึ่ง ๆ ไปถ้าเราจะชี้ให้น้อยลงไปก่อนได้ไหมครับ จะน้อยเท่าไรก็แล้วแต่จะว่ากัน อีกทีหนึ่ง ฟังดูแล้วห้าหมื่นคือยังจะดูเยอะใช่ไหมครับ ก็ให้จำนวนลดลง แต่ว่าลดลงอย่างไรเราคงคุยตัวเลขกันที่ไม่ได้ ลองไปหาเกณฑ์เขาก็แล้วกัน

ประธาน : เพราะที่ผ่านมาไม่เคยถอดถอนได้ ยกเว้นบางท้องถิ่นซึ่งน้อยมาก แสดงว่ามีอุปสรรคเยอะ

นายวิจิตร วิชัยสาร : ก็เริ่มมีแล้วนะครับ เริ่มทำแล้วเริ่มมีเข้ามาบ้างแล้วที่ถอดถอนผู้บริหารโดยเสียง แต่ว่าเป็นท้องถิ่นนะครับ แต่อันนี้ที่พูดระดับชาติครับ

ประธาน : ห้าหมื่นหมายถึงว่าเราจะมีทิศทางว่าน้อยลง

นายวิจิตร วิชัยสาร : คือเมื่อที่ฟังแล้วห้าหมื่นก็รู้สึกจะดูตัวเลขสูง แต่มันก็ไม่ได้พูดกันออกมานะครับ ก็ดูหนึ่ง ๆ อยู่ แต่ว่าใจผมก็นึกว่าถ้าดูตัวเลขมันสูงเราก็เสนอให้ลดจำนวนลงเป็นแนวไว้ก่อนได้ไหมครับ ส่วนจะเท่าไรก็ไปหาเกณฑ์ที่เป็นคำตอบที่เป็นวิทยาศาสตร์สักชนิดหนึ่งไม่อย่างนั้นจะเถียงกันลำบาก

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นก็ลดลงครับ ที่นี้ประเด็นของท้องถิ่นใช้เกณฑ์สามในสี่ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง คือถ้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียงใช่ คือมันจะมีมาตราอื่นที่เกี่ยวข้อง ผมจำมาตราไม่ได้

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ว่าประชาชนต้องไปใช้สิทธิไม่น้อยกว่า ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ของคนที่มีสิทธิในการลงคะแนนเสียง ที่นี้พอมาสามในสี่ของ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ก็จะกลายเป็น ๓๗.๕ อันนี้มันเขียนซับซ้อนมาก ผมดูแล้ว

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ท่านประธานคะ ที่ท่านสรุปถูกต้องแล้วคะ ก็คือการลงมติที่จะใช้ได้ก็คือต้องมีผู้มาลงคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดก่อน และก็ที่จะมีผลเป็นการถอดถอนก็ต้องไม่น้อยกว่าสามในสี่ของผู้ที่มาลงคะแนน

ประธาน : ก็เป็น ๓๗.๕ ของผู้มีสิทธิ

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ก็ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง

ประธาน : ทำไมไม่เอา ๒๕ เปอร์เซ็นต์ของผู้มีสิทธิไปเลยครับ ไม่ต้องซับซ้อนมากกลัวถอดถอนกันทั้งประเทศใช้ใหม่ครับ

นายวิจิตร วิชัยสาร : มิได้คุณหมอลครับ เราคงต้องมองทั้ง ๒ ฝ่ายด้วยนะครับ คือในการต่อสู้ในชั้นท้องถิ่นผู้มาใช้สิทธิก็ไม่ใช่ว่าจะมากเกินไปหรอกนะครับ คราวนี้การต่อสู้ถ้ามันกำกวมมันสามารถดำเนินการทางการเมืองในทางที่ไม่ชอบได้ไม่ยากจนเกินไป บางทีคงต้องมองทั้ง ๒ ด้านเหมือนกันในความเห็นผมนะครับ ที่สรุปครั้งแรกผมว่าน่าจะดูดีแล้วนะครับ ไม่เป็นไรครับ ผมก็ยินดีถ้าเป็นความเห็นของท่าน

ประธาน : ที่นี้อีกอันหนึ่งเดี๋ยวจะไปเสนอเรื่องออกกฎหมาย ออกกฎหมายก็ไปห้าหมื่นชื่อเหมือนกันทั้งระดับชาติ แต่พอท้องถิ่น ท้องถิ่นพอออกกฎหมายต้องใช้ทั้ง ๕๐ เปอร์เซ็นต์ของผู้มีสิทธิ ที่ผมกำลังชี้ก็คือว่าตัวเลขถอดถอนกับตัวเลขเสนอกฎหมายระดับชาติมันเท่ากัน แต่ตัวเลขถอดถอนกับตัวเลขออกกฎหมายตามท้องถิ่นไม่เท่ากัน อันหนึ่ง ๓๗.๕ เปอร์เซ็นต์ อีกอันหนึ่ง ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ได้ใหม่ครับ คือออกกฎหมายเสนอกฎหมายประชาชนมันควรจะสัก ๒๕ เปอร์เซ็นต์ คือเสนอกฎหมายมันควรจะง่ายกว่า หรือห้าหมื่นชื่อมันควรจะเหลือสักหนึ่งหมื่นหรือสองหมื่นอะไรอย่างนี้มันใช้ตัวเลข เดียวผมตั้งข้อสังเกต เดียวเชิญอาจารย์หนึ่งก่อนครับ พอดีมันผูกพันกัน

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : อาจจะต้องดูส่วนของท้องถิ่นไปเป็นฐานในระดับชาตินะคะ ไม่ทราบว่าเป็นเรื่องของการถอดถอนถ้าไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่น

ประธาน : ก็สรุปว่าจำนวนควรจะลดลง แต่เท่าไรนี้ยังไม่ได้ข้อยุตินะครับ แต่ว่าระดับท้องถิ่นก็อาจจะคงตรงนี้ไว้ก่อน ๓๗.๕ เปอร์เซ็นต์ ของผู้มีสิทธิใช้เสียง เชิญต่อครับ เรื่องการมีส่วนร่วมในการเสนอกฎหมาย

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : การมีส่วนร่วมในการกฎหมาย ในระดับชาติอยู่ในหน้า ๕ มาตรา ๑๗๐ สำหรับของท้องถิ่นนั้นอยู่ในมาตรา ๒๔๗ ซึ่งอยู่ในหน้าเดียวกัน ขอประทานโทษไม่ได้เรียง Sequence ให้ดี ในระดับชาตินั้นมีประเด็นที่เป็นปัญหา คือนอกจากเรื่องของประเด็นห้าหมื่นชื่อแล้วยังมี

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ปัญหาในเชิงเทคนิคที่ตามมาคือว่าผู้ที่รวบรวมรายชื่อห้าหมื่นชื่อจะต้องจัดทำร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอให้กับประธานรัฐสภาด้วย ซึ่งในช่วงเวลาที่ผ่านมาก็มีการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมากว่าประชาชนคือเรื่องการร่างกฎหมายเป็นเทคนิคมากเลยคะ คนที่จะทำหน้าที่มีความเชี่ยวชาญได้ดี แม้แต่ในภาครัฐเองก็ไม่ใช่ว่าข้าราชการทุกคนทำได้ก็ต้องส่งไปให้สำนักงานกฤษฎีกา เพราะฉะนั้นเราไม่มีกฤษฎีกาของภาคประชาชน จึงเป็นปัญหาว่าการจะเสนอร่างพระราชบัญญัติมาพร้อมกับรายชื่อห้าหมื่นชื่อนั้นกระทำได้ยากมาก ดิฉันขอเสนอหลักการว่าไม่จำเป็นต้องถึงกับจัดทำร่างพระราชบัญญัติในลักษณะมีรูปแบบที่ได้มาตรฐานของกฤษฎีกา เพียงแต่ให้ระบุพอเข้าใจเท่านั้นว่ากฎหมายที่ต้องการให้สภาออกนั้นมีวัตถุประสงค์อย่างไร มีเหตุผลอะไรที่ต้องออกกฎหมายฉบับนั้น เนื่องจากกฎหมายเดิมมีไม่เพียงพอหรือว่าอย่างไร แล้วก็ระบุสาระสำคัญหรือหลักเกณฑ์ที่ต้องการให้บัญญัติอยู่ในกฎหมายฉบับใหม่ ซึ่งเพียงเท่านี้ก็น่าจะเพียงพอ -----

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ (กรอบที่ ๑)
วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วีรพร ๑๑/๑

ประธาน : ครับ อันนี้ก็ดี คือจริง ๆ แล้วควรจะมีกฎีกาภาคประชาชน อย่างที่นี้ แต่ไม่รู้
จะทำอย่างไร เชิญครับ

นายวิจิตร วิชัยสาร : กฎีกานี้ นะครับ สุดท้ายต้องให้กฎีกาทำให้ แต่เพียงแตกต่าง
ที่อาจารย์เสนอ เพราะว่ามันจะได้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เดียวเกิดเป็น ๒ โรงเรียนขึ้นมา

ประธาน : สุดท้ายก็ต้องดูให้แต่ว่าต้องมีคนช่วย มีกลไกในการช่วย เชิญต่อครับ
ข้อบัญญัติท้องถิ่น

นางสาวจันทจิรา เขียมมยุรา : ระดับท้องถิ่น มาตรา ๒๘๗ ข้อความถัดมา ดิฉันขอเสนอ
ในเรื่องของจำนวน เพราะว่าใส่ไว้มาตรา ๒๘๗ นั้นกำหนดไว้กึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ต้องเสนอถึงจะ
เสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นเสนอให้เหลือเพียง ๑ ใน ๔ แต่ที่กำหนดในข้อความตอนท้ายของวรรคแรก
กำหนดให้ชัดเจนว่าข้อเรียกร้องที่จะให้ออกข้อบัญญัตินั้นต้องอยู่ในอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นเท่านั้น

ประธาน : เฉพาะเท่านั้น

นางสาวจันทจิรา เขียมมยุรา : จะเสนอในกิจการที่เป็นภารกิจอย่างของระดับชาติ
ไม่ได้ ส่วนวรรคสองก็เช่นเดียวกัน คำร้องนั้นให้ระบุ ไม่จำเป็นต้องทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นมา ให้ระบุเพียง
สาระสำคัญเท่านั้น

ประธาน : นี่ก็ก้าวหน้าไปเยอะเลย คือพยายามขจัดอุปสรรคของภาคประชาชนใน
ปี ๒๕๔๐ ในการมีส่วนร่วมก็ลดจำนวนการเข้าชื่อในท้องถิ่นเหลือ ๑ ใน ๔ การถอดถอนก็เอาคงไว้ ๓๗ .๕
เปอร์เซ็นต์ของผู้มีสิทธิอันนี้ก็อาจจะดูดีขึ้น เพราะแสดงว่าการยื่นข้อกฎหมายทำได้ง่าย แต่การถอดถอนก็จะ
กลั่นแกล้งกันไม่ได้ก็มีปริมาณที่มากกว่า ตัวเลขที่ยื่นถอดถอน ๕๐,๐๐๐ ชื่อ ตรงนี้เราเห็นว่าควรจะลดลง
เหลือเท่าไรยังไม่รู้ ตรงนี้ลองไปดูอีกที แต่ว่าตัวเลขยื่นข้อกฎหมายมีคนเสนอ ๑๐,๐๐๐ ชื่อ ๒๐,๐๐๐ ชื่อก็มี
ลดจาก ๕๐,๐๐๐ ชื่อ ยังไม่มีตัวเลขอื่นที่เสนอ นะครับ บ้างก็เสนอ ๒๐,๐๐๐ ชื่อ บ้างก็เสนอ ๑๐,๐๐๐ ชื่อ
ในคณะกรรมการการยกเว้นมีคนเสนอ ๒๐,๐๐๐ ชื่อ ที่รับฟังประชาชนเสนอ ๒๐,๐๐๐ ชื่อ ก็มี ใครมีอะไรจะ
ถามอาจารย์หนึ่ง เชิญครับ

นายวิทยา งานทวี : ในมาตรา ๓๐๔ จำเป็นต้องไปผ่านประธานวุฒิสภาหรือครับ คือผม
ยังเป็นห่วงที่มาในอนาคตไม่รู้จะเป็นวุฒิสภาจะเป็นอย่างไร

ประธาน : กลัวประธานวุฒิสภาใหม่ หรือว่า

นายวิทยา งานทวี : คือถ้าสมมุติว่ามาจากการเลือกตั้งก็หนีไม่พ้นที่วุฒิสภาอนาคตต้อง
ไปอิงการเมือง แต่ถ้ามาจากการแต่งตั้ง แล้วก็เป็นอย่างนั้นตลอดไปก็ไม่ต้องอิง

ประธาน : เลือกตั้งโดยอ้อม

คณะอนุกรรมการยกเว้นรัฐธรรมนูญว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ (กรอบที่ ๑)
วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วีรพร ๑๑/๒

นายวิทยา งานทวี : มันอาจจะผ่านเราตรงนี้ไป แต่อนาคนครรัฐสภาเขามีสิทธิไปเปลี่ยน
ผมก็เลยยังอยากจะทำความหวังไว้กับองค์กฤษฎีกามากกว่า ในเรื่องของ MS Impeachment นี่ยังหวังได้
ศาลหรืออะไรอย่างนี้ก็ยังดีกว่าในส่วนตัว

ประธาน : ส่วนใหญ่จะฝากความหวังไว้กับองค์กฤษฎีกานี้ยังหวังได้เลย

นายวิทยา งานทวี : ถ้าต่อไปที่มาเปลี่ยนตามที่ผมคิดว่าน้ำหนักจะดีขึ้นเยอะเลยครับ

ประธาน : ยืนกฎหมายมันอย่างไรมันต้องยื่นผ่านนิติบัญญัติใช้ไหมครับ ก็ประธาน
รัฐสภา หรือประธานวุฒิสภา

นายวิจิตร วิชัยสาร : ถ้าอย่างนั้นก็ต้องผูกอีกเงื่อนไขหนึ่งต่อไปว่าอะไร ถ้ายื่นก็ต้อง
ผูกพันที่จะดำเนินการอะไรก็ต้องว่าไปอีก ไม่อย่างนั้นมันก็ไปนั่งอยู่ที่เหมือนกับเขายกตัวอย่างเรื่องป่าชุมชน
อะไร ที่ ๕๐,๐๐๐ ชื่อ ที่ไปนั่งหายเป็นกระบวนการของการออกกฎหมายเขาก็เป็นตัวอย่างที่สุดกันอยู่

ประธาน : อันนี้จะต้องไปดูว่าทำอะไรให้ผูกต่อไปให้ได้ อะไรนะ

นายวิจิตร วิชัยสาร : โดยออกกฎหมาย

นายวิทยา งานทวี : ผมพูดอันนี้มันเป็น Impeachment มาตรา ๓๐๔ นี่เป็นการถอดถอน

นายวิจิตร วิชัยสาร : เมื่อไปถอดถอนนายกเสนอชื่อขึ้นไปแล้วไปติดอยู่วุฒิสภาก็จบเลย

ประธาน : อันนี้ดี มีประเด็นอื่นที่ประชาชนสามารถร่วมชื่อ มีการพูดในกรรมาธิการยกเว้น
ชุดใหญ่เลยบอก ๕๐,๐๐๐ ชื่อสามารถยื่นเรื่องศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรงใช้ไหมครับ จำได้ แล้วก็มีเรื่องการ
ทุจริตคอร์รัปชัน ประชาชนสามารถเข้าชื่อกันยื่นที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา เพื่อให้ไปตั้งกรรมการอะไร
ต่าง ๆ แล้วก็ทำสำนวนเพื่อจะเสนอต่ออัยการต่อไป และถ้าเห็นชอบถ้ากลับมาก็มาแผนคดีอาญา ก็บอก
ว่าให้คลอดได้โดยตรงเลย ตรงนี้ผมคิดว่าก็จะประชาธิปไตยทางตรงอีกอันหนึ่ง อย่างอื่น ๆ ผมจำไม่ได้ว่ามี
อะไรเพิ่มเติม

นางสาวจันทจิรา เขียมมยุรา : ประเด็นที่ท่านประธานท่านกล่าวมา ยังไม่ได้ใส่ แต่
อยากจะขอมติที่ประชุม เพื่อที่จะได้เห็นหลักการที่แน่นอนอาจจะไปเพิ่มเติมในตอนหลัง

ประธาน : มติอย่างไรเลยดีหมดเลย ก็จริง ๆ แล้วมันมาจากที่ประชุมใหญ่กรรมาธิการ
ยกเว้นบอกว่า ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงตุลาการที่วัดในความหมายที่กว้าง หมายความว่าสามารถจะ
เข้าถึงศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรง แต่ว่าจำนวนก็มีคนจำนวนเสนอ ๕๐,๐๐๐ ชื่อที่ผมได้ยินแล้วก็ที่ประชุม
ใหญ่ศาลฎีกา อันอื่นผมไม่แน่ใจว่ามีอะไรมากกว่านี้อีก คือการเข้าถึงการ Access เข้าโดยตรง ผมคิดว่า
เป็นเรื่องที่น่าสนใจ เพราะว่าเป็นการเสนอจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในบ้านเมืองที่เผชิญอยู่ แล้วประชาชน
ทำอะไรไม่ได้เลย แล้วก็รอจนกระทั่งต้องเดือดร้อนถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตรงนี้ก็ฝาก ท่าน
วัชรินทร์ เชิญครับ

คณะอนุกรรมการยกเว้นรัฐธรรมนูญว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ (กรอบที่ ๑)
วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วีรพร ๑๑/๓

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : มีมติเดียวครับของท้องถิ่นที่ถอดถอน ที่นี้ปัญหาคือว่า น่าจะเขียนให้ชัดด้วยว่า คนมีสิทธิขณะใช้สิทธิถอดถอน หรือว่าเป็นคนมีสิทธิขณะใช้สิทธิเลือกตั้งมาแล้ว ตรงนี้มันจะเกิดการตีความหรือเปล่า เช่นตอนเลือกตั้งมันมีจำนวนเท่านี้ แต่พอหลังจากการใช้สิทธิถอดถอน จำนวนมันอาจจะเพิ่มหรือเปลี่ยนแปลงไป ก็น่าจะต้องระบุว่าควรใช้สิทธิขณะที่ลงมันจะไม่มีการโต้เถียงกัน

และอีกอันหนึ่งการเสนอกฎหมาย เท่าที่ผมทราบก็คือทางฝ่ายถ้ามันมีกฎหมายที่เกี่ยวกับงบประมาณมันจะต้องผ่านรัฐบาล อันนี้เราไม่ Fix ไว้ว่า คือมันจะขึ้นได้ทุกช่องทางหรือเปล่านั้นจะถูกจำกัดโดยข้อนี้ไหม ก็ฝากข้อสังเกตไว้

ประธาน : มันก็คงถ้าเกี่ยวกับเรื่องงบประมาณมันก็ต้องผ่านไปในช่องทางที่เหมือนกัน แต่ขอให้มีช่องทางได้ยื่น ผมขออนุญาตนิดหนึ่ง อันนี้ไม่ใช่เป็นเงินถ้าพูดถึงท้องถิ่นไม่ใช่เงินที่ท้องถิ่นเป็น รายได้ที่มีมันนิ่งอยู่แล้วหรือเปล่า หรือว่าต้องไปถึงขนาดนั้นหรือครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : เป็นปัญหาของการเสนอกฎหมาย

ประธาน : ฝ่ายการเงินที่เกี่ยวกับเงิน

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คือถ้ากรณีประชาชนเสนอกฎหมาย มันเป็นกฎหมาย ที่เกี่ยวกับการเงินปัญหาจะถูกบล็อกโดยระเบียบของทางราชการการเพราะว่าเสนอพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับงบประมาณจะต้องผ่านรัฐบาลอย่างเดียวเป็นคนเสนอ

ประธาน : แม้แต่ ส.ส. ฝ่ายค้านอะไรก็ได้หมด

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : เสนอไม่ได้

ประธาน : เห็นชอบแต่ไม่มีสติกส์ อาจารย์เชิญครับ

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : จริง ๆ เรื่องนี้ในมาตรา ๑๗๐ เดิม ที่เป็นหลักการของรัฐธรรมนูญเดิม อำนาจของประชาชนที่จะใช้ช่องทางนี้ก็ต้องถูกจำกัดอยู่เฉพาะการเสนอกฎหมายตามหมวด ๓ และหมวด ๕ เท่านั้น หมวด ๓ ก็คือเรื่องของสิทธิเสรีภาพของประชาชน หมวด ๕ ก็คือเรื่องแนวนโยบายพื้นฐาน ซึ่งร่างใหม่ก็ยังคงอยู่ เพราะฉะนั้นอาจจะมีกรณีได้เหมือนกันที่เป็นพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน เช่น เสนอให้รัฐจัดสวัสดิการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐอย่างนี้ ก็จะไปติดมีโอกาสเข้าได้เหมือนกันที่จะต้องขอความเห็นชอบจากนายก

ประธาน : อันนี้ก็ฝากไว้

นายวิจิตร วิชัยสาร : ผมก็ยังติดอยู่คือหมายถึงว่า คือบางครั้งความต้องการของประชาชนกลุ่มหนึ่ง ซึ่งบางที่ผู้บริหารเป็นอีกฝ่ายหนึ่ง เขาก็ไม่ได้สนอง แล้วถ้าสามารถที่จะเสนอตรงนี้ได้มันก็จะทำให้ไปแก้ปัญหาคความเดือดร้อนในพื้นที่ที่เป็นอีกฝั่งหนึ่งได้เหมือนกันในทำนองนี้ทีนี้ จะไปอย่างไร คือไม่ยากให้เอาเฉพาะสิทธิเสรีภาพอย่างเดียว ผมว่ามันจะแคบไป ใจว่าเป็นไหน ๆ เราจะให้ประชาชนได้มี

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ (กรอบที่ ๑)
วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วีรพร ๑๑/๔

โอกาสดูแลความเดือดร้อนของตัวเองในองค์กรที่เลือกมาแล้วส่วนหนึ่ง ถ้ายังไม่ได้ตามที่ต้องการแล้วก็สามารถจะเสนอตรงเพื่อดูแลปัญหาความเดือดร้อนโดยตรง แทนที่จะมายื่นเรื่องและก็ทำอะไรไม่ได้ มันก็น่าจะเป็นช่องทางให้เขาไปได้ ตรงนี้ได้ด้วยไม่ทราบเลอะเทอะไปหรือเปล่า

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : คือถ้าจะให้ประชาชนสามารถเสนอกฎหมายที่กว้างเกินไป เกิดไปเสนอขอเปลี่ยนแปลงสถาบันการเมืองก็อาจจะมีความวุ่นวายได้

นายวิจิตร วิชัยสาร : ถ้าอย่างนั้นก็เอาเรื่องสิทธิเสรีภาพและก็เรื่องปัญหาพื้นฐานที่ตามแนวนโยบายพื้นฐาน อย่างเรื่องถนนหนทาง เรื่องชุดคลอง ชุดทำเขื่อนอะไรต่าง ๆ ที่มันมีผลกับปัญหาที่ทางเกษตรกร ยกตัวอย่างที่เขาเดือดร้อน อันนี้ก็น่าจะเป็นไปได้ ภัยแล้งที่มันเกิดขึ้นก็ไม่ได้ทำตามที่เขาต้องการ อันนี้อยากได้แหล่งน้ำก็ไม่จัดให้เขา เขาก็เดือดร้อนลักษณะอย่างนี้ หรือตรงนี้เป็นจุดที่บล็อกทำให้เกิดน้ำท่วมก็ไม่ได้ทำที่จะปรับอะไรต่าง ๆ ไว้ผมมองในประเด็นนี้มากกว่าจะไปถึงนั้น ถ้าอย่างนั้นลองพิจารณาดูนะครับ

ประธาน : อาจารย์แห่งช่วยสรุปอีกที ข้อบัญญัติเราจะมีขอบเขตอย่างไร นอกจากท้องถิ่นที่ในกิจการท้องถิ่นแล้วเสนอเรื่องกฎหมาย

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : เรื่องการมีส่วนร่วมในการนิติบัญญัติระดับชาตินอกจากประเด็นเรื่องจำนวนคนให้ต่ำกว่า ๕๐,๐๐๐ ซึ่งยังไม่เป็นยุติ อำนาจในการเสนอกฎหมายในมาตรานี้เท่าที่ฟังจากท่านอนุกรรมการดิฉันก็เห็นว่าน่าจะเหมาะสมแล้วก็คือในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพทั้งหมด ในส่วนที่เกี่ยวกับแนวนโยบายพื้นฐานทั้งหมด แต่ว่าในส่วนของหน้าที่ไม่ได้ครอบคลุมถึงหน้าที่ของประชาชนก็คงจะเป็นหลักการเดิม คือหมวดว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ และหมวดว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

นายวิจิตร วิชัยสาร : ผมขอโทษอาจารย์นิดหนึ่ง หน้าที่ของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้นะครับ คือท้องถิ่น อบต. เทศบาลเขาก็มีหน้าที่ตามกฎหมายอยู่ เพราะฉะนั้นเขาเสนอกฎหมายถึง จะเป็นการเงินแต่ก็อยู่ในกรอบอำนาจหน้าที่ที่ท้องถิ่นนั้น ๆ มันน่าจะไม่ได้ไม่พ้นไปถึงตามอาจารย์พูดถึง เปลี่ยนสถาบันการเมืองอะไรต่าง ๆ ไม่จำเป็นต้องเป็นแบบนั้นได้ไหม

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ที่ท่านพูดนี้คือมาตรา ๒๘๗ ไขใหม่ ที่เดิมเป็นของ ๒๘๗ ของท้องถิ่นไขใหม่คะ

นายวิจิตร วิชัยสาร : มาตราที่พูดถึงการเสนอกฎหมาย

นางสาวจันทจิรา เอี่ยมมยุรา : ในหน้า ๕ ไขใหม่

นายวิจิตร วิชัยสาร : ผมก็ไม่ดูหน้าแล้วพูดไปพูดมา ที่เราพยายามพูดกัน ที่ประชาชนมีสิทธิเสนอชื่อเพื่อท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติอยู่ในอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่น อันนี้น่าจะชัดเจนคือเอาเฉพาะในหน้าที่นะครับ

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ (กรอบที่ ๑)
วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วีรพร ๑๑/๕

นางสาวจันทจิรา เขียมมยุรา : ไม่ไปถึงระดับชาติคะ

นายวิจิตร วิชัยสาร : อันนั้นไม่ต้องถึงระดับชาติ เพียงแต่ว่าเป็นหน้าที่ของท้องถิ่น

ดำเนินการได้ก็เรื่อง เราก็จะมาเสนอได้ตามหน้าที่ที่กำหนดไว้มันจะได้ไม่ต้องหลุดออกไป

ประธาน : ก็ตรงกับที่ท่านผู้ว่าเสนอก็จะลำบากตรงกันเมื่อก็ไม่ทันดู อำนาจและหน้าที่และ
กิจการของท้องถิ่นทั้งหมด ที่นี้มีอีกเรื่องหนึ่งที่เราเสนอและก็มีทีมของอาจารย์จอนมาเสนอเรื่องของการ
Re-call ถ้าเลือกไปแล้วสมมติในท้องถิ่นเลือกคนนี้ไป ๔,๐๐๐ ชื่อ เขาบอกคนนี้อาจจะไม่โดนถอดถอนใน
เรื่องการประพฤติมิชอบหรืออะไรแต่ที่ทำหน้าที่ไม่ดี เขาบอกเขาสามารถขอทวงสิทธิได้ไหม โดยครั้งหนึ่ง
คือ ๒,๐๐๐ เสนอไปบอกมาให้เลือกตั้งใหม่ในเขตนั้น

นายวิจิตร วิชัยสาร : ต่างกับถอดถอนตรงไหนครับ

ประธาน : คือไม่ได้ถอดถอนเขาแต่ให้เลือกตั้งใหม่ เขาก็สามารถมีสิทธิมาเลือกตั้งใหม่ได้

นายวิจิตร วิชัยสาร : ถ้าถอดถอนนี้เลือกตั้งใหม่ไม่ได้แล้ว

ประธาน : ผมเข้าใจว่าจะมีปัญหา

นางสาวจันทจิรา เขียมมยุรา : เพราะว่าถ้าไม่ถอดถอนออกจากตำแหน่งก่อน

ก็จะเลือกตั้งใหม่ไม่ได้ ก็จะติดกฎหมายเลือกตั้งท้องถิ่น

ประธาน : ถ้าสมมติเขียนไว้แบบนี้ก็ต้องไปแก้กฎหมายท้องถิ่น คือ คนครั้งหนึ่งที่ใช้สิทธิ
เขียนว่า ทำหน้าที่บกพร่องอะไรอย่างนี้ให้มีการเลือกตั้งใหม่ในพื้นที่นั้น อันนี้ไม่รู้ไปไกลเกินไปไหม ผมว่ามัน
เป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะควบคุมกำกับพวกนักเลือกตั้งทั้งหลาย

นายวิจิตร วิชัยสาร : คราวนี้ที่จะมาเสนอชื่อได้จำนวนที่มันลดน้อยลงและง่ายขึ้นในการ
ถอดถอนก็มีผลต่อการเลือกตั้งใหม่อยู่แล้ว

นายมานิจ สุขสมจิตร : มันคงต้องมีกลไกสักอันหนึ่งมาชี้ว่าอันนี้ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่
ไม่เช่นนั้นถ้าใครหาพวกได้ครั้งหนึ่งก็ไล่คนออก ๆ

ประธาน : เดี่ยวทางฝ่ายตรงข้ามชี้ไหม

นายวิจิตร วิชัยสาร : ทางฝ่ายตรงข้ามไปหนุน แต่ว่าถ้าเลือกตั้งใหม่ก็ลงไปเลือกตั้งใหม่
ประชาชนก็จะรู้ว่าถ้าเขาดีจริงเลือกตั้งใหม่เขาก็น่าจะได้

ประธาน : บางที่ยังวัดไม่ค่อยจะได้บางที่รู้สึกกันมานานยกเท่ากับนายกใหม่ที่ผลัดกันแพ้
ผลัดกันชนะกันมา

นายวิจิตร วิชัยสาร : เดี่ยวก็ Re-call กันทวงสิทธิกันพอเลือกตั้งเสร็จก็ไม่จบ คราวนี้จะ
มาในรูปจัดงานชาวบ้านก็จะเดือดร้อนอีกเหมือนกันคือไม่มีใครดูแลความเดือดร้อนของชาวบ้าน ชาว
ผู้บริหาร

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

นายวิทยา งานทวี : ก็ถ้ามีสภาผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาอาชีพอยู่จะช่วยได้เยอะเลยครับ

ประธาน : อันนั้นก็เป็นกลไกสภาผู้นำ สภาท้องถิ่น สภาที่ไม่เกี่ยวกับการเมือง

นายวิทยา งานทวี : ไม่เกี่ยวกับการเมือง แต่เป็นพวกที่เป็น Stakeholder ของพื้นที่ตรงนั้น

ประธาน : สร้างคุณภาวะ ด้านการตรวจสอบ นั่นก็เป็นเครื่องมืออันหนึ่ง คิดกันน่าดูนะครับ ของภาคประชาชนเสร็จแล้วไม่รู้เขาจะรับก็ข้อ

นายวิทยา งานทวี : ผมเชื่ออันนี้เท่าที่คุณจะครับ ผมเชื่อว่าเวิร์กเลย ก็คือเราไม่ค่อยคิดกับคนอื่นคงคิดคนใกล้ตัวแล้วจะดูแลถ้าเขาดูแลตัวเองได้ ผมว่าบ้านเมืองไปรอดแล้ว

ประธาน : คิดจากสภาพขณะที่เป็นจริงแล้วก็พยายามจะแก้ ผมคิดว่าที่ได้ความคิดเห็นมาทั้งหมดก็ได้ประโยชน์มากนะครับ แล้วก็วันนี้เราทำการบ้านครบหมด ตั้งแต่เรื่องของการมีส่วนร่วมหมวดสิทธิเสรีภาพหน้าที่นี้หมดนะครับ แล้วก็เรื่องการกระจายอำนาจ เรื่องแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ แล้วก็สิทธิชุมชนกับ อำนาจชุมชน ตอนนี้ก็ผมอยากจะเรียนปรึกษาว่าสัปดาห์หน้าขอทางฝ่ายเลขาไปนั่งทำประมวลเอกสารและความคิดเห็นทั้งหมด เพราะว่าที่จะไปที่ชะอำ วันที่ ๕ - ๑๐ เขาก็จะไปสัมมนาเขายังไม่บอกกระบวนการวิธีการสัมมนาว่าอย่างไร

นายวิทยา งานทวี : อยากจะขอทราบว่าวิธีการว่าจะแบ่งเวลาอย่างไรเพื่อจะได้เตรียมความคิด

ประธาน : เขาจะมีบอกว่าของเรา ๑ วัน กระบวนการอะไรต่าง ๆ อย่างไม่รู้แต่เราจะได้เตรียมเอกสารว่าประเด็นที่เราเห็นคืออะไร แนวทางที่เราเสนอคืออะไร แล้วก็เรามีข้อสังเกตอย่างไร อันนี้อาจจะทำเป็นเอกสารที่ทางฝ่ายเลขาต้องไปทำ แล้วก็ในส่วนที่เกี่ยวข้องอันนี้อาจจะเป็น Version หนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับตอนหลังเราหนีไม่พ้นที่จะต้องมาพิจารณาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ตามมาตราต่าง ๆ ในส่วนที่พยายามเห็นภาพที่จะนำไปสู่การเขียนมาตราต่าง ๆ ได้ เดียวก็พยายามร่างไปก่อนเท่าที่จะทำได้ เท่าที่เวลาจะมี แต่ว่าตรงนี้สิ่งที่ทำทั้งหมดประมวลเสร็จต้องไปอยู่ในเวทีของภาคประชาชนอีกกว่าเขาจะเห็นว่าอย่างไร ว่าประเด็นปัญหาที่เราเห็นข้อเสนอที่เราเสนอเขาจะคิดอย่างไร อันนั้นก็คงจะต้องให้ทางเวทีเขาไปทำงานกันอีกทีก็คงจะได้ข้อมูลมาอีกเยอะ

นายวิจิตร วิชัยสาร : ผมรบกวนนิดหนึ่ง คือตอนนี้ขอความรู้คือว่า เอกสารก็เยอะไปหมดนะครับในกลุ่มเรา ถ้าฝ่ายเลขา อาจารย์พอสรุปมาหมดแล้วผมว่าเราเอาเฉพาะที่อาจารย์ท่านเตรียมไว้ก็ใกล้เคียงแล้ว

นายสุพจน์ ไช้มุกด์ : คือเอาเอกสารเฉพาะที่เราจะพิจารณาไปใช้ใหม่ครับ ไม่ใช่เอกสารประกอบที่เราได้รับมา

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ประธาน : คงไม่ เพราะว่าที่เราได้รับมาเราก็หยิบมาดูอยู่แล้ว

นางสาวสุนทรียา เหมือนพะวงศ์ : ขออนุญาตค่ะ เน้นในเรื่องสิทธิคือตอนนี้เริ่มจะแบ่งงานกันเอง ก็คือหมายถึงว่าพวกเราทำงานด้วยกันแต่อาจจะมีแบ่งหัวข้อมาให้ช่วยกัน อย่างเรื่องสิทธิหลายประการกลุ่มผู้หญิง กลุ่มเด็ก กลุ่มอะไรทั้งหลายพอเสนอนั้นเราอาจจะเป็นว่าข้อเสนออื่น ๆ จะสรุปสั้น ๆ ให้เท่าที่มีและหาได้ หรือว่าท่านใดจะให้เพิ่มก็จะเขียน แล้วก็เราอาจจะ Mark อันที่เราได้คุยกันแล้ว และแนวโน้มที่น่าจะเป็นแบบนั้น หรือว่าอาจจะยังดูอยู่ไม่อย่างนั้นก็จะเป็นเหมือนหมายเหตุไว้ข้างล่างว่าประเด็นเหล่านี้มีอะไร แต่ว่าเราคิดอย่างไรอย่างนั้นคะ แต่จะสรุปประเด็นหลัก ๆ ไว้ให้

ประธาน : เดี่ยวชมพู่ประชุมฝ่ายเลขาคุยกันพรุ่งนี้ได้ไหม คุณพรนภา คุณชมพู่พอดีมีอาจารย์วุฒิสมาชิกเรื่องการกระจายอำนาจ อาจารย์เอกบุญ เรื่องแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ หรือจะประสานกันว่าสัปดาห์หน้าต้องทำงาน ต้องเก็บ แต่ว่าเราทำมาได้ ๗๐ - ๘๐ เปอร์เซ็นต์แล้วละ เพียงแต่ไปทำจัดระบบให้ดี ถ้าอย่างนั้นเดี๋ยวผมขออนุญาตปิดประชุมนะคะ และเดี๋ยวผมจะคุยกับทางทีมเลขาชนิดหนึ่ง ขอบคุณทุก ๆ ท่านนะคะ

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๑๕ นาฬิกา

กลุ่มงานชวเลข ๑

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข